

Partijsecretariaat: Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag,
telefoon: 070-858303

VERVROEGDE VERKIEZINGEN

Het kabinet heeft de crisis rond het weggaan van de minister van Financiën, Frans Andriessen, overleefd. De vraag die echter met het oplossen van de acute crisis onbeantwoord is gebleven luidt hoelang zal de patiënt nog te leven hebben want duidelijk is wel dat hij een volgende crisis die onherroepelijk volgen zal voor mei 1981 niet meer te boven zal komen ondanks de vindingrijkheid die de huidige minister-president in dit soort situaties steeds vertoont. Want het politieke zwarte pietenspel in kabinet en kamer met als inzet de verantwoordelijkheid voor de val van het kabinet tussen CDA en VVD is begonnen. Van beleefdheid viel men over elkaar heen toen het ging om het zoeken van een opvolger voor Andriessen. Het nee dank U, na U was niet van de lucht, maar uiteindelijk ging de bittere beker het CDA niet voorbij. Fons van der Stee moest geofferd worden om de zaak overeind te houden. Een fraaie loopbaan in Brussel zit er voor hem niet meer in – tenzij het kabinet nog heel snel zou vallen – misschien dat daar nu een toekomst voor Andriessen ligt.

Overigens verwacht ik niet dat het kabinet zeer snel zal vallen zelfs niet in de komende zomermaanden wat velen verwachten omdat dan de begroting voor 1981 moet worden opgesteld. Om een val op dat moment te voorkomen heeft van Agt immers nog twee troeven in handen, één ten opzichte van de VVD en één ten opzichte van het CDA.

De troefkaart ten overstaan van de VVD is het electorale verlies dat deze partij onher-

roepelijk te wachten staat. En in het verlengde van dat electorale verlies ligt de uitschakeling van deze partij bij de komende kabinetsformatie. Veel huidige VVD-kamerleden zullen in de nieuwe kamer niet terugkomen.

Uit lijfsbehoud, dat wel weer vertaald zal worden tegen die tijd met „landsbelang” zal het slikken of stikken van VVD-bevindsliden en kamerleden de komende maanden groteske vormen gaan aannemen, daarop zal men staat kunnen maken. En de tweede troefkaart van de minister-president kan hij tegen zijn eigen partij uitspelen. Die partij immers staat medio oktober van dit jaar voor zijn oprichtingsproces. Een kabinetscrisis voor die tijd zal dan erg slecht uitkomen, zodat ook het CDA bij een crisis in de zomermaanden weinig baat zal vinden.

Het zal dus wel herfst worden vóór het kabinet valt, maar naar mijn verwachting zal het dan ook vallen hetzij in de kamer hetzij door ontbinding. En dat betekent

de partijvoorzitter

**HENK
ZEEVALKING**

dan dat de Tweede Kamerverkiezingen in de eerste maanden van 1981 zullen plaatsvinden, dus vervroegde verkiezingen.

Voor de zoveelste maal zal dat voor onze partij betekenen dat de normale en zorgvuldig geregelde procedure rond de kandidaatstelling doorkruist zal worden maar dat nadeel zullen we voor lief moeten nemen.

In ieder geval zal men ons niet onvoorbereid aantreffen want de interne kandidaatstellingprocedure begint deze maand reeds en het eerste deel van het daarvoor opgestelde schema zal nog in alle rust – als mijn voorspelling uitkomt – afgewikkeld kunnen worden. Overschakeling in een hogere versnelling tegen het eind van dit jaar zal bij vervroegde verkiezingen niet te vermijden zijn en ik kan alleen de verzekering geven dat het Hoofdbestuur daarop voorbereid is.

Een draaiboek voor een eventuele noodprocedure ligt gereed en het kan ieder gewenst ogenblik in werking worden gezet, ook indien een crisis eerder dan in het najaar zou uitbreken.

Wanneer het kabinet ook valt, zijn val zal ons niet overvallen. ■

IN DIT NUMMER

Democratisering	3
VVD manifest	6
Jerôme Heldring te gast	7
Partijganger Else-Rose Kuiper	11
Deelcongres Nijmegen 25/26 april	15
Kandidaten adviesraad	36

2e

CONGRESDEMOCRAAT

zie pagina 15 voor congresstukken

KANDIDAATSTELLING VOOR HET LIDMAATSCHAP VAN DE TWEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL

In mei 1981 zullen er verkiezingen gehouden worden voor de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Volgens het Huishoudelijk Reglement dient het hoofdbestuur de kandidaatstelling te openen.

Op grond hiervan worden met ingang van 1 april 1980 D'66-leden die aan de in de Kieswet, de Statuten en het Huishoudelijk Reglement genoemde eisen voldoen, in de gelegenheid gesteld zich kandidaat te stellen.

Kandidaten dienen zich aan te melden door het in tweevoud indienen van een ondertekend aanmeldingsformulier. Eén exemplaar dient aangekend te worden opgezonden aan de landelijke verkiezings-

van D'66, p/a Kantoor notaris L. J. J. M. van Meer, Postbus 30, 2670 AA, Naaldwijk. Het andere exemplaar moet gezonden worden naar het landelijk secretariaat van D'66, Bezuidenhoutseweg 195, 2594 AJ Den Haag. Formulieren zijn op aanvraag verkrijgbaar bij het landelijk secretariaat.

De landelijke verkiezingscommissie zal de ontvangst van ingediende aanmeldingsformulieren schriftelijk bevestigen.

De kandidaatstelling sluit op 13 oktober 1980 om 12.00 uur.

Namens het hoofdbestuur,

Frans Rogier,
vice-voorzitter organisatie.

Namens de landelijke verkiezingscommissie,

Ernst Jansen,
voorzitter.

UITNODIGING

voor de 26e ALGEMENE LEDEN-VERGADERING van de Politieke Partij Democraten '66 op 25 en 26 april 1980 in het concertgebouw De Vereniging te Nijmegen.

Het congres begint vrijdagavond om 20.00 uur en wordt omstreeks 22.30 geschorst. Na afloop organiseert de Afdeling Nijmegen een gezellig samenzijn, waarover elders in deze Democraat wordt bericht. Zaterdagmorgen om 10.15 uur wordt de ALV heropend en wij hopen om 16.30 uur het congres te beëindigen. De concept-agenda van deze ALV is als congresstuk ECD-1 gepubliceerd in Democraat 3/80 pag. 9

COLOFON

De uitgave van de Democraat geschiedt onder verantwoordelijkheid van een door het Hoofdbestuur benoemde redaktieraad die als volgt is samengesteld:

Piet van Baarsel, Frank Baas, Co Patist, Marie-Louise Tiesinga, Jan Veldhuizen, Stijn Verbeek. Als sekretaress is aan de redaktieraad toegevoegd: Kitty Warburg.

Korrespondentie, kopij e.d. richten aan het redaktiesekretariaat van:

De Democraat,
Bezuidenhoutseweg 195,
2594 AJ Den Haag.

Verantwoordelijkheid

De redaktieraad draagt de eindverantwoordelijkheid voor inhoud en opname van publikaties in de Democraat. Het moet duidelijk zijn dat deze verantwoordelijkheid zich niet uitstrekt tot bijdragen van het Hoofdbestuur, fracties in vertegenwoordigende lichamen, het SWB-bestuur, het PSV1-bestuur, de Adviesraad en andere officiële partijorganen. Al deze bijdragen zijn als zodanig herkenbaar aan het rubriekshoofd.

Ook de inhoud van ingezonden brieven, die steeds de naam van de schrijver vermelden, valt buiten de verantwoordelijkheid van de redaktieraad. Voorzover er enig misverstand omtrent de redactionele verantwoordelijkheid mocht dreigen, worden de titels van bijdragen die buiten die verantwoordelijkheid vallen, voorzien van een*

De Democraat

De Democraat wordt gratis toegezonden aan alle leden van D'66. Niet-leden kunnen zich abonneren voor f 25,— per jaar. Losse nummers zijn verkrijgbaar bij het sekretariaat voor f 3,— per stuk.

Wanneer verschijnt de Democraat?

De Democraat verschijnt 9 à 10 maal per jaar.

Democraat nr. 4 verschijnt 3-4-1980

Sluitingsdatum copy: 10-3-1980

Democraat nr. 5 verschijnt 16-5-1980

Sluitingsdatum copy: 21-4-1980

Advertentietarieven

1/1 pagina: f 600,—

1/2 pagina: f 350,— (liggend)

1/3 pagina: f 300,— (staand)

1/4 pagina: f 240,— (liggend)

1/6 pagina: f 180,— (staand)

Steunkleuren zijn mogelijk; meerprijs op aanvraag verkrijgbaar.

Kontraprijzen op aanvraag verkrijgbaar.

Plaatsing van advertenties is mede onderworpen aan de goedkeuring van de redaktie.

Opname: 14.500

Druk en Lay-out:

Brouwer Offset BV/Utrecht

SEKRETARIAAT

Partijsecretariaat
Bureau SWB D'66
Bureau PSV1 D'66
Bezuidenhoutseweg 195
2594 AJ Den Haag
Telefoon: 070-858303

D'66 AKTIVITEITEN

VERTALERS GEVRAAGD VOOR EUROPEES PROGRAMMA

Het HB spant zich in om i.s.m. fraksie leden van EP en TK contacten te leggen met aan D'66 verwante partijen in andere EEG landen. In een volgende Democraat hopen wij u daar meer informatie over te kunnen geven.

Bij het benaderen van die partijen wordt doorgaans om een partijprogramma gevraagd. En dan niet in het Nederlands... Wij doen een dringend beroep op u om 1 à 2 pag. van het Europees program in het Engels en/of Frans te willen vertalen. Geef aub zsm op bij Kitty Warburg, op het sekretariaat (tel 070 - 858303). Er wordt dan contact met u opgenomen.

Paulina van Tits
secretaris buitenland

RADIO
& TV

Wilt u stemmen op het congres?

Lees dan pagina 31

ALLEEN STEMRECHT...

op vertoon van lidmaatschapskaart 1980
of betalingsbewijs 1980

DEMOCRATISERING

door Jaap Bregman fractievoorzitter:
gemeenteraad Haarlem + gewest Kennemerland

Democratisering is een begrip, waarover al veel is geschreven en gesproken, maar dat in haar praktische uitwerking de kinderschoenen nog niet of nauwelijks is ontgroeid. Democratisering speelt zowel op het nivo van de verschillende overheden, als op dat van particuliere instellingen.

In dit stuk wil ik enkele kanten van het democratiseringsproces belichten, waarbij ik me m.n. zal bezig houden met de praktische realisering daarvan binnen instellingen, waarin het particulier initiatief een meer of minder grote rol speelt, en binnen de overheid (m.n. de gemeentelijke overheid). Ik wil voorop stellen, dat deze scheiding bepaald niet impliceert, dat democratisering binnen (particuliere) instellingen en de overheid los van elkaar staan, de scheiding is aangebracht om het verhaal overzichtelijk te houden.

Democratisering binnen instellingen van particulier initiatief. In de laatste decennia is de toevoer van overheidsmiddelen naar instellingen van particulier initiatief steeds groter geworden. Lange tijd was overheidsgeld een welkome aanvulling op het eigen kapitaal en inkomen van de verschillende instellingen, nu echter zijn ze nagenoeg afhankelijk van de overheid. In dit geval zullen de cliënten die gebruik maken van dergelijke instellingen invloed moeten kunnen uitoefenen op het beleid ervan. Veel van de instellingen dragen een confessioneel jasje. Als deze confessionele instellingen overheidsgelden naar zich toe willen trekken, dan mag de levensbeschouwing van hun cliënten, hun vrijwilligers of professionele werkers geen punt van overweging zijn voor het uitoefenen van invloed via bestuursfuncties. Een afscherming van bestuursinvloed tegen hen die een andere levensbeschouwing hebben stelt macht over gemeenschapsgelden in dienst van een bepaalde vorm van menszijn ten koste van andere vormen. Daarmee wil niet gezegd zijn dat het ontplooiën van een eigen levensbeschouwing niet alle vrijheid moet hebben. Binnen een confessionele instelling behoeft een niet-confessionele niet per definitie een bestrijder van een confessionele levensbeschouwing te zijn. Het werven van elkaar op basis van een bepaalde levensbeschouwing wekt de indruk dat zonder afscherming tegen andersdenkenden de opvattingen van waaruit de instelling handelt. Een dergelijke afscherming lijkt me een slechte voedingsbodem om vernieuwingen aan te brengen.

Bij het uitspreken van de wens dat de participanten binnen de instelling (cliënten, vrijwilligers en professionele werkers) invloed moeten kunnen uitoefenen op het beleid, komt de vraag aan de orde hoe de bevoegdheden liggen en wat de taak van het bestuur is. Persoonlijk ben ik van mening dat het bestuur zich moet onthouden van een sterk centralistische benadering. Het moet veeleer stimulansen geven aan innovatie, zowel qua inhoud van het werk als qua management. Het zou veeleer een klankbord moeten zijn dan dat het zich nadrukkelijk bezig houdt met inhoudelijke beleidsbepaling van de zorg die wordt ge-

geven. De taken van het bestuur bestaan mijns inziens primair uit het scheppen van zodanige voorwaarden, dat een optimale dienstverlening gegarandeerd lijkt.

Een democratiseringsproces moet mede gericht zijn op emancipatie, niet alleen van de vrouw, maar ook van de man. Nog te veel is de macht binnen het particulier initiatief een mannenzaak. De spreiding van macht over zowel mannen als vrouwen kan niet alleen door vrouwen bevochten worden. Mannen zullen een stuk macht moeten prijsgeven. Een emancipatiebeleid mag niet verstrikken in het alleen wegwerken van achterstandssituaties van vrouwen. Emancipatie zou breder gezien kunnen worden dan emancipatie van de vrouw alleen of het wegwerken van achterstandssituaties.

Om de participatie van m.n. cliënten te bevorderen kan gedacht worden aan het instellen van cliëntenraden. Vooral bij grotere instellingen is de invloed van de cliënt op het beleid, via beleidsorganen en bestuur, niet voldoende. Ziekenhuizen, kruisverenigingen, instellingen voor gezinszorg en woningbouwcoöperaties werken nog steeds sporadisch met deze vorm van participatie. Nog steeds hebben zij, die afhankelijk zijn van genoemde instellingen nauwelijks invloed op het functioneren

van de organisaties die vaak uitgegroeid zijn tot onoverzichtelijke knooppunten van bevoegdheden, macht en geld. Vooral woningbouwverenigingen zijn hun doel voorbij geschoten. Het bouwen van woningen voor alleen de werkende klasse is natuurlijk achterhaald. Toewijzing van woningen is niet meer gekoppeld aan lidmaatschap, lidmaatschap is niet meer de exclusiviteit voor de werkende klasse en soms lijkt het erop dat het commercieel beleid van de vereniging nu niet bepaald gericht is op het opkomen voor de belangen van de leden of bewoners. Het zijn, vaak onder de druk van de omstandigheden, zakelijke en zeer commercieel functionerende instellingen geworden, waarin de invloed van de konsument beperkt is. Vaak ook voelen de bewoners zich niet meer betrokken bij het beleid omdat het te algemeen is. De relatie tussen dat beleid en het wel en wee van het feitelijk in gebruik hebben van een woning is niet meer duidelijk zichtbaar, reden waarom gedacht zou kunnen worden aan bewonersraden per woningbouwcomplex.

Binnen instellingen voor maatschappelijke dienstverlening dreigt wel eens het gevaar dat de dienstverlening veel meer aansluit bij de persoonlijke behoeften van de werkers dan bij die van de cliënt. Werkers binnen deze sector hebben allemaal technieken geleerd en om bij te blijven liepen (lopen) ze zich rot naar groepen, waarin ze weer ervaringen opdoen met andere, nieuwe werkvormen, welke ze dan vaak ook in praktijk willen brengen. Om de relatie met de werkelijke behoefte niet uit het oog te verliezen, zouden cliëntenraden ingesteld kunnen worden. Met voldoende duidelijkheid over de bevoegdheden van dergelijke cliëntenraden kan een goede inspraak van betrokkenen gewaarborgd worden.

Democratisering binnen de overheid (m.n. de gemeentelijke overheid): Mede in het kader van de decentralisatie van het welzijnsbeleid kan de gemeentelijke overheid daadwerkelijk een stimulerend beleid voeren. Hoewel de centrale overheid nog steeds geen duidelijkheid heeft gegeven hoe en in welke mate de instellingen in het kader van de welzijnsplannen gedemocratiseerd moeten zijn, kan de gemeentelijke overheid via overleg en het hanteren van inspraakverordeningen wel stimulerend optreden. Want laten we eerlijk zijn, vele instellingen willen wel democratiseren, maar weten niet goed hoe en op welke wijze dat moet gebeuren. Het is geen reeks van technische handelingen, maar vooral ook een groeiprocess, waarbij het gaat om herverdeling van invloed, macht. Hierbij lijkt een mentaliteitsverandering onontbeerlijk. Juist de decentralisatie van het welzijnsbeleid maakt het mogelijk voor de gemeente meer te doen dan lijdzaam te wachten tot Den Haag met maatregelen komt. De gemeenten kunnen er zelf voor zorgen dat zij een beleid voeren, waarbij voldoende inspraak van de burger is gegarandeerd. De rechten en de plichten van zowel de burger als de gemeente kunnen worden vervat in een inspraakverordening. Een dergelijke verordening geeft duidelijkheid, hetgeen voorwaarde is voor een goed functionerende inspraak. Het is

► triest dat van regeringszijde decentralisatie wordt voorgesteld zonder de gemeenten duidelijkheid te geven hoe inspraak van de burger gegarandeerd kan worden. Op deze wijze is decentralisatie onoverzichtelijk, waarbij de burger het idee krijgt mee te kunnen beslissen over het gemeentelijke welzijnsbeleid, zonder dat er waarborgen zijn. De centrale overheid dient de gemeenten niet aan banden te leggen. Zij dient voldoende voorwaarden te scheppen, opdat de gemeenten vooral die met een kleiner bestuurlijk apparaat, de mogelijkheid geboden wordt om democratische wijze een gedecentraliseerd welzijnsplan te kunnen uitvoeren. Op dit moment wordt het weliswaar overgelaten aan de gemeenten zelf, maar tevens laat de centrale overheid de gemeenten in 't onzekere. Duidelijke taal over de mate van democra-

tisering, waaraan instellingen moeten voldoen, hoe deze is te toetsen en hoe de overheid de democratisering wil en kan bevorderen, blijft uit. Dat schept verwarring en is bepaald niet bevorderlijk voor een krachtig beleid.

Het kan zinvol zijn dat gemeenten daadwerkelijke hulp bieden aan die instellingen die gerichte adviezen vragen op bestuurskundig nivo, vooral ook omdat democratisering binnen instellingen vaak een proces van mentaliteitsverandering is binnen instellingen die opgescheept zitten met structuren en gewoonten die historisch zijn gegroeid en moeilijk te doorbreken schijnen. Wat dit laatste betreft zal de gemeente ook de hand in eigen boezem moeten steken, omdat ook zij vaak gegroeid en helaas ook vergroeid beleid ter discussie moet durven stellen. In hoeverre komt oud beleid nog overeen met nieuw en

inmiddels in gang gezet beleid, in hoeverre zijn de beleidsbeslissingen te volgen voor de burger, komen beleidsbeslissingen wel tot stand na discussies in de politieke arena en komt er wel voldoende openbaarheid?

Blijft de gemeente bij het besteden van nieuwe middelen steken in een sectoraal beleid of wil en kan ze over gaan tot een integrale afweging van nieuwe initiatieven en activiteiten. Een goede methode die deze integrale benadering mogelijk maakt is de integrale beleidsplanning. Eigenlijk is beleidsplanning niet meer dan een samenhangend geheel van gegevens op grond waarvan we kunnen beslissen waar we met de gemeente als totaliteit, dus ten aanzien van alle sectoren naar toe willen. Een dergelijk geheel moet toch ruimte genoeg overlaten om op actuele zaken in te kun-

DEMO-CRAATJES

door Marie Louise Tiesinga

Soms trap je met een opmerking iemand op z'n ziel. Zonder het te willen of te weten overigens. Het ging om een vrouw en een attente man wees me erop. In de november-democraatjes vroeg ik me af hoe iemand politiek kon bedrijven zonder zich met de pers te bemoeien. Een en ander n.a.v. een uitspraak van het gemeenteraadslid Riet Krol in de Voorburgse Democraat. In het bewuste interview stond niet dat ze daar in Voorburg een eigen perscontactman hebben.

Nogmaals: sorry, Riet, het was niet rot bedoeld maar publiciteit is een zo integrerend onderdeel van het politieke bedrijf, dat jouw antwoord toen een merkwaardige indruk maakte. De voorzitter van afdeling Voorburg schreef me een hartelijke brief met daarbij een stuk over Riet uit de Voorburgse Democraat, waarin ze op echte D'66 manier in de bres springt voor ouderen. Over publiciteit hoeft ze zich zo te zien helemaal geen zorgen te maken.

Nieuw, gloednieuw zelfs, is het proefnummer van de **Nieuwsbrief van Rijswijk**, energiek opgezet door Onno Ouwendijk. Succes Reeuwijk!

Voor het eerst ontving ik een **Mededelingenblad van Borne**, de **Nieuwsbrief van Tiel** en de **Nieuwsbrief van Woerden**. Mislukmakend vond ik het stukje in de Amsterdamse **Oliphant** van de vorige maand, waarin een lid van de redactie en een lid van het afdelingsbestuur zich te buiten gingen aan kritiek op de Noordhollandse Eerste Kamer-kandidate Ila Schouten. Kritiek op iemands functioneren in het verleden: okay, maar voor dit stukje vond het Parool van 15 februari j.l. de juiste kop: 'achterklap'. Bij post van de afdeling **Ede-Wageningen** ontving ik een interessante D'66-nota 'Erfpacht', waarin dit begrip op duidelijke wijze in vijftien punten uit de doeken wordt gedaan. Compleet met illustratieve bijlagen. Op te vragen bij Gerrit van

Kralingen (08389 - 5648). Ik memoreerde vorige maand al de Gelderse ledenwerfacie 'Maak kennis met héél D'66'. Het verloop ervan volg ik in allerlei Gelderse D'66-bladen en het is indrukwekkend wat daar voor werk wordt verzet. Bijv. een bezoek van Suzanna Bischoff aan Dieren, waar ze met vertegenwoordigers van provinciale statenfractie, hoofd-, regio- en afdelingsbesturen wordt ontvangen door B&W. Bezoeken aan een project 'Anders Werken' en aan de maquette van Rijksweg 48. Compleet met een avondprogramma voor leden, familie, kennissen en belangstellenden. Zo'n draaiboek moet voor meer regio's en/of afdelingen interessant zijn in verband met ledenwerving. Zie pag. 4. De **Leidse Democraat** heeft een nieuw gezicht en geeft een interessant overzicht van het plaatselijke gebeuren. In de **Groene Golf van Nijmegen** vond ik een zeer leeswaardig artikel 'Afghanistan 1980 - een politieke terreinverkenning' van de hand van Hans van Oerle, die uiteenzet hoe het in deze typische bufferstaat tussen Rusland en het voormalige Brits-Indië heeft kunnen komen zoals het nu is. Hij stelt: „Het gemak waarmee Nederland, inclusief de Democraten '66, oordeelt over een situatie, waar men algemeen te weinig over weet, om tenslotte ronduit inconsequent en dom het 'voortouw' te nemen in een boycot van de Olympische Spelen van Moskou, is een schoolvoorbeeld van politiek onbenul, resulterend in de politiek van wat niet meer mag heten dan een Amerikaanse satelietstaat, een 'westblokland'. In Nederland is de hypocrisie aan de macht en zet de oogkleppen voor...” Om wat meer over Afghanistan te weten te komen, is dit artikel van Hans van Oerle een goed begin (080 - 443543).

In **Demokratern Rijswijk** schrijft het gemeenteraadslid Ankie de Jong een artikel over een alarmsysteem voor bejaarden en gehandicapten. Begin 1977 is men begonnen binnen de gemeentelijke commissie Bejaardenwerk na te gaan op welke wijze een alarmsysteem tot stand kan worden gebracht. Eind '79 is daarover een rapport door de commissie vastgesteld, dat nu op praktische uitvoerbaarheid wordt getoetst.

De kosten zijn vrij hoog (ca. f 450.000,— voor het aansluiten van een 300-tal woningen, incl. aanschaf van een computer), maar bejaarden en gehandicapten voelen zich bij dit systeem zeer veilig en willen en kunnen daardoor langer zelfstandig blijven wonen. Een draadloos zendertje (ca. 70 gr.) wordt door de bejaarde of gehandicapte overdag bij zich gedragen en 's nachts bijv. op het nachtkastje gelegd. Wanneer hulp ingeroepen moet worden, hoeft alleen maar een knop op het zendertje te worden ingedrukt (als het per ongeluk gebeurt, kan de betrokkenen binnen één minuut het alarm zelf uitschakelen). Eén minuut na de inschakeling van het alarm wordt de hulpverlening in gang gezet. Vanuit een centrale post (waar men over persoonlijke en medische gegevens van de aangeslotenen beschikt) wordt geprobeerd contact met de alarmmelder te krijgen, hetzij via de telefoon, hetzij via bijv. buren die over een sleutel van het huis beschikken en waarvan de adressen bij de centrale post bekend zijn. Lukt dit niet, dan wordt politie en G.G.D. gewaarschuwd die snel een kijkje gaan nemen. Op deze wijze wordt heel snel hulp geboden. Het College geeft hoge prioriteit aan dit project en in Rijswijk hoopt men nog dit jaar met de daadwerkelijke uitvoering van het systeem te beginnen. Een initiatief het navolgen waard! In de **Demokrat van Oosterhout** lanceert het afdelingsbestuur een energiek plan de campagne om in contact te komen met potentiële raadsleden en reserve-raadsleden t.b.v. de komende gemeenteraadsverkiezingen. En ze hebben gelijk, het duurt weliswaar nog twee jaar, maar zo krijgt men royaal de gelegenheid zich in de materie in te werken.

Tot slot was daar de Zeeuwse **Delta Democraat** waarin ik een passend antwoord zocht en vond op het artikel van de JOVD van de vorige maand. Het was bovendien bijzonder afdonend ook.

„D'66", zo besloot Ed Grootaarts zijn reactie. „heeft de jongerenorganisatie van de VVD nimmer gevraagd zich tot haar te richten. Het ziet er ook niet naar uit dat de Democraten dit ooit zullen vragen..."

nen spelen. Woorden als planning en systeem mogen niet opgevat worden als een keurslijf waarin we ons gevangen houden. Het geheel moet flexibel en creatief toegepast kunnen worden.

In dit systeem kunnen prioriteiten t.a.v. nieuwe en bestaande taken onderling worden afgewogen en kan het resultaat van die afweging geconfronteerd worden met de beschikbare middelen.

Een dergelijk systeem mits werkelijk toegepast, maakt ad hoc beleid minder mogelijk en op lange termijn onnodig.

Er is een veel betere controle op de uitvoerbaarheid van te nemen beslissingen. Juist de scheiding van doelen, uitgangspunten, middelen en activiteiten of maatregelen zal de afweging veel zuiverder en overzichtelijker maken. De koers die de gemeente vaart zal duidelijker voor de burger worden en voldoet mede daardoor aan eisen die gesteld kunnen worden aan een interne democratie bij het gemeentelijk apparaat.

Het streven naar inventarisatie, explicitering en systematisering van doeleinden is eigenlijk het tot uitdrukking brengen van rationalisering d.w.z. meer doelgerichtheid en doelmatigheid van beleid.

Juist in een tijd van enerzijds middelen en sombere perspectieven op economisch gebied, anderzijds een toenemend beroep van de burger op democratisch functioneren van de verschillende terreinen van het maatschappelijk leven is planmatige beleidsontwikkeling een noodzaak. Hoe beter de verschillende fasen zichtbaar worden, hoe meer de burger de mogelijkheid heeft inzicht te krijgen in het te voeren of gevoerde overheidsbeleid.

En juist grotere mate van inzicht verhoogt de participatie van de burger en invloed op het beleid.

De complexiteit van de samenleving, maar daarnaast het steeds beter en zorgvuldiger willen afwegen van welke koers de gemeente wil varen maakt integrale beleidsplanning tot een voorwaarde.

Zeker in een situatie waarin een overstelpend aantal vragen, medegestimuleerd door de participatie van de burger, op de gemeente af komt en daarnaast het gebrek aan middelen maakt beleidsplanning tot een methode waarin ruimte is voor een wellicht wat somberder beleid dan in de jaren '60 en '70, maar daardoor niet minder weloverwogen en verantwoord.

Het hier en daar snoeien zonder te komen tot een goede afweging van prioriteiten wekt verontwaardiging bij de burger en werkt zeer stagnerend op een democratiserings- en participatiebeleid.

Met bovenstaande is er niet gepoogd volledig te zijn wat betreft de ruimte voor maatregelen en initiatieven die gemeenten zelf kunnen nemen om het proces van de democratisering te bevorderen.

Wel een poging om iets van een abstracte visie op democratisering te vertalen in praktisch politiek handelen vanuit de gemeenteraadsfrakties. Daarnaast kan ik mij voorstellen dat er in den lande reeds andere maatregelen zijn genomen. Een uitwisseling van dergelijke dingen lijkt zinvol. ■

Kastplanken van dik hout?

Uit een mengsel van verveling en gewoonte kijk ik op woensdag om tien voor acht naar de zendtijd voor politieke partijen. Altijd neutraal en met exact dezelfde formule aangekondigd: „In de zendtijd voor politieke partijen volgt nu een uitzending van ...”

Vroeger was dat anders. Toen heette het nog: „In de door de regering ten behoeve van de politieke partijen gevorderde zendtijd ...” en dan dacht ik aan de tijd, waarin fietsen, kerkklokken en varkens gevorderd werden, en je door de radio alleen mocht horen: „Etliche feindliche Kampfverbände am Westen abgeflogen ...”

Als je vandaag in de politieke zendtijd al die lieden als een soort nieuwslezers hun verhalen vol ingewikkelde bijzinnen hoort afdraaien, dan vraag je je af of de tijd van de „gelijkschakeling” eigenlijk wel voorbij is. Ieder mag weer zeggen wat hij er van vindt, maar door de uniforme presentatie lijken al die verhalen zó op elkaar, dat veel kijkers denken dat de inhoud ook wel niet zo veel zal verschillen.

Het moet ontzettend veel moeilijker zijn dan ik in mijn argeloosheid denk, om tien minuten televisie goed te besteden. Toch zal er in de afgelopen jaren over nagedacht zijn in al die politieke partijen. Waarom slaan onze televisie-sprekers dan bijna zonder uitzondering een toon aan alsof ze tegen collega-kamerleden of andere partijbonzen staan te praten? Waarom proberen ze in tien minuten het halve partijprogramma toe te lichten? Vragen ze zich eigenlijk wel 'ns ooit af tegen wie ze spreken? Wie zou het aandurven zich te beperken tot één onderwerp en daar tien minuten mee te vullen? Dan kun je nóg, over de hoofden heen, tegen intelligente mensen als de lezers van de Democraat, zeggen dat er nog méér te melden valt, maar dat ze daarvoor terecht kunnen in het partijprogramma, in brochures, in de pers of in één van die andere televisierubrieken van „Achter de brand” tot „Den Haag van gisteren”.

Die Planken die ze daar hadden, die kon het. Uit de kast praten, bedoel ik. En die had ook publiek. Daar gingen de mensen naar luisteren als ze wilden weten hoe het zat. Die man had autoriteit. Als je het maar goed uit kunt leggen, dan krijgt het publiek vertrouwen in je. Nu moet je je daar ook weer niet té veel van voorstellen, want dat vertrouwen is sneller verspeeld dan gewonnen.

Vergis ik mij niet, dan is het na recente publikaties in NRC-Handelsblad ernstig

geschaad. Trouwens, wat stond er laatst in de krant? „Planken ernstig conflict met de NOS”. Alsjeblieft. Reken maar dat de mensen dat ook lezen.

De gemiddelde NRC-lezer dicht ik intussen zoveel onderscheidingsvermogen toe, dat hij het plezier dat hij doorgaans aan de „achterpagina” beleeft, op 28 februari 1980 niet heeft laten vergallen door de linkerbovenhoek. Daarin maakt Planken zich in zijn bijdrage „Tussen Zeelandia en Zeevalking” schuldig aan de fout van velen die over D'66 schrijven: insinueren en citeren zonder bronvermelding. Begrijpelijk als je geen argumenten hebt, maar wat mager voor iemand van het (vermeende) Planckenformaat.

Dat hij niet weet dat Paula Wassen de partij al zo'n vijf jaar geleden verliet, neem ik hem niet kwalijk; dat hij over onze achterban schrijft: „de goeddeels jonge en dus onverantwoordelijke kiezers” zal hem door onze jongeren niet in dank worden afgenomen; dat hij tendentieuze tam-tam maakt over het bezoek van een D'66-delegatie aan Roemenië*, is al beneden het niveau van iemand die jarenlang professioneel op het politieke terrein werkzaam was; maar zijn opmerkingen over de „ondergrondse kanalen” en „bananenrepublieken” zijn gewoon stuitend.

Het wekt eigenlijk vertrouwen in de degelijkheid van onze partij dat iemand probeert D'66 te vloeren met een dergelijk gebrek aan middelen. Iemand overigens die in de zeven jaar waarin hij „Den Haag vandaag” presenteerde nooit heeft kunnen verbergen dat zijn voorkeur bepaald niet bij Democraten 66 ligt. Als hij zo doorgaat wordt op hem van toepassing wat doctorandus Zielknipper op dezelfde pagina van dezelfde krant zegt: „... gebrek aan formaat en dat wreekt zich natuurlijk. Het veroorzaakt trauma's en onlustgevoelens”.

Hij zal zijn naam nog moeten veranderen: Ton Plankjes? Schrootjes misschien? Maar daarmee raak ik zelf zo ongeveer op het niveau waarop hij over D'66 schrijft. Vergest het.

Simon van Trecht

*) Wie het fijne hierover wil weten, leze de Democraat, jaargang 13, nr. 2, februari 1980, pagina 14, „De pers over D'66”.

VVD MANIFEST

door Jan Glastra van Loon

Ik wou, dat ik niet de bespreking op me had genomen van het ontwerp Liberaal Manifest 1980. Dan had ik immers een paar krenten uit de pap kunnen halen en aan de rest voorbij kunnen gaan. Nu moet ik het hebben over het geheel. Over dat geheel kan ik met de beste wil van de wereld niet veel anders zeggen dan dat het een futloze, pitloze poging is om niet bij de tijd achter te blijven – die er geen seconde op vooruit loopt.

Het modieuze karakter van het stuk, het willen bijblijven maar vooral niet vooroplopen, blijkt zowel uit zijn inhoud als uit zijn toonzetting. De inhoud is braaf, de toonzetting oubollig op de neerbuigende manier waarop een bepaald soort reclamemensen denkt dat je moet spreken om bij het volk goed in het gehoor te liggen.*

Het begint zo: „De mens is niet op de wereld om te doen wat anderen zeggen. Dat betekent niet dat de mens er is om te doen waar hij of zij zin in heeft. De grenzen van zijn vrijheid liggen daar waar de vrijheid van anderen onduelbaar wordt aangetaast.” Die eerste zin over de mens op de wereld wordt nog vier keer herhaald.

„De mens is niet op de wereld om te doen wat anderen zeggen. Wel moet de ene mens op een beperkt terrein vaak beslissingen nemen, waaraan anderen zich te houden hebben. Waar samenwerking is, is leiding nodig.” Maar liberalen „weigeren aan te nemen, dat de functionele baas dan ook op andere terreinen baas moet spelen... Dat sluit goede omgangsvormen niet uit, integendeel.”

„De mens is niet op de wereld om te doen wat anderen zeggen. In staatkundig opzicht lijkt die uitspraak gemeengoed. De staat dat zijn wij allemaal.” Maar: „Steeds verder grijpt de staat in het maatschappelijke leven in, ook in onze particuliere levens.”

„De mens is niet op de wereld om te doen wat anderen zeggen. Maar hij mag best eens luisteren. Nooit in de geschiedenis zijn zoveel woorden over ons uitgestort als in deze tijd. Wie luistert echter naar wat zijn buurman, zijn collega, werkelijk beweegt?... De maatschappij is kil geworden.”

„De mens is niet op de wereld om te doen wat anderen zeggen. Dit emancipatoire beginsel hebben liberalen altijd aangehangen...” Maar gelukkig: „Er is nog veel te doen. Voor matheid is geen reden. Opgevekenheid is realisme. Met vertrouwen gaan wij de jaren tachtig in.”

Hoe gaat de VVD dus de jaren tachtig in? Ieder zijn zin mits hij of zij daarbij niet de vrijheid van anderen onduelbaar aantast. Leiding gevend, maar niet de baas spelend

op andere terreinen dan waarvoor hij functioneel is aangesteld. Met zijn allen minder ver ingrijpend in het maatschappelijk leven. Beter luisterend naar elkaar. Met goede omgangsvormen. – Dat is nog eens een manifest.

Ik moet nu mijn neiging om het stuk met citaten voor zichzelf te laten spreken onderdrukken. Er volgen tien hoofdstukken waarvan de samenhang voornamelijk wordt bepaald, doordat in de titels telkens het woord „mens” voorkomt: Mens en ontwikkeling, Mens en gezondheid, Mens en Welzijn, Mens en omgeving, Mens en arbeid, Mens en welvaart, Mens en organisatie, Mens en recht, Mens en staat, Mens en wereld. Tot slot: De partij in de jaren tachtig.

Enkele krenten uit deze pap. Er moet een grondwettelijk recht van ieder om over eigen lichaam en geest te beschikken worden vastgesteld (blz. 13). Verlaging van door arbeidsintensieve bedrijven af te dragen sociale premies en verhoging voor de arbeidsextensieve dient te worden overwogen (blz. 20). Een scheiding van beleidsbepalende en uitvoerende taken door de oprichting van zelfstandige bestuursorganen voor de uitvoerende taken moet worden overwogen. Taken uitgeoefend door Rijksdiensten moeten, zo maar enigszins mogelijk, overgaan op provinciale diensten (blz. 24). De greep van de gekozen volksvertegenwoordigers op de politie moet worden vergroot met interessante aanzetten voor hoe dat zou moeten ook m.b.t. het functioneren van het OM (blz. 24/5).

Ik ben niet uitputtend. Noch in het positieve, noch in het negatieve. Over het geheel moet mij nog dit van het hart. Er ontbreken in dit manifest, maar dan ook totaal, een maatschappijvisie en zelfs de omtrekken van een samenhangend beleid. Dat is ook geen toeval: het stuk ademt een extreem individualisme. Vandaar in plaats van een maatschappij-analyse, wat „moraliserend” gepychologiseer en in plaats van een historische analyse een simpele constatering,

dat normen en waarden veranderen en wat gepolijst ach en wee over verlies aan stijl en vormen. Vandaar de mens (lees: individuen) als enige verbindingsschakel tussen verschillende beleidsgebieden, geen samenhangende beleidsvisie. Vandaar de volstrekt inadequate aanduiding van de staat als „dat zijn wij allemaal” en geen schim of schaduw van het door Thorbecke zo sterk vertolkte besef, dat een volk zonder staatkundige organen en besluitvormingsprocedures een volk zonder stem of wil is. Wat zo overblijft is enige functionele leiding (zeker, openbaar en onder democratische controle), zoveel mogelijk territoriale decentralisatie en uitvoering door zelfstandige bestuursorganen. Geen woord over gezamenlijke wils- en besluitvorming en wat daarvoor in de huidige verhoudingen staatkundig nodig is (het probleem van het „maatschappelijke draagvlak”). Geen woord over het verkrijgen, verwerken en doorgeven aan de beleidsvormende organen van informatie in een zo gecompliceerde en veranderlijke maatschappij als de onze en wat daarvoor nodig is aan terugkoppelingsprocessen en hervorming van bureaucratische bestuursorganen. De onmacht van de Kamer wordt simpelweg tot een fictie verklaard (blz. 23)

In het slothoofdstuk schuilen twee partijpolitiek interessante gedachten. „De VVD acht het van essentieel belang”, dat alle liberalen (waar zij ook zitten) „vanuit één partijverband gaan opereren. Daarbij is voor haar het eigen voortbestaan geen uitgangspunt.” En: „ook een kabinet van VVD, PvdA en D’66 moet mogelijk zijn.” Dit zijn opmerkelijke uitspraken.

Dat de bestaande verdeling van de partijen hoe langer hoe meer het karakter van een historische toevalligheid krijgt, maar vooral dat deze aan uitspraken van de kiezers over de politieke koers die zij in meerderheid wensen in de weg staat in plaats dat zij die mogelijk maakt, dat zijn gedachten die ons niet vreemd zijn. Een partijpolitieke herindeling zal echter niet alleen een nieuwe samenbundeling van fun-

* Ter vergelijking beveel ik aan lezing van artikelen van Elida Wessel, „Liberalisme in Nederland”, **Liberaal Reveil**, maart 1980, en Erwin Nypels, „Het radicaal-liberalisme”, **or-informatie**, februari 1980.

▶ damenteel gelijkgezinden in een nieuwe partij vergen, maar ook het afvloeien van conservatieven naar een andere partij. De hamvraag is daarom, of de VVD ook dat wil. Dan wel, of er voldoende VVD-ers bereid zijn tot het nemen van een dergelijke de bestaande partijverhoudingen doorbrekende stap.

Dat het in de bestaande partijverhoudingen wenselijk is, dat ook een kabinet van PvdA, VVD en D'66 kan worden gevormd, is een gedachte die bij ons evenmin vreemd aankomt. De vorming van een dergelijk kabinet zou zelfs een eerste belangrijke stap naar een partijpolitieke herindeling kunnen zijn. Of die mogelijkheid ontstaat, zal voornamelijk afhangen van de opstelling van zowel PvdA als VVD.

Zelden zal er een VVD-congres voor ons interessanter zijn geweest dan dat waarop het ontwerp Liberaal Manifest 1980 zal worden behandeld: hoe zal dat daar worden ontvangen en geamendeerd? Want wat er ook allemaal in dat stuk ontbreekt aan visie en wil tot maatschappijvernieuwing – en men zal van ons nooit kunnen verwachten, dat wij dat over het hoofd zien of minimaliseren –, er zijn wel degelijk aanzetten in tot zelfvernieuwing. Worden dat eerste stappen of alleen maar trendaanpassingen? ■

TE GAST

Mr. Jérôme L. Heldring is directeur van het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken en columnist bij NRC Handelsblad

D'66 HEEFT ZICH NIET GENOEG GEPROFILEERD TEN OPZICHTE VAN DE PvdA

door mr. Jérôme L. Heldring

In de laatste verkiezingen voor de Tweede Kamer heb ik op D'66 gestemd. Niet omdat ik D'66-er ben, maar om nogal ingewikkelde redenen. Ik vond dat in de komende jaren, die zich als moeilijk aankondigden, de PvdA regeringsverantwoordelijkheid moet blijven dragen. Alweer: niet omdat ik PvdA'er ben (het tegendeel is waar), maar onder het motto: een linkse regering kan het best bezuinigingen doorvoeren (zoals een rechtse regering het best kan dekoloniseren). Waarom dan niet op de PvdA gestemd? Omdat ik de natuurlijke dramsucht van die partij niet ook nog met mijn stem wilde versterken. Ik moest dus op een partij stemmen waarvan het denkbaar was dat zij met de PvdA de komende regering zou vormen en die een remmende invloed op die dramsucht zou uitoefenen. De VVD sloot zichzelf als zo'n mogelijkheid uit, omdat het – helaas – niet denkbaar was dat PvdA en VVD samen in een kabinet zouden gaan zitten. Het CDA deed zich dus als meest gerede partij voor, en ik had me al langzamerhand er mentaal op voor-

bereid om, voor het eerst van mijn leven, op een confessionele partij te stemmen, toen het CDA met Van Agt als lijsttrekker kwam. Dat kon ik niet slikken, omdat ik vond (en nog vind) dat Van Agt in het politieke spel gebruik maakt van apolitieke, zelfs antipolitieke kaarten (dat is zijn kracht, maar tevens, uit democratisch oogpunt, bedenkelijk). Dus ook het CDA viel af als remmer van de PvdA.

Bleef over D'66.

Aldus de redenering die mij ertoe bracht mijn stem aan D'66 te geven. Ik was (en ben) mij ervan bewust dat dit de uitkomst was van een voornamelijk negatieve rekensom. Ja, voorzover conservatisme zich uit in het remmen van al te haastigen, kun je zelfs zeggen dat mijn stem een manifestatie van mijn conservatisme was. Maar... D'66 was er blij mee (zoals bleek uit een telefoontje van een van haar voor mannen nadat mijn artikel waarin ik deze gedachtengang had uiteengezet aan de vooravond van de verkiezingen in de krant was verschenen).

Zal ik bij de volgende verkiezingen dezelfde redenering volgen? Waarschijnlijk niet.

Wel vind ik dat de redenen waarom de PvdA regeringsverantwoordelijkheid moet dragen, nog altijd gelden (zo zij niet zelfs sterker zijn geworden). Ook zijn mijn bezwaren tegen Van Agt – aangenomen dat hij opnieuw lijsttrekker wordt – blijven bestaan (hoewel ik moet bekennen gefascineerd te zijn door zijn beheersing van het politieke spel). Zo zou ik opnieuw uitkomen op D'66, ware het niet dat deze partij naar mijn smaak zich lang niet genoeg heeft geprofileerd ten opzichte van de PvdA. Het besluit van het congres inzake de modernisering van de kernwapens heeft voor mij de deur dicht gedaan. Waar stem je op wanneer een partij zulke onverwachte dingen doet?

Zoals het er nu naar uitziet, zal ik waarschijnlijk mijn stem aan de VVD geven. Daar hoor je ook thuis zult u zeggen. Ja en nee. Ja omdat zij – wat zij zelf ook moge beweren – in het spectrum van de Nederlandse politieke partijen de plaats van het conservatisme inneemt (een in elk spectrum noodzakelijke plaats, en daarom niets om je over te schamen). Nee omdat zij daarvoor niet durft uit te komen, wat maakt dat zij de intellectuele onzuiverheid van de politieke discussie in ons land, die al vervalsd wordt door het bestaan van de confessionele partijen, nog versterkt. Ik heb over het algemeen geen grote bezwaren tegen de standpunten die zij op het gebied van veiligheids en buitenlands politiek gebied (toevallig mijn hobby) inneemt, maar zij doet dat meer via instinct dan als resultaat van een intellectueel proces. Dat vind ik wel een bezwaar, en daarom voel ik mij er niet zo thuis. Maar zolang dat instinct goed is, vind ik – gegeven de bezwaren die de andere partijen voorsnog opleveren – dat niet zo'n bezwaar dat ik mijn stem niet aan de VVD zal geven. En wie weet zullen VVD en PvdA eindelijk eens elkaars wederzijdse verkettering opgeven en samen een kabinet vormen. Dan kan ik **eat my cake and have it**. Maar dat zie ik toch niet zo gauw gebeuren – niet zozeer omdat de VVD dat niet zou willen (die lijkt wel alles te willen om in een kabinet te blijven), maar omdat de PvdA zich steeds sterker aan mythes in plaats van aan werkelijkheden lijkt te gaan hechten. ■

d'66

ONTWIKKELINGS-SAMENWERKING

In een vorige „Democraat” heb ik vermeld dat we behalve in parlementaire commissies, ook vertegenwoordigd zijn in z.g. Delegaties. Wat mij betreft is dat de Lomé-delegatie geworden; om preciezer te zijn: ik ben sinds eind vorig jaar, behalve lid van de daarvoor ingestelde Raadgevende Vergadering, ook lid van het z.g. Paritair Comité, dat bestaat uit 57 leden van het Europees Parlement en 57 vertegenwoordigers van een even groot aantal ontwikkelingslanden in Afrika, het Caraïbisch gebied en de Stille Oceaan.

Zoals wellicht bekend is in aansluiting op de in 1975 getekende overeenkomst tussen de Europese Gemeenschap en deze ontwikkelingslanden nu een nieuwe overeenkomst aangegaan voor de periode 1980-1985.

Eind februari vond in Arusha – Tanzania – een conferentie plaats, waaraan ik deelnam, met als belangrijkste agendapunt een evaluatie van de werking van de oude overeenkomst van Lomé en een vooruitblik op de samenwerking in gewijzigde vorm onder Lomé II.

De Lomé-overeenkomst is zowel voor de Derde wereld als voor Europa van groot belang. Bijna drie miljard mensen hebben een jaarlijks inkomen dat minder is dan ons maandelijks inkomen, in veel gevallen ons weekinkomen. Die geweldige kloof wordt gekenmerkt door ondervoeding, ziekten, analfabetisme, werkloosheid enz. De meeste landen van de derde wereld hebben nu weliswaar hun politieke onafhankelijkheid verkregen, economisch zijn zij uiterst zwak gestructureerd. Lomé probeert daarin verbetering te brengen door wat de grondstoffen van deze landen betreft indexatie van de marktprijzen te bereiken zodat behoud en ook toeneming van koopkracht van deze landen mogelijk wordt. Stabilisatie van exportopbrengsten en zo mogelijk verwerking in eigen land moet bijdragen tot versterking van deze zwakke economieën. Ook stimulering van investeringen door de rijke landen aldaar, bevoorrechte afzet van in de derde wereld gemaakte producten op de Europese markt, overdracht van technologie, het zijn alle doelstellingen van deze samenwerkingsvorm. Daarnaast is hulp in de vorm van geld, kwijtschelding van schulden, bescherming tegen inflatie niet minder hard nodig.

Ook Europa heeft er belang bij dat een goede samenwerking wordt uitgebouwd:

de geweldige kloof tussen rijke en arme landen kan niet voortbestaan zonder dat zulks ooit tot gewelddadige uitbarstingen moet leiden. De Gemeenschap heeft er bovendien groot belang bij omdat we erg afhankelijk zijn van energie en grondstoffen afkomstig uit deze landen. Bovendien is de derde wereld een zeer belangrijke han-

EUROPEES PARLEMENT

door Aar de Goede.

delspartner voor de Gemeenschap geworden.

Belangrijkste conclusie van de conferentie was: Dóórgaan met Lomé, in beider belang! Er valt nog veel te verbeteren, maar de samenwerking is het waard gebleken te worden voortgezet en uitgebouwd. Lomé II is daartoe een poging.

De nieuwe energiecrisis is ook voor de ontwikkelingslanden een zeer groot probleem. De Belgische socialist Colla en ik bleken – onafhankelijk van elkaar – eenzelfde initiatief te willen: op de volgende bijeenkomst, eind mei in Luxemburg, een aparte discussie te voeren over dit probleem, hopelijk uitmondend in een poging de Opec-landen, of een deel daarvan, te bewegen speciaal t.b.v. de ontwikkelingslanden een matigende prijspolitiek te voeren, of anderszins hulp te bieden.

Benoeming leden nieuwe Europese Commissie

Rapporten drie wijzen en Spierenburg

Eerder berichtte ik reeds dat ik deze onderwerpen in het Presidium van het Parlement aan de orde zou stellen. Een tweetal brieven die ik daartoe verzond zijn intussen besproken in de Bureau-vergadering van 1 februari. De politieke Commissie is verzocht nu spoedig advies uit te brengen; een plenair debat daarover is op de agenda van april geplaatst. Dit initiatief, aangevangen door het aannemen van daarop gerichte resoluties op ons congres van no-

vember vorig jaar, zijn dus niet zonder – eerste – succes gebleven. Uiteraard moet worden afgewacht, wat de uitkomst van het debat zal zijn. Daarover hoop ik u later te kunnen rapporteren.

Maart-zitting

Deze keer een vrij rustig verlopen vergaderweek; geen incidenten, wel opnieuw het nooit ophoudend gedram om alsmat urgent te verklaren debatten over alles en nog wat. Gelukkig worden er nu meer urgentieverzoeken afgewezen dan vroeger om de eenvoudige reden dat ze niet urgent zijn. Zo stemden wij tegen een verzoek om urgentieverklaring betreffende „verstoring van de appelmarkt”. (In mijn stemverklaring heb ik er op gewezen dat er al sinds Eva in het Paradijs Adam verleide de appelmarkt grondig verstoord is, maar dat het merkwaardig is dat daarna nooit iemand het meer urgent gevonden heeft daarin verandering te brengen).

Het belangrijkste debat (rapport Damseaux) ging over het mededingingsbeleid in de gemeenschap. Ik heb gewezen op de onvoldoende voortgang bij de belastingharmonisatie, onvoldoende coördinatie tussen de lidstaten op het stuk van de belastingcontrole, praktisch geen voortgang bij de harmonisatie van de sociale verzekeringsstelsels en de kosten daarvan, de technische en administratieve handelsbelemmeringen die eerder toe- dan afnemen, veel ondoorzichtigheid in het doen en laten van de multinationale ondernemingen, te weinig aandacht voor de kleine en middelgrote ondernemingen enz. Vooral het belastingpunt (naar mijn schatting zou er een zwartgeld-circuit in de gemeenschap kunnen bestaan van zo’n f 300 miljard) heeft nogal wat aandacht getrokken. Men raakt er meer en meer van overtuigd dat dit een toenemend kwaad vormt. Voorbeeld: de aannemer die te weinig belasting en sociale premies betaalt, kan gemakkelijk lager inschrijven dan zijn nette concurrent.

2^e KAMER

door Co Patist

Door een wat ongelukkige samenloop van omstandigheden ging deze Democraat op de pers op de dag dat in de Tweede Kamer de debatten rond de loonwet werden gevoerd. Volledigheidshalve vindt u daarom in deze rubriek daarover niets, ook al krijgt u de Democraat in de bus ruim een week nadat het debat heeft plaatsgevonden. In een breder bestek de volgende keer zullen dan ook de bijdragen van Erwin Nypels en Maarten Engwirda bij het debat over de loonpauze meegenomen worden, dat al eerder plaatsvond.

PTT

Een ander heel belangrijk onderwerp in de Kamer was het debat rond de spreiding rijksdiensten, toegespitst op de overplaatsing van de PTT naar het noorden des lands.

UIT DE FRAKTIES

► Omdat gebleken is dat de opstelling van de fractie in dit debat niet overal goed begrepen is, mede door de onvolledige berichtgeving, leek het zinvol de tekst nagenoeg in zijn geheel hier over te nemen.

„Noorderlingen vrezen dat door onwil van Haagse PTT-ers een democratisch genomen besluit niet wordt uitgevoerd waardoor de werkloosheidstoestand in hun gebied nog verergert. Zij maken zich daarom sterk voor de nakoming van de toezeggingen door twee achtereenvolgende regeringen voor het aantal te scheppen arbeidsplaatsen in het kader van de spreiding van rijksdiensten.

Voor Haagse PTT-ers ontstonden in verband met de spreidingsplannen sociale spanningen, die het werkklimaat verslechterden. Vrees voor verlies van werk, of problemen in verband met schoolgaande kinderen en meewerkende vrouwen, spelen hierbij een belangrijke rol. Dit werd versterkt door het ontbreken van goede voorlichting over de woon- en leefomstandigheden – en de daaraan verbonden voordelen – in Groningen en Friesland. Een en ander leidde ertoe dat bij een aantal PTT-ers een sfeer van burgerlijke ongehoorzaamheid ontstond waarin op harde acties wordt aangedrongen gericht op nakoming van de door twee achtereenvolgende regeringen toegezegde overplaatsing op basis van vrijwilligheid.

De fractie van D'66 beschouwt spreiding van rijksdiensten als een belangrijk hulpmiddel voor spreiding van bevolking en werkgelegenheid over het land. Dat houdt onder meer in dat het bevolkingsaantal in de drie noordelijke provincies niet mag terugvallen. Dat kan – zeker nu – echter alleen het geval zijn als daar dan voldoende werkgelegenheid ontstaat. Daarbij is spreiding van rijksdiensten een onmisbaar beleidsinstrument. We gaan er in principe vanuit dat voortzetting van het spreidingsbeleid met behulp van rijksdiensten gewenst is, zelfs wanneer er in de Randstad een belangrijke werkloosheid bestaat. Voortzetting is vereist zolang de werkloosheidspercentages in de herstructureringsgebieden, d.w.z. in het Noorden en

Limburg, duidelijk hoger zijn dan in het Westen. Niet alleen het absolute aantal werklozen is immers van betekenis, maar ook het percentage. Wanneer in een streek in een zeer groot gedeelte van de gezinnen een of meer personen werkloos is, geeft dat naast persoonlijke ellende een extra druk op de samenleving. Het leidt tot desintegratie van het maatschappelijk leven, tot sociale achteruitgang, tot een zichzelf versterkende neergang.

Wat de methode van spreiding van rijksdiensten betreft zal ons inziens sterk de nadruk gelegd moeten worden op het gebruik van nieuwe en groeidiensdiensten. Dat neemt niet weg dat wij de totale taakstelling volgens de besluiten van Regering en Kamer met betrekking tot de Centrale Directie van PTT als uitgangspunt aanvaarden.

In de besluiten van regering en parlement met betrekking tot het spreidingsbeleid is aan de toen aanwezige CD-medewerkers gegarandeerd dat overplaatsing in beginsel op basis van vrijwilligheid zou plaatsvinden. Dat werd ook aangegeven in de aanschrijving van het vorige Kabinet van 28 mei 1976. Dit betekent weliswaar niet dat helemaal niemand zou mogen worden ontslagen, maar het betekende wel dat slechts een beperkt aantal ontslagen aanvaardbaar zou zijn.

Het onderzoek naar de verplaatsingsbereidheid bij de CD-PTT gaf als resultaat dat slechts een beperkt gedeelte van de medewerkers bereid is een functie naar Groningen te volgen.

Voor de groep van geclausuleerden echter – zij die na 1 september 1976 in dienst traden en die getekend hebben bereid te zijn de functie te volgen – is echter wel een verplichte overplaatsing mogelijk, voor zover althans voor hen geen ontheffing geldt op sociale gronden (zoals huwelijk, gezinsomstandigheden, part-time werk). Dat een deel van hen nu toch niet bereid bleek overplaatsing te accepteren doet aan deze verplichting niet af.

Een groep anonieme alternatieve PTT-ers heeft getracht op grond van het aantal vrijwilligers en geclausuleerden aan te geven dat volledige overplaatsing van het vereiste aantal CD-functies al op korte termijn mogelijk zou zijn. Dit lijkt een toch te optimistisch beeld waar verondersteld wordt dat alle personen en functies onderling uitwisselbaar zouden zijn en ook volledige bereidheid tot verwisseling zou bestaan.

Plan van aktie

Uitgangspunt moet zijn dat zowel de taakstelling van de spreiding ten aanzien van het Noorden – 3400 arbeidsplaatsen, kwaliteit daarvan én tempo van overbrenging –

als afspraken met het PTT-personeel – beginsel van vrijwilligheid zonder gedwongen ontslag voor niet-geclausuleerden – een inspanningsverbintenis én een resultaatverbintenis inhouden. Vereiste is hierbij een spreidingsmethode te hanteren die én uitvoerbaar is én aan beide zijden geen valse voorstellingen wekt. Anders blijven frustraties en agressie de bovenaanvoeren waardoor de betrokkenen tegenover elkaar komen te staan en weinig of niets wordt bereikt. Wij geven daarom de Regering in overweging te komen tot een gewijzigd plan van aanpak om de – ongewijzigde – spreidingsdoelstelling te bereiken; een plan dat de volgende elementen omvat:

1. De totale taakstelling van PTT-spreiding wordt onverkort gehandhaafd als resultaatverplichting, naar aantal plaatsen, kwaliteit en tempo. Deze harde taakstelling, thans geldend voor de CD-PTT, wordt evenwel uitgebreid tot het **PTT-bedrijf als geheel**. Ten aanzien hiervan geldt zonnodig de uitvoeringsgarantie van de aangenomen D'66-motie van 12 september 1979.

2. De taakstelling voor de CD-PTT bij de spreiding wordt aangepast in die zin, dat de verplichting om de bestuurskrn geheel over te brengen komt te vervallen en het tempo wordt aangepast aan de mogelijkheid die bestaat bij toepassing van het beginsel van vrijwilligheid voor niet-geclausuleerden. Hierbij zal evenwel een **minimumverplichting** bestaan om gedurende een periode van 10 jaar ten minste gemiddeld 150 arbeidsplaatsen van de CD naar Groningen over te plaatsen. Tevens zal een **kwaliteitsgarantie** gegeven worden voor een hoge kwaliteit van de over te plaatsen arbeidsplaatsen waardoor het niveau van de arbeidsplaatsen in Groningen gemiddeld hetzelfde zal zijn als in Den Haag thans.

In de afgelopen periode is gebleken dat het aangegeven tempo mogelijk is zonder dat het principe van vrijwilligheid voor de niet-geclausuleerden wordt aangetast. Volgens deze minimum-taakstelling zullen dan in de periode 1980-1989 op deze wijze 1.500 arbeidsplaatsen van de CD in Groningen ontstaan. Thans zijn er reeds 500 overgeplaatst zodat dit een totaal van 2.000 CD-plaatsen zal opleveren. Door voorlichting en functieruil zal getracht worden het aantal vrijwilligers te vergroten.

3. De huidige taakstelling ten aanzien van 400 arbeidsplaatsen in **Leeuwarden** blijft **gehandhaafd**. Aan de reeds gevestigde 120 arbeidsplaatsen zal het resterende deel via de RPS worden toegevoegd.

4. Volgens de twee voorgaande onderdelen van dit plan van aanpak zullen voor Groningen en Leeuwarden tenminste 2.000 + 400 = 2.400 arbeidsplaatsen van de CD-PTT worden overgebracht. In vergelijking tot de oorspronkelijke plannen betekent dit een tekort van maximaal 1.000. De bedrijfsleiding krijgt de opdracht om, eventueel in samenwerking met de toeleveringsbedrijven, plannen te ontwikkelen om het genoemde tekort in arbeidsplaatsen voor het Noorden in de periode tot 1988 op te vangen. Dit zou onder meer kunnen door het leveren van een bijdrage aan de ontwikkelingen op het gebied van technische innovatie en door het opzetten van

technische productiebedrijven.

Hierbij dient bedacht te worden dat PTT de grootste afnemer van de Nederlandse telecommunicatie-industrie is. Hierdoor wordt de ontwikkelings- en productiecapaciteit van die industrie feitelijk beïnvloed. Soms ook worden door PTT zelf vernieuwingen ontwikkeld, waarvan de fabricage aan de Nederlandse industrie wordt opgedragen. Door afsluiten van licentie-overeenkomsten kunnen buitenlandse ontwerpen in ons land worden geproduceerd. Nagegaan moet worden of PTT verder nieuwe onderzoeksinstellingen kan vestigen en nieuwe projecten op het gebied van technische innovatie kan opzetten. Speciaal kan ook gedacht worden aan het oprichten van een adviesbureau voor telecommunicatie ten behoeve van kleinere bedrijven.

5. Op grond van de voorgestelde aanpak en verruimde taakstelling wordt aan PTT opgedragen per 1 juli een uitvoeringsplan te presenteren wat betreft de te vervullen functies en afdelingen van de CD naar Groningen en Leeuwarden. Voor zover de vrijwilligheid een knelpunt oplevert waardoor de taakstelling niet gehaald zou kunnen worden, moet tevens zo concreet mogelijk worden aangegeven op welke wijze een compensatie kan plaatsvinden door uitvoering van andere PTT-projecten en welke alternatieven daarbij bestaan.

6. Van bedrijfsleiding, personeel en Bijzondere Commissie wordt verder gevraagd de verantwoordelijkheid voor het realiseren van de volledige taakstelling naar aantal arbeidplaatsen, kwaliteit en tempo door middel van een in deze zin aangepast spreidingsprogramma te aanvaarden, voort te gaan met overleg hierover en zich sterk te maken voor de uitvoering daarvan.

Door dit gewijzigde plan van aanpak worden de arbeidsmarktproblemen in het Noorden – opvulling vacatures overgeplaatste lege stoelen – en de Haagse regio – opvangen gedwongen ontslagen – tot een minimum beperkt. Hetzelfde geldt voor eventuele problemen bij de woningvoorziening van over te plaatsen personeelsleden.

Door dit plan van aanpak wordt recht gedaan aan de toezeggingen aan het Noorden en het PTT-personeel. Het Noorden krijgt een zo groot mogelijke garantie voor de voortzetting en uitvoering van het spreidingsbeleid, groter dan in de huidige impasse! Het beginsel van vrijwilligheid bij de overplaatsing blijft voor de niet-geclausuleerden van het personeel gehandhaafd. Hierdoor wordt een dreigende „patstelling” voorkomen, en kan het afgebroken overleg over de spreiding weer worden hersteld. Op die manier kan de argwaan en het verzet van het CD-personeel bij de spreidingsplannen worden vervangen door extra medewerking en inzet hiervoor. Noorderlingen en Haagse PTT-ers komen naast elkaar te staan in plaats van tegenover elkaar omdat de belangentegenstelling in feite is weggelaten. Een goed uitgangspunt dus voor een gezamenlijke aanval op de werkloosheid in het Noorden.

Drs. Erwin Nijpels,

lid van de Tweede Kamer voor D'66.

GELEZEN

door Marie-Louise Tiesinga

Er ligt al een poosje een stapeltje boeken op mijn bureau dat ik beslist in uw aandacht wil aanbevelen.

IN DE SCHADUW VAN DUITSLAND, is een bundeling van lezingen die over dit thema in het najaar van '77 aan de Rijksuniversiteit van Leiden werden gehouden, georganiseerd door het Nederlands Genootschap voor Internationale Zaken (GIZ) in samenwerking met het Instituut voor Internationale Studiën van genoemde universiteit. Uit de lezingen, die als preadviezen hebben gediend voor een studieconferentie over Duitsland in januari '79, blijkt eens te duidelijk hoezeer ontwikkelingen daar hun weerslag hebben op het wel en wee van ons land. De bijdragen zijn van M. C. Brands, P. Dankert, H. W. von der Dunk, L. A. V. Metzmaekers, J. G. Siccama en M. van der Stoep. Een paperback van In den Toren van 147 blz. die f 18,50 kost.

Overleven in vrijheid door prof. dr. E. Boeker c.s. is een uitgave van Meulenhoff Informatief. Een paperback van 127 blz., die f 19,50 kost en als ondertitel draagt: wetenschap en samenleving op school. Een zeer levenswaardig boekje dat stelt dat het wenselijk is dat ieder reeds in zijn jeugd leert om mee te denken over de ingewikkelde problemen die zich voordoen op het grensgebied tussen wetenschap, techniek en samenleving. Technische en wetenschappelijke ontwikkelingen, zoals het op grote schaal invoeren van de chip, het gebruik van kernenergie, e.d., bepalen in belangrijke mate het aanzien van onze samenleving. De auteurs pleiten voor onderwijs waarin de scholier leert om zijn natuurwetenschappelijke kennis zo verantwoord mogelijk te gebruiken om zich een oordeel te kunnen vormen over belangrijke beleidsproblemen. Ze willen dit bereiken door het onderwijs in de natuurwetenschappen uit z'n isolement te halen en te laten aansluiten bij de ervaringswereld van leerlingen en de vraagstukken van deze tijd. Aan de hand van een zevental voorbeelden van vernieuwingsprojecten zoals die de laatste jaren worden uitgevoerd in Amerika, Engeland en Nederland, worden de mogelijkheden en moeilijkheden van onderwijsvernieuwing aangegeven.

De eenheid van handelen heet het boekje opstellen over recht en filosofie dat ons de auteur, Jan Glastra van Loon, weer eens van heel andere zijde doet kennen. Het boekje bevat een keuze uit zijn rechtsfilosofische en wetenschapsfilosofische artikelen. Kern is de noodzaak om bij het bestuderen (in de sociale wetenschappen) of

bij het beoordelen (in het recht) van menselijk handelen, aandacht te schenken aan de „betekenis” die dit handelen heeft in de sociale context. Centraal staat de opvatting dat het onmogelijk is het subjectieve en het objectieve, de geest en de „materie”, als gescheiden grootheden te behandelen. Zin en handeling zijn één. „De eenheid van handelen” is een uitgave van Boom, bevat 195 blz. en kost f 29,50.

Ontzuiling, politisering en restauratie in Nederland is een boekje van C. P. Middelburg, dat gaat over progressiviteit en conservatisme in de jaren '60 en '70. Het is beslist de moeite waard om met de auteur te zien hoe Nederland in de jaren 1966 tot 1975 veranderde van een verzuilde maatschappij in een „centrifugale democratie”, via processen van politisering, democratisering en individualisering. Veranderingen in de sociale structuur (technologische ontwikkeling, schaalvergroting, enz.), die onder andere leidden tot verschuivingen in de beroepsstructuur en tot het bestaan van een nieuwe middenklasse, lijken hieraan ten grondslag te liggen. Met het inzetten van de economische crisis in 1973 werden, zo is de redenering, restauratieve tendenties in de samenleving zichtbaar. In dit boek zijn vele gegevens van sociaal-wetenschappelijk onderzoek over deze periode bijeengebracht. Veranderingen worden vastgesteld en geanalyseerd voor verschillende groepen van de bevolking. Ideologische tegenstellingen krijgen contouren.

Het onderzoek schetst het beeld van een unieke politieke cultuur in verandering. Een paperback van Boom van 216 blz. voor f 32,50

Werk maken van tijdelijk werk is een zeer informatief boekwerkje voor f 2,95 op de uitzendbureaus van Randstad. Weliswaar een ander soort boekje dan bovenstaande, maar daarom niet minder in het vermelden waard. De eerste druk verscheen in de zomer van '78, deze tweede druk is uitgegroeid tot een up-to-date en handzaam gidsje, bestemd voor mensen die tijdelijk werk verrichten. Maar niet alleen voor hen interessant... Het boekje geeft een goed overzicht van het zo ontoegankelijk stelsel van sociale verzekeringswetten, arbeidsregels, arbeidswetten, belastingvoorschriften en uitzonderingsbepalen, overzichtelijk gerangschikt en – wat zeer belangrijk is – in begrijpelijke taal. Nieuwe onderwerpen in vergelijking tot de eerste druk: rechts- en wetwinkels, de nieuwe bepalingen voor de kindbijslag, ploegendienst, militaire dienst en een vak leren, avondonderwijs, ombudsvrouw, Vermogens Aanwas Deling, rechten kamerbewoners, huurgeschillen en de jongerencommissies bij de ondernemingsraad.

PORTRET VAN EEN PARTIJGANGER

**De Democraat
in gesprek met Else-Rose Kuiper**

De partij waarin iedereen iemand is

door Stijn Verbeeck

Ze woont met anderen boven de minst bestolen apotheek van de hoofdstad („omdat wij hier wonen!“) in een stokoud pand. De trap heeft de steilte van de Noordelijke Eigerwand, maar ook hier wordt de moeite van het beklimmen beloond: een prachtige zolder van het soort waarop ik restrictieloos verliefd word. Pièce de milieu is een spinet, „ik heb het pas en het mooiste is dat mijn huisbaas het kan stemmen“. Ze is tweedejaars aan het Amsterdams conservatorium, heeft als ik binnenkom net zes uur aan één stuk fluit gespeeld en ze besteedt doorgaans één dag per week aan de politiek: Else-Rose Kuiper.

Je bent uit de jongerenwerkgroep gestapt. Waarom? Luisterden ze niet naar je of zag je het gewoon niet meer zitten?

Else-Rose met quasi vernietigende blik: „Nee, ik vond vier werkgroepen net iets te veel van het goede. Behalve uit de jongerenwerkgroep ben ik ook uit de werkgroep defensie gegaan. Hoe moet ik het allemaal runnen? Als je werkelijk mee wilt doen, moet je je informeren, de stukken lezen, studeren. Ik zit in de werkgroep Midden-Oosten, omdat dat een zaak is die mij zeer aan het hart gaat. Dan zit ik in een werkgroep muziekvakonderwijs. De tijd die overblijft moet ik echt besteden aan fluit en spinet. En ik wil ook nog een beetje leven. Er zijn al veel te veel mensen, ook jongeren, die wachten op later.

Later zal ik dit en later zal ik dat. Maar later heb je ook geen tijd als je die nu niet maakt. Ik vertelde laatst op het conservatorium over een of ander concert waar ik geweest was en toen zei er iemand: „dat jij daar tijd voor hebt?“ Dat is toch idioot, mensen van een conservatorium nota bene...

Op zo'n moment ben ik blij met het stuk van Ernst van Altena in de vorige Demo-

craat. Kunst is geen luxe, geen vrijetijdsbesteding. Dichters zijn even hard nodig als loodgieters of timmerlui. Ook en misschien wel juist in een tijd, waarin het financieel allemaal wat moeilijker wordt.

Maar bij de afweging van prioriteiten vind jij de Midden-Oosten werkgroep belangrijker dan de jongeren?

Ja, toevallig wel. Ik heb actief meegewerkt, ben zelfs rapporteur geweest van die jongerenwerkgroep, maar je weet best van het congres in Breda dat ik geen voorstander ben van een aparte jongerenorganisatie binnen de partij.

Hoe kwam je eigenlijk aan dat uitgesproken standpunt?

Daarvoor moet je heel ver teruggaan. In mijn ouderlijk huis werden wij van jongsaf voor „vol“ aangezien. Toen ik dertien was ging mijn moeder voor de Y.W.C.A. naar de milieuconferentie in Stockholm. Dat

Else-Rose Kuiper,

– geboren in Den Haag op 26 maart 1958,

– oudste dochter uit een christelijk gezin dat sociaal en later ook politiek erg actief was en is,

– leerde op haar dertiende jaar koken „als thuisfront voor actieve ouders“,

– werd lid van de partij toen ze zeventien was en zat vol enthousiasme in het afdelingsbestuur van Zeist en later in het bestuur van de regio Utrecht,

– was vanuit dat regiobestuur campagne- en spreekbeurtencoördinator voor de Statenverkiezingen van 1978,

– is nu tweedejaars student aan het Amsterdamse Sweelinckconservatorium en speelt daar blokfluit en spinet.

was een enorme gebeurtenis voor ons. Voor en na moest ze over alles vertellen wat daar gebeurde. Maar er was meer. Ze kon alleen maar weg, omdat mijn vader kon koken en voor ons zorgen. Maar vader zat op zijn beurt ook weer in allerlei organisaties en was dus ook aanhoudend op pad. Daarom vond ik het de gewoonste zaak van de wereld dat ik leerde koken, en ik deed het ook. Ik leerde niet met een fornuisje spelen, neen, ik maakte een maaltijd voor een heel gezin. En daar bleef het niet bij.

Respect voor het individu

Toen ik zestien was gingen wij naar een aparte jeugdkerk. Niet omdat we die kerk zo aardig vonden, maar het was de enige plek, waar we zelf onze teksten en onze preken konden maken én... konden kletsen over alles wat ons bezig hield. We hadden een vierhuis, een leerhuis en een diensthuis. Voor het vierhuis zetten we onze diensten in elkaar. Elke dinsdagavond hadden we leerhuis. We aten dan met een groep en zochten samen bijbelteksten waar we ook maatschappelijk wat mee uit de voeten konden. En het diensthuis: dat was achter de bar staan en avonden organiseren. Want we werden wel gesubsidieerd, maar daar konden we niet van rondkomen en dus moest er geld verdiend

Politiek fatsoen is ongeveer het smerigste begrip dat ik ken

worden met consumpties en entreprijzen. Voor veel mensen was onze aanpak nogal schokkend. Niet alleen vanwege de discussies. We vroegen de mensen ook recht op de man af om een mening of een getuigenis. Maar er liep ook wel eens een meisje op blote voeten en dat kon natuurlijk helemaal niet. In een kerk nota bene! En die avonden! En die bars! We kregen toestanden met de kerkvoogdij. Dat was eigenlijk mijn eerste kennismaking met „politiek“. Het negeren van mensen die je niet liggen of niet zo leuk vindt. Als we geen expliciete uitnodigingen stuurden, kwam er ook niemand van de ouderen. Als we rapporteerden, werden er papieren onder tafel gewerkt.

Dat hele gedoe versterkte in niet geringe mate onze weerbaarheid. We lieten ons niet meer afschepen. We deden het zelf wel!

En daarom ben je principieel tegen een aparte jongerenorganisatie in de partij?

Ik heb al heel jong geleerd verantwoordelijkheid te dragen, niet als spel, maar echt. En ik word niet goed als ik op het symposium in Amsterdam hoor zeggen dat die schoolparlementen zo goed zijn voor de jongelui om te oefenen met de democratie. Die parlementen zijn niet bevochten om er „winkeltje“ mee te spelen tot we groot zijn. Kom nou, het is bittere ernst. Het is geen quasi-verantwoordelijkheid.

Daarom was ik in Breda ook zo tégen die afplitsing van een jongerenorganisatie. Ik had geen behoefte meer aan betuttelende

„grote mensen” die vinden dat we het zo „enig” doen, maar die wel zelf bepalen hoe lang de deur van de kinderkamer dicht blijft. Juist omdat je als partij het respect voor het individu zo hoog in het vaandel hebt, kun je het niet meer maken aparte groeperingen te gaan afsplitsen. Je krijgt dan het verschijnsel dat je al „geklasseerd” bent nog voor je een mond hebt opengedaan.

Die jongerenwerkgroep doet overigens prima werk voorzover ik dat kan bekijken. Daar ben ik het helemaal mee eens. Maar nu is het een werkgroep van de SWB, die niet de pretentie heeft alle jongeren van de partij te vertegenwoordigen als ze een uitspraak doet of een rapport op tafel legt. Ik heb ook enthousiast aan het op gang komen van de werkgroep meegedaan. En er wordt heel hard gewerkt. Er is uitvoerig aandacht besteed aan de werkgelegenheid voor jongeren, aan jongerenhuisvesting, aan een jongerenactiecentrum...

Waarom lezen we daar zo weinig over in de Democraat?

Misschien ligt dat aan de redactie? De stukken komen in elk geval wel op de plaatsen waar ze moeten zijn. En ze worden ook gelezen. Er is goed contact met diverse kamerleden en er wordt echt wel rekening gehouden met het standpunt van de werkgroep.

En die Midden-Oosten werkgroep, hoe ben je daarin verzeild geraakt?

In de zomer van 1978 ben ik zes weken in Israël geweest. Ik woonde in huis bij een Palestijnse familie en ik deed daar aan alles mee. Je bent dan ineens in een totaal andere wereld. Een hele besloten dorpsgemeenschap met een grote sociale controle, maar ook met vriendschap en hulp en betrokkenheid op elkaar. Wat mij het meest opviel was dat die mensen nog tijd voor elkaar hebben. Enorm gastvrij en een sterke binding met de natuur, de zon, de grond... Ik kwam helemaal blij en geluk-

kig terug, maar wel met de wil om iets te doen aan de verbetering van de wederzijdse informatie tussen Palestijnen en Joden. En ook aan onze informatie over de Palestijnen.

Zo kwam ik in de Midden-Oosten werkgroep. Ik wilde daar vertellen over mijn ervaringen, maar er was toen net een stuk over kernwapens aan de orde, geproduceerd door de werkgroep defensie, waar ik me totaal niet in herkende. Ik dacht: dat is mijn partij niet en heb me toen zéér in die materie verdiept, ben alles gaan lezen, van I.K.V. tot N.A.T.O. En toen maar amenderen! Ik vond dat het stuk veel te veel naar een conclusie toewerkte, terwijl het een informatief stuk voor de adviesraad diende te zijn. De adviesraad moest conclusies trekken, niet de werkgroep defensie of buitenland.

De menselijke maat

Nu zit je in Amsterdam. Dat is toch iets heel anders dan Zeist. Daar had je invloed op het gebeuren, hier kun je daar niet meer bij, denk ik?

De gemeenteraad van Amsterdam is bijna net zo ver weg als Den Haag. Maar niet alleen de gemeenteraad. De hele „machinerie” is hier veel meer ongrijpbaar. De

Als ik me ergens over opwind dan is het over de regeltjes voor de democratie. Democratie leeft, dat heeft niets met boekhouden te maken.

afdeling Amsterdam (meer dan 1000 leden) discussieert op het ogenblik over een afdelingsreglement. Dat heb je natuurlijk wel nodig met zoveel mensen, maar je moet wel oppassen dat je het leven zelf niet aan het touw legt. Je moet iets beweeglijks ma-

ken, anders beland je zelf in de bureaucratie die je om je heen zo verfoeit.

Je bedoelt de bureaucratie ook als excuus voor het falend beleid?

Precies, die afschuwelijke juridische benadering van elk probleem, die het hele beleid zo ongeloofwaardig maakt. Er zal bijvoorbeeld in dat hele woningnoodprobleem en al dat geweld rond de krakers toch op zijn minst enige psychologische benadering nodig zijn, alleen al om contact te krijgen met al die wanhoop en uitzichtloosheid. Het heeft geen zin om over het geweld te praten, zeker niet om het goed te praten. Je moet beginnen over oplossingen voor heel die afschuwelijke ellende. Ik ben als de dood voor gladde uitspraken vanuit het stadhuis als: „De rechter doet een uitspraak op basis van een wet. Die wet moet gerespecteerd worden”. Die rechter zal heus wel gelijk hebben, maar

Else-Rose en Edith Kuiper wonen weliswaar in hetzelfde huis, zijn weliswaar zusjes, maar leiden allebei een zelfstandig bestaan en wensen ook niet op één hoop gegooid te worden

die wet deugt natuurlijk niet. Ik hoorde een van de krakers zeggen: „Als die Polak nou eens begon met te zeggen dat hij wéét dat het beleid niet deugt, maar dat hij niet anders kan, dat zou al heel wat beter klinken.”

In dit huis hebben wij bijna permanent mensen te logeren die op zoek zijn naar een kamer of er net weer uitgezet. Op die manier lever je tenminste nog een kleine bijdrage.

Hoe vind je de opstelling van onze partij?

Het plan van Ernst Bakker: géén nieuw gemeentehuis voor Amsterdam en al dat geld in de woningbouw. Dat vind ik wel een geloofwaardige aanpak. Maar krijg daar maar eens een meerderheid voor.

D’66 zou hier best een rol kunnen spelen. In zo’n situatie van ongeloofwaardigheid van de politiek is de partij immers ontstaan. Bij het aanpakken van dit soort problemen met gedurfde oplossingen komen, niet dwangmatig, maar pragmatisch en met dat vleugje anarchie. Heel wat beter dan het voorzichtige „enerzijds, anderzijds en straks spreken de kiezers”.

Wat vind je eigenlijk níét goed in D’66?

Steeds meer wordt binnen de partij de nadruk gelegd op het regeltjes geven voor de democratie. Regelen, regelen, alles regelen.

Het gaat er om dat je als partij dingen goed vindt, of slecht vindt, en daar ook een uitspraak over doet. Daarbij zijn de regels er altijd voor de mensen en niet andersom. Je moet als partij nooit je menselijke maatstaven ombuigen omdat er een regel dwars zit!

Ik hoop maar dat de werkgroep ouderejaars geluisterd heeft.

DIENTEN BUITEN HAAGSE REGIO BIJ SPREIDINGPLAN VAN KABINET BETREKKEN

luidde de kop van een artikel in het Friesch Dagblad van 26 februari j.l. Het inleidende stukje luidde als volgt:

„In verband met de komende kamerdebatten over de spreiding van de rijksdiensten heeft maandagavond een vergadering plaats gevonden van een vertegenwoordiging van alle geledingen van D'66 in Friesland. De aanleiding tot deze bijeenkomst lag onder meer in het feit dat vanuit de Centrale Directie van de PTT enkele onderzoekjes zijn verricht die moeten aantonen dat de hele spreidingsoperatie niet haalbaar zou zijn. Het is D'66 echter gebleken dat de gegevens uit de relatie-nota en de knelpuntennota zeer aanvechtbaar zijn...”

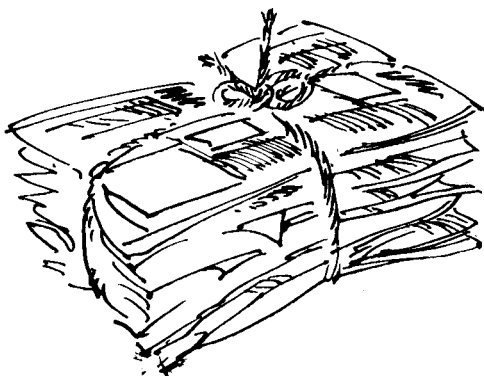
door Marie-Louise Tiesinga

De Friese Democraten wezen op uitspraken van de sociaal-wetenschappelijke onderzoeksafdelingen bij de PTT in Groningen en Den Haag die deze onderzoekjes hebben gekenschetst als „onwetenschappelijk en hoogst onbetrouwbaar”. Nu er zelfs nog geen begin van een spreidingsplan op tafel ligt, achtten de Friese Democraten het gerechtvaardigd om enige druk uit te oefenen op de Centrale Directie van de PTT. D'66 in Friesland vond het de hoogste tijd dat een spreidingsbeslissing werd genomen om daarna te bekijken in hoeverre die op basis van vrijwilligheid kan worden uitgewerkt. Dat dit wel mogelijk moet zijn, maakte men in Friesland op grond van zelf nagezochte gegevens duidelijk. Het was de mening van D'66 in Friesland dat de vrijwilligheidsgraad nog verder verhoogd zou kunnen worden door de diensten buiten de Haagse regio bij de spreiding te betrekken. Er zijn aanwijzingen dat bijv. de diensten in Utrecht een groot aantal vrijwilligers zouden hebben. Door nu ambtenaren uit Den Haag over te plaatsen naar Utrecht en vrijwilligers uit Utrecht naar het Noorden moet het mogelijk zijn om zowel de spreiding onverkort uit te voeren als ook het principe van de vrijwilligheid te handhaven.

Meningsverschillen

Waren er binnen de partij al geruchten over meningsverschillen tussen „het Noorden” en de Tweede Kamer fractie over de bijdrage van Nypels aan de debatten, des te duidelijker werd dat uit de toespraak van Jan Terlouw op de algemene regiovergadering in Heerenveen op 17 maart j.l., die het alternatief dat Erwin Nypels had bedacht en in de Kamer had gebracht – een en ander niet tot vreugde van de Friezen – met verve

DE PERS OVER D'66

verdedigde.

Wat was er gebeurd? Kort voor de kamerdebatten, op 20 februari j.l., maakte Erwin Nypels een interne notitie over de PTT-spreiding voor zijn fractie, het HB en de drie noordelijke regio's plus Den Haag. Erwin's voorstellen kwamen neer op een praktische inschatting van het haalbare. Hij zag het spreidingsplan niet als haalbaar als het **alleen** op basis van vrijwilligheid werd uitgevoerd. Dat zou, zo zegt hij, een grote kans op **stagnatie** opleveren, die hij niet aanvaardbaar en verantwoord vindt, „Aan papieren toezeggingen hebben we niets”. Naast het spoor van vrijwilligheid wilde Nypels een tweede spoor aanleggen door met vasthouding aan de overplaatsing van 2.400 van de oorspronkelijke 3.400 arbeidsplaatsen van de Centrale Directie van de PTT voor de overblijvende 1.000 **nieuwe** arbeidsplaatsen te creëren, die zouden moeten komen uit nieuwe (telecommunicatie)diensten van de PTT. M.a.w. Erwin zag 3.400 niet als haalbaar, maakte er 2.400 van en zocht voor de resterende 1.000 een alternatief. Hij ging daarbij volgens zijn eigen zeggen uit van de slechtst denkbare situatie: 2.400 plaatsen kon hij garanderen, niet meer, al wil dat niet zeggen dat niet zou kunnen blijken dat de vrijwilligheidsgraad groter zou zijn, waardoor méér mogelijk zou blijken. Door zo'n „dubbel-spoor” te creëren hoopte hij, zoals hij zegt, „het mes van tafel te nemen”, t.w. potentiële belangentegenstellingen weg te nemen. Nypels: „Het is een massaal iets. De ene plaats heeft werkgelegenheid en wil dat niet kwijt. Dat is een menselijk recht. De andere wil werkgelegenheid hebben. Voor mijn fractie zijn die wensen volstrekt gelijkwaardig. Om de vrees voor gedwon-

gen ontslagen weg te nemen, een vrees die zeer heerst bij de CD, zijn wij met dit alternatief gekomen. Nypels schatte de uitvoering van het oorspronkelijke plan (overplaatsing van 3.400 arbeidsplaatsen van de Centrale Directie naar het Noorden) op basis van vrijwilligheid voor de mensen die vóór '77 in dienst waren gekomen **alleen** op nul en wilde door met dit alternatief te komen, de zaak in beweging houden.

Friese bezwaren

Al blijkt het niet uit het hierboven aangehaalde stuk uit het Friesch Dagblad van 26 februari j.l. tóch hadden de Friese Democraten fikse bezwaren tegen de aanpak van Nypels, en vormden de opgesomde argumenten voor een belangrijk deel de weerlegging daarvan. Zij hadden Nypels namelijk al van een uitgebreide reactie op z'n notitie voorzien, waarin zij in z'n algemeenheid grote bezwaren maakten tegen de in de notitie gekozen aanpak. Ze schreven: „Bij de inventarisatie van de problemen komen wij alleen die uit Den Haag tegen, terwijl de opgevoerde informatiebronnen en ook de voorstellen zelf uit de koker komen van de leden van de Centrale Directie PTT zelf. Dit feit is des te betreurenswaardiger omdat wij vrij sterke aanwijzingen hebben dat de spreidingspijn voor een groot deel voortkomt uit de onwil van juist deze CD PTT.”

Saillant detail: de Friese brief eindigde met: „Wij zouden willen besluiten met u de volgende overweging voor te leggen. Aan de integriteit van Erwin Nypels wordt door ons niet getwijfeld. Als ex-PTT-er bevindt hij zich echter in een zeer moeilijke positie. Wellicht was het daarom verstandig om hem hierin tegemoet te komen door in de spreidingskwestie ons eigen Kamerlid Ineke Lambers als woordvoerdster te laten optreden...”

Daarmee behoorlijk trappend op alle mogelijke tenen van de Kamerfractie. Karin Oele tekende daarbij overigens wel aan, dat de bijdrage van Erwin in de Tweede Kamer heel anders van toon had geklonken en dat men daarin in Friesland toch wel iets van hun ideeën had kunnen terugvinden. „Terlouw”, zo zei ze, „heeft overigens ook wel begrip kunnen wekken voor de wijze waarop Erwin de alternatieve oplossing heeft aangedragen en we twijfelen echt niet aan de integriteit van Erwin. We willen hem op geen enkele manier desavoueren. En als wij dat in het Noorden zeggen, dan bedoelen we dat ook!”

Psychologische afstand

Ook uit Groningen bereikten me berichten dat men toch achteraf niet zo gelukkig is over deze zaak, netzomin als over het zeer haastig georganiseerde en zeer haastige werkbezoek aan het Noorden van een aantal leden van de Tweede Kamerfractie op 16 en 17 maart j.l. Misschien toch weer een discrepantie tussen een fractie die binnen de mogelijkheden het beste probeert te doen en – overigens alleen in psychologisch opzicht ver verwijderde – provincies, die zich – wellicht niet ten onrechte – achtergesteld voelen?

Regiocongres Zuid-Holland

31 mei 1980

In restaurant Engels, Rotterdam tegenover C.S.

PROGRAMMA:

- 9.30 u. Zaal open en koffie
- 10.00 u. Opening door Ruud Stam, regiovoorzitter
- 10.15 u. Bouwlokaties, open hart
Binnensteden, culturele minderheden
- 12.00 u. Waterschappen
- 12.30 u. Lunch
- 13.15 u. Werkgelegenheid
- 15.00 u. Samenvatting van de beraadslagingen en moties
- 15.30 u. Sluiting en thee

KORTE INFORMATIE:

Bouwlokaties

Waar vinden we de ruimte voor de nieuwbouw in Zuid-Holland voor de jaren tachtig?

Is er, als we de bestaande bebouwing verdichten nog behoefte aan nieuwe bouwlokaties; zo ja, waar? In het open hart?

Bouwen in zee? Hoe richten wij die bouwlokaties in?

Binnensteden

Om de concentratie in de verpauperde binnensteden te verlichten is een verregaande integratie van niet-Nederlandse ingezetenen noodzakelijk. Om dit te bereiken zullen zij een gelijkwaardige rechtspositie moeten krijgen.

Waterschappen

De uitdijende taken van de grote waterschappen vragen om een aangepaste bestuursvorm. Hoe krijgen de betalers waar voor hun geld? Gaan ze de besturen benoemen of verkiezen?

Werkgelegenheid

• *Chemische en andere industrie in Rijnmond en de Drechtsteden.*

Toekomstige – lange termijn – ontwikkelingen duiden op toenemende concurrentie uit landen waar grondstoffen worden gevonden. Hoe moeten wij daarop reageren?

• *Tuinbouw*

Men vraagt zich af of we door moeten gaan met de intensieve tuinbouw met het daaraan verbonden grote energieverbruik, terwijl elders de natuurlijke omstandigheden gunstiger zijn. Op welke wijze moet de infrastructuur en het positieve effect op de betalingsbalans worden behouden?

• *Recreatie en toerisme*

Ondanks de grote bevolkingsdichtheid in Zuid-Holland biedt de provincie nog tal van mogelijkheden voor toerisme en recreatie. Is het zaak om, in verband met een mogelijke teruggang van de welvaart, te trachten het potentieel, vooral kwalitatief beter uit te bouwen?

BIJDRAGEN EN INLEIDINGEN VAN:

Maarten Engwirda, Piet van Baarsel, Kees Wet-zema, Hans Wessel, Anton van Lijssel, Flip Pieters, Dick Tegelaar, Constant Kool en anderen.

UITGEBREIDE INFORMATIE (totaal 5 - 10 bladzijden) is op aanvraag verkrijgbaar bij:

Herman van Ommen
Laan van Leeuwensteijn 29
2271 HK Voorburg

BON

Ik ben van plan aan het regiocongres deel te nemen. Stuur mij a.u.b. de betreffende informatie.

Naam:

Adres:

Woonplaats:

Postcode:

CONGRESMEDEDELINGEN

Secretaris-organisatie van het Dagelijks Bestuur

In de vorige Democraat werden kandidaten gevraagd voor de functie van secretaris-organisatie van het Dagelijks Bestuur. Bij de sluiting van de kandidaatstelling of donderdag 20 maart 1980 was een geldig formulier ontvangen. Onderstaand zijn de gegevens van de kandidaat vermeld.

1. **Naam:** Mieke van Wagenberg
- Geboorteplaats en datum:** Heusden, 30 augustus 1947
3. **Adres en telefoonnummer:** Joh. Evertsenlaan 23, 2341 ST Oegstgeest, 071 - 154636
4. **Opleiding:** Doctoraal Soc. Econ. Geschiedenis.
5. **Beroep:** Adj. Secretaris Arbeidsvoorwaarden NCW
6. **Lid sinds:** 1978
7. **Huidige functies binnen D'66:** Secretaris afdeling Oegstgeest
8. **Vroegere functies binnen D'66:** -
9. **Functies in andere maatschappelijke organisaties:** Penningmeester Eur. Beweging afd. Leiden

Kandidaten gevraagd

In de eerste congresdemocraat werden kandidaten voor het dagelijks bestuur gevraagd. Inmiddels is gebleken, dat op het voorjaarscongres 1980 ook nog drie leden van het PSVI-bestuur moeten worden gekozen en de Financiële Commissie en de Rapportagecommissie moeten worden aangevuld. Hoewel het hoofdbestuur voor de vaste commissies met een voordracht aan de ALV kan volstaan, stelt het hoofdbestuur ook de kandidaatstelling voor deze commissies open.

PSVI-bestuur

Het bestuur van het Politiek Scholings en Vormingsinstituut van D'66 bestaat momenteel uit vijf rechtstreeks door de ALV gekozen leden en vier vertegenwoordigers van het hoofdbestuur, de kamerfracties en het SWB-bestuur. Het PSVI-bestuur wil i.v.m. de toename van de werkzaamheden het aantal rechtstreeks gekozen leden uitbreiden van vijf naar zeven. Bovendien moet het huidige bestuurslid Daniëlle van Cleef-de Vos reglementair aftreden. Zij stelt zich echter herkiesbaar. Dientengevolge wordt hierbij de kandidatuur opengesteld voor drie leden van het PSVI-bestuur. Belangstellenden kunnen informatie inwinnen bij de voorzitter van het PSVI-bestuur Martien van Dedem-van der Does (01626 - 2720) of de secretaris Rudi Nieuwenhoven (01751 - 16978)

Financiële Commissie

De financiële commissie, die tot taak heeft toezicht uit te oefenen op het financieel beheer van het hoofdbestuur en de penningmeester te adviseren inzake financiële aangelegenheden, bestaat uit vijf leden. Stephen Tatterseel treedt af als lid en diens-tengevolge is er een vacature, die op dit voorjaarscongres moet worden vervuld. Nadere informatie kan worden ingewonnen bij de voorzitter van de financiële commissie Erno Maas (085 - 420815).

Rapportagecommissie

De rapportagecommissie heeft tot taak het geven van objectieve voorlichting over congresvoorstellen, moties en amendementen aan de ALV, wanneer een of meer D'66-leden de wens daartoe te kennen geven.

Deze commissie bestaat reglementair uit vijf leden, doch telt momenteel nog slechts twee leden. Hoewel het in de bedoeling ligt de taken van de rapportagecommissie en van de momenteel als experiment optredende congresvoorbereidingscommissie in een later stadium te combineren, acht het hoofdbestuur het niet verantwoord de Rapportagecommissie onderbezet te laten. In verband hiermede worden kandidaten voor drie vacatures gevraagd. Nadere informatie kan worden ingewonnen bij de voorzitter van de rapportagecommissie Harry Geelen (070 - 257417).

Kandidaatstelling dient te geschieden door middel van een ingevulde en ondertekende vragenlijst, die op telefonisch verzoek door het landelijk secretariaat wordt toegezonden. De kandidaatstellingstermijn sluit op donderdag 17 april 1980 om 12.00 uur.

Frans Rogier

vice voorzitter organisatie

Congresreglement

Toelichting

Volgens het Huishoudelijk Reglement heeft het HB besloten het onderstaande congres-reglement vast te stellen. Evenals op het najaarscongres 1979 bevat dit congresreglement alleen bepalingen die niet in het Huishoudelijk Reglement (art. 7 t/m 18) zijn geregeld.

Artikel 1

Het op 25 en 26 april 1980 te houden congres is een Algemene Ledenvergadering als bedoeld in art. 7 van het Huishoudelijk Reglement.

Artikel 2

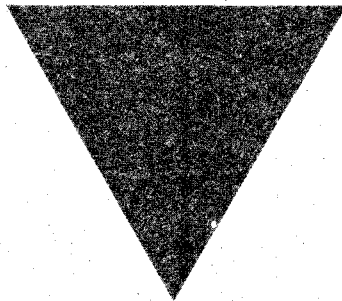
Aan de concept-agenda kunnen onderwerpen worden toegevoegd conform art. 13.2 van het Huishoudelijk Reglement. Verzoeken hiertoe dienen schriftelijk bij het Hoofdbestuur te worden ingediend vóór donderdag 10 april 1980. Deze toegevoegde agendapunten worden gepubliceerd in het congresboek.

Artikel 3

Moties en amendementen die betrekking hebben op onderwerpen, vermeld in de concept-agenda die niet op een deelcongres zijn behandeld en niet zijn goedgekeurd door tenminste één Algemene Regiovergadering, moeten uiterlijk donderdag 17 april om 12.00 uur op het landelijk secretariaat ontvangen zijn. Deze moties en amendementen dienen door tenminste vijf leden van D'66 ondertekend te zijn en worden in het congresboek gepubliceerd.

Artikel 4

Moties en amendementen, die betrekking hebben op agendapunten die ofwel op het 1e deelcongres van 23 februari 1980 ofwel op het 2e deelcongres van 15 maart 1980 kunnen niet meer worden ingediend.

UITNODIGING

voor de 26e ALGEMENE LEDEN-VERGADERING van de Politieke Partij Democraten '66 op 25 en 26 april 1980 in het concertgebouw De Vereniging te Nijmegen.

Het congres begint vrijdagavond om 20.00 uur en wordt omstreeks 22.30 geschorst. Na afloop organiseert de Afdeling Nijmegen een gezellig samenzijn, waarover elders in deze Democraat wordt bericht. Zaterdagmorgen om 10.15 uur wordt de ALV heropend en wij hopen om 16.30 uur het congres te beëindigen. De concept-agenda van deze ALV is als congresstuk ECD-1 gepubliceerd in Democraat 3/80 pag. 9

Artikel 5

De behandeling van moties en amendementen geschiedt als volgt:

1. De indiener of een door hem/haar aangewezen lid van D'66 geeft desgewenst een beknopte toelichting.
2. De fungerend voorzitter verleent degenen, die zich volgens de bij de congresleiding berustende sprekerslijst als spreker hebben aangemeld, in volgorde van aanmelding het woord.
3. Het Hoofdbestuur en de Rapportagecommissie kunnen aan het congres een advies omtrent het voorstel geven
4. De fungerend voorzitter brengt de amendementen in volgorde van ingrijpendheid in stemming en daarna het al dan niet geamendeerde voorstel.
5. De fungerend voorzitter brengt resoluties en moties over een bepaald agendapunt in stemming als alle resoluties en moties over dat agendapunt zijn toegelicht. De fungerend voorzitter bepaalt de volgorde waarin de resoluties en/of moties in stemming worden gebracht.

Artikel 6

In gevallen betreffende de gang van zaken tijdens het congres waarin dit reglement niet voorziet, beslist de congresleiding met inachtneming van de Statuten en het Huishoudelijk Reglement.

Stemrecht

Op Algemene Ledenvergaderingen van D'66 hebben alle leden van D'66 stemrecht, mits zij aan hun contributieverplichtingen hebben voldaan. Volgens artikel 4 lid 1 van het Huishoudelijk Reglement dient de contributie voldaan te zijn op 1 april van het lopende jaar. **Op de ALV van 25 en 26 april hebben dus alleen de leden stemrecht, die hun contributie 1980 hebben voldaan.**

Alle leden, wier contributie vóór 18 maart j.l. werd bijgeschreven, ontvangen ruimschoots voor de ALV hun lidmaatschapskaart 1980. Zij, die na deze datum betaald hebben, worden verzocht hun betalingsbewijs mee te brengen. **Alleen leden die hun lidmaatschapskaart 1980 of een betalingsbewijs 1980 kunnen tonen, ontvangen op het congres een stemkaart.** Dit lijkt misschien een enigszins bureaucratische maatregel, maar wanneer u bedenkt, dat het onmogelijk is om in korte tijd de ledenadministratie van circa 14.000 leden te raadplegen, kunt u ongetwijfeld begrip voor deze maatregel opbrengen.

Wanneer u onverhoopt uw contributie 1980 nog niet betaald hebt en dus geen rechten verbonden aan het lidmaatschap kunt uitoefenen, raden wij u dringend aan uw contributie zo

► spoedig mogelijk over te maken. Ook op het congres kunt u uw contributie voldoen, maar wij stellen het op prijs, wanneer u van te voren betaalt.

Toegangsprijs

Het Hoofdbestuur heeft besloten de toegangsprijs voor het voorjaarscongres 1980 wederom op f 15,- per persoon te bepalen.

Zoals tot op heden gebruikelijk, geldt deze prijs voor beide dagen. Evenals in vorige jaren heeft het HB bij de opstelling van de begroting 1980 het standpunt ingenomen, dat congressen kostendekkend moeten zijn en niet uit de algemene partijmiddelen moeten worden gefinancierd. Het Hoofdbestuur beseft, dat een dergelijke toegangsprijs vermeerderd met reis- en verblijfskosten voor sommige leden een drempel voor het congresbezoek kan vormen. De financiële situatie van de partij en de realisatie van de begroting 1980 bieden momenteel echter geen mogelijkheid om een lagere toegangsprijs en het hieruit voortvloeiende exploitatietekort van een congres te aanvaarden.

Vervoer

In deze Democraat zijn reductiebonnen van de Nederlandse Spoorwegen bijgesloten, waarmee u met 20% reductie een treinkaartje naar Nijmegen v.v. kunt kopen.

T.z.t. zal bij de Spoorwegen worden nagegaan in welke mate van de geboden regeling gebruik is gemaakt. Aan de hand van de resultaten kan worden beoordeeld of de regeling voor herhaling vatbaar is.

Crèche

Ook op dit congres zijn uw kinderen weer van harte welkom.

Zaterdag zal er voor uw kinderen worden gezorgd, terwijl u zich rustig in de congresstukken kunt verdiepen. Wilt u liefst vóór 21 april aan het landelijk secretariaat, Kitty Warburg, laten weten, op hoeveel kinderen en van welke leeftijd, wij moeten rekenen.

Feestavond

De afdeling Nijmegen organiseert ten behoeve van de congresgangers op de vrijdagavond, na de schorsing van het congres, van plm. 22.30 uur tot plm. 2.00 uur, een gezellige dansavond in de bovenzalen van het congresgebouw.

Wij hebben ons verzekerd van een prima stukje muziek zodat we kunnen rekenen op een gezellige avond. Om de hoge kosten, die nu eenmaal verbonden zijn aan het organiseren van een dergelijke feestavond, doen wij een beroep op alle congresgangers mee te doen aan een loterij waarvoor wij enkele bijzondere mooie prijzen beschikbaar stellen. Deze prijzen – prachtige prenten van

de stad Nijmegen – kunt u zien bij de inlichtingenstand van de afdeling Nijmegen, waar ook de loten verkrijgbaar zijn. Prijs per lot f 1,-. De loten hebben wij de vorm gegeven van een bladwijzer met vermelding „Voorjaarscongres 25-26 april 1980 Nijmegen”. (‘n aardige herinnering). Tot ziens in Nijmegen.

Hoe De Vereeniging te bereiken:

Ook Nijmegen heeft zijn parkeerproblemen. Voor de congresgangers die met de auto uit de **richting Arnhem** komen – via de Waalbrug – rijden via het Canisius/Oranjesingel naar de **eerste afslag links** richting parkeerplaats de Wedren. Gratis parkeren. Vervolgens te voet via de Bijleveldsingel naar het K.K. plein congresgebouw plm. 5 minuten.

Congresgangers uit de richting **Den Bosch, Grave** rijden via de Graafseweg richting K.K. plein naar het Oranjesingel – bord richting Arnhem – en nemen de **eerste afslag rechts** naar de parkeerplaats de Wedren. Vervolgens te voet via Bijleveldsingel naar K.K. plein.

Congresgangers uit richting Venlo-Gennep rijden via de St. Annastraat tot het K.K. plein, naar Oranjesingel, eerste afslag rechts naar de Wedren. Congresgangers die met de trein komen, lopen via het Schaik Mathonsingel naar K.K. plein, congresgebouw. (plm. 5 min. lopen).

Overnachtingen

Hotelruimte in Nijmegen is schaars. Hieronder wat adressen van hotels in Nijmegen centrum en directe omgeving.

„Charlemagne” Rijksweg 5, Malden, telef. 080 - 557957

„Rozenhof”, Nijmeegsebaan 114, telef. 080 - 230359

„Sionshof”, Nijmeegsebaan 53 telef. 080 - 229364

„Val-Monte” parkhotel Oude Holleweg 5, Berg en Dal, telef. 08895 - 1704

„Europa”-centrum, Bloemerstraat 65/69 telef. 080 - 226645

„Roemer”-centrum, Hertogstraat 1, telef. 080 - 220498

„Schaeferhotel”-centrum, Grote Markt 39, telef. 080 - 225322

De woon- en woningnood is in Nijmegen groot. Toch zijn er nog wel leden die genegen zijn om minder draagkrachtige leden onderdak te verlenen. Neem tijdig contact op met Secr. D'66 Nijmegen telef. 080 - 443543

M.b.t. de hotelreservering wordt u verzocht rechtstreeks contact op te nemen met het betreffende hotel. In de hal van het congrescentrum wordt door de afdeling Nijmegen een inlichtingenstand ingericht.

Congresstuk TCD 1

Voorstel tot wijziging van het huishoudelijk reglement

Toelichting

Op de 26e Algemene Ledenvergadering worden diverse voorstellen tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement behandeld, die betrekking hebben op vier afzonderlijk geagendeerde onderwerpen (zie congresstukken VC 1-2, VC 1-4 en VC 1-5 in Democraat 2/80 en congresstuk TCD 2 elders in deze Democraat). Als agendapunt 12.b. zijn overige wijzigingen op het HR geagendeerd. In dit voorstel zijn deze wijzigingen samengevoegd. Dit voorstel heeft betrekking op de volgende onderwerpen:

a. Algemene Ledenvergadering (Hoofdstuk II)

b. Hoofdbestuur (hoofdstuk III)

c. Bijzondere organen, Geschillencommissie (hoofdstuk IV)

d. Kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen (hoofdstuk IX)

e. Kiesmethode voor personen (bijlage A)

f. Uitgifte van een herziene uitgave:

a. Algemene ledenvergadering

Teneinde de besluitvorming op de ALV. beter voor te bereiden, heeft het HB het initiatief genomen om voorbereidende deelcongressen te organiseren. Hoewel het HR wel een overeenkomstige mogelijkheid tot voorbereidende besluitvorming kent in art. 15, lid 2, over sectievergaderingen, zijn deelcongressen niet in het reglement vermeld.

In verband hiermede stelt het HB voor het onderstaande artikel op te nemen:

Art. 18.c.

1. Ter voorbereiding van een ALV kan het hoofdbestuur een of meer deelcongressen organiseren, waarop een voorbereidende behandeling van een of meer agendapunten van de ALV plaatsvindt.

2. De agenda en de voorstellen voor een deelcongres worden uiterlijk drie weken voor de opening van het deelcongres aan alle leden toegezonden.

3. In het deelcongres-reglement wordt als sluitingsdatum voor het indienen van moties en amendementen een datum vermeld die ten minste een week later ligt dan de datum waarop alle leden de voorstellen per post hebben ontvangen.

4. De besluitvorming op een deelcongres geschiedt overeenkomstig het gestelde in artikel 15, lid 2.

5. Een overzicht van de moties en amendementen, die op het deelcongres voldoende steun hebben verkregen, wordt aan de leden toegezonden of aan de deelnemers van de ALV uitgereikt.

6. Op een deelcongres zijn de art. 14, 15, 16, 17 geheel en art. 18 a en b van overeenkomstige toepassing.

b. Hoofdbestuur

Sinds november 1977 verschijnt het partijblad de Democraat onder verantwoordelijkheid van een door het hoofdbestuur benoemde redaktieraad. De positie van de redaktieraad is tot op heden niet reglementair vastgelegd. Hoewel zich nog geen problemen hebben voorgedaan, is het toch gewenst de positie van de redaktieraad in dit reglement vast te leggen. Dientengevolge stelt het hoofdbestuur voor in het HR een nieuw artikel 33 a. op te nemen. Met dit voorstel kan de redaktieraad zich verenigen.

Art. 33.a.

1. Het hoofdbestuur draagt zorg voor een regelmatige uitgave van het partijblad de Democraat, dat gratis aan alle leden wordt toegezonden.

2. De financiële verantwoordelijkheid voor het partijblad berust bij het Dagelijks Bestuur.

3. Het Hoofdbestuur delegeert de overige verantwoordelijkheden voor de Democraat aan een redaktieraad en regelt de taak en bevoegdheden van deze redaktieraad in een redaktiestatuut.

4. De redaktieraad wordt samengesteld uit:

a. de publiciteits-coördinator van het dagelijks bestuur;

b. een lid van het dagelijks bestuur, te benoemen door het hoofdbestuur;

c. ten minste een vertegenwoordiger van de fracties van Eerste en Tweede Kamer en van het Europees Parlement, te benoemen door deze fracties gezamenlijk;

d. ten minste vier leden, te benoemen door het hoofdbestuur op voordracht van de redaktieraad.

5. Het dagelijks bestuur voorziet in het secretariaat van de redaktieraad door een van de medewerkers van het landelijk secretariaat aan de redaktieraad toe te voegen. De redaktieraad heeft haar zetel ten kantore van het landelijk secretariaat.

6. Geschillen tussen het hoofdbestuur en de redaktieraad worden beschouwd als een geschil in de zin van art. 46, ad a.2. van dit reglement.

7. Het lidmaatschap van de redaktieraad wordt geacht een partijfunctie te zijn in de zin van art. 19 van de Statuten.

c. Bijzondere organen – Geschillencommissie

Naar de mening van zowel het hoofdbestuur als de geschillencommissie bevat de geldende tekst inzake de geschillencommissie enige minder praktische bepalingen. Dit geldt de regeling van aftreden en verkiezing van de voorzitter. In verband hiermede wordt voorgesteld de volgende wijzigingen aan te brengen:

Art. 43 (oud)

De voorzitter van de commissie wordt gekozen door de ALV uit een voordracht van drie personen, op te maken door de commissie. De volgorde van de kandidaten op deze voordracht geeft de aanbeveling van de commissie weer.

Art. 44 (oud)

1. Ieder jaar treedt een derde van het aantal leden der commissie af, met dien verstande dat reeds aanhangige geschillen zoveel mogelijk worden afgehandeld door de leden die met de behandeling van de zaak een aanvang hebben gemaakt.
2. Wanneer door tussentijds aftreden niet vaststaat welke leden moeten aftreden, stelt de commissie bij loting vast, welke leden dat jaar zullen aftreden.
3. Indien een kamer van de commissie tijdens de behandeling van een geschil anders wordt samengesteld, vindt een nieuwe behandeling plaats.

Art. 47 (oud)

1. De behandeling van de zaak vindt plaats door een uit de commissie samengestelde kamer, aan te wijzen door de voorzitter.
Als voorzitter van de kamer zal het lid optreden, dat het langst deel uitmaakt van de commissie.
2. Een kamer doet geen uitspraak dan nadat zij partijen in de gelegenheid heeft gesteld om gehoord te worden.
3. Een kamer bestaat uit:
 - a. drie leden voor geschillen als bedoeld in art. 46, sub a.;
 - b. vijf leden voor zaken als bedoeld in art. 46, sub b, c en d.

d. Kandidaatstelling voor vertegenwoordigende lichamen

Bij de voorverkiezingen voor de samenstelling van de kandidatenlijst voor de Eerste Kamer is gebleken, dat de kieskringgroepen zoals vermeld in art. 104 lid 1 van het reglement niet meer representatief zijn voor de huidige ledendichtheid binnen de partij. Bovendien wijkt de

Artikel 104

1. Uit de combinatie van kamerkieskringen worden vijf kieskringgroepen gevormd, te weten:
 - I. Noord-Oost, omvattende de provincies Friesland, Groningen, Drenthe, Overijssel en Gelderland;
 - II. Zuid, omvattende de provincies Limburg, Noord-Brabant en Zeeland;

Art. 43 (nieuw)

De voorzitter van de commissie wordt door de commissie gekozen uit hun midden.

Art. 44 (nieuw)

Indien de voorzitter is afgetreden en niet herkozen roept de toegevoegde secretaris in overleg met de leden van de commissie binnen een maand na de ALV de commissie bijeen voor een vergadering, waarin een nieuwe voorzitter wordt gekozen.

Art. 47 (nieuw)

1. *Idem.*
2. *Idem.*
3. *Idem.*
4. *Indien een kamer van de commissie tijdens de behandeling van een geschil anders wordt samengesteld, vindt een nieuwe behandeling plaats.*

geldende indeling op enkele punten sterk af van de regio-indeling van de partij en spreekt diensgevolge de leden en kandidaten niet sterk aan. In verband hiermede stelt het HB voor om een andere indeling van kieskringgroepen te gebruiken en hiertoe de volgende wijziging van het reglement te aanvaarden:

Artikel 104

- Door combinatie van kamerkieskringen worden vijf kieskringgroepen gevormd t.w.:*
- I. Noord, omvattende de provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel en de regio Zuidelijke IJsselmeerpolders;
 - II. Midden, omvattende de provincies Utrecht en Gelderland;

III. Holland-Zuid, omvattende de provincie Zuid-Holland met uitzondering van de kamerkieskring Leiden;

IV. Holland-Noord, omvattende de provincie Noord-Holland met uitzondering van de kamerkieskring Haarlem;

V. Midden, omvattende de provincie Utrecht en de kamerkieskringen Leiden en Haarlem.

Iedere kandidaat kan zich slechts voor één groep aanmelden.

e. Kiesmethode voor personen

Het reglement bevat momenteel een theoretisch zeer juiste en democratische methode voor het verkiezen van personen. Deze methode, die vastgelegd is in bijlage A van het reglement is echter dermate ingewikkeld en de uitslagbepaling vergt zoveel tijd, dat zowel de landelijke verkiezingscommissie als het hoofdbestuur van mening zijn, dat een vereenvoudigde methode een sterke voorkeur verdient. In overleg met diverse deskundigen is een gewijzigde methode ontworpen, die een redelijke waarborg biedt voor een rechtvaardige en democratische procedure en minder ingewikkeld is als de huidige methode. Op grond hiervan stelt het HB voor bijlage A van het huishoudelijk reglement als volgt te wijzigen:

Methode voor het verkiezen van personen ter vervulling van plaatsen op kandidatenlijsten voor vertegenwoordigende lichamen en voor de vervulling van meerdere gelijke vakatures in een bestuur of commissie.

Artikel I (stemming)

- a. Alle stemgerechtigden ontvangen een lijst, waarop alle kandidaten in willekeurige volgorde zijn vermeld, alsmede een stembiljet.
- b. De stemgerechtigden stemmen door op het stembiljet tenminste een minimum en ten hoogste een maximum door het verantwoordelijke bestuur te bepalen aantal namen van kandidaten te noteren in volgorde van hun voorkeur.
Indien het betreft een verkiezing ter vervulling van vakatures in een bestuur of commissie, is het aantal namen dat ten hoogste op het stembiljet mag worden genoteerd gelijk aan het aantal te vervullen vakatures.
- c. De stembiljetten worden bij de verkiezingscommissie ingeleverd en geteld.

Artikel II (verkiezing)

De verkiezingscommissie bepaalt de uitslag als volgt:

- a. Aan op de stembiljetten als eerste voorkeur aangegeven kandidaten wordt een stemwaarde toegekend die overeenkomt met het aantal namen dat ten hoogste op het stembiljet

III. Holland-Noord, omvattende de provincie Noord-Holland;

IV. Holland-Zuid, omvattende de provincie Zuid-Holland;

V. Zuid, omvattende de provincies Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

mag worden ingevuld, aan de als eerstvolgende voorkeur aangegeven kandidaat een stemwaarde die één minder bedraagt en zo vervolgens. De aan elke kandidaat aldus toegekende stemwaarden worden bijeengeteld.

b. De kandidaat die het hoogste stemwaardentotaal verwerft, wordt als eerste gekozen c.q. vervult de eerste plaats op de lijst.

De kandidaat die het op één na hoogste stemwaardentotaal verwerft, wordt als tweede gekozen c.q. vervult de tweede plaats op de lijst en zo vervolgens, totdat zoveel kandidaten zijn gekozen als er vakatures c.q. plaatsen op de lijst te vervullen zijn.

c. Hebben twee of meer kandidaten hetzelfde stemwaardentotaal, dan is van hen gekozen de kandidaat die het grootste aantal malen als eerste voorkeur op een stembiljet is vermeld; indien dit aantal gelijk is, is van hen gekozen de kandidaat die het grootste aantal malen als tweede voorkeur is vermeld en zo vervolgens.

Artikel III (geldigheid)

Een stembiljet is geldig als het is ingevuld conform artikel I onder b. Indien op het stembiljet een niet-kandidaat is aangegeven, wordt het geacht deze informatie niet te bevatten. Als een kandidaat op één stembiljet meerdere malen is aangegeven, wordt daarvan slechts de hoogste voorkeur in aanmerking genomen. Indien op een stembiljet een voorkeur zodanig is aangegeven dat twijfel ontstaat ten aanzien van de bedoeling van de betrokken kiesgerechtigde, wordt deze voorkeur van onwaarde geacht. In alle andere gevallen die afwijken van het bepaalde in artikel I onder b., beslist de verkiezingscommissie ten aanzien van de geldigheid.

f. Uitgifte van een herziene uitgave

Bij aanvaarding van een of meer voorstellen tot wijziging van het huishoudelijk reglement is het noodzakelijk een herziene uitgave van het reglement uit te geven. Teneinde een logische en hanteerbare volgorde en nummering van de geldende artike-

len te verkrijgen is het noodzakelijk tot hergroepering en hernummering over te gaan. In verband hiermede stelt het HB de ALV voor het HB op te dragen een herziene en zonodig

hernummerde uitgave van het Huishoudelijk Reglement op te stellen conform de op de ALV van 25 en 26 april 1980 aanvaarde wijzigingsvoorstellen.

Congresstuk TCD 2

Voorstel tot wijziging van het Huishoudelijk Reglement m.b.t. Regio's, Subregio's en Afdelingen

Toelichting: In de vorige Democraat 3/80 werd als congresstuk VC2-2 het aanvullende voorstel voor de landelijke organisatiestructuur opgenomen. De hierin opgenomen voorstellen zullen hun weerslag moeten

vinden in het Huishoudelijk Reglement. Hoewel het niet noodzakelijk is het gehele voorstel in juridische bepalingen voor het reglement te vertalen, is het naar de mening van het hoofdbestuur wel noodzakelijk een aantal uitgangspunten, vooral wanneer deze betrekking hebben op de democratische rechten en plichten van leden vast te leggen in het reglement. Dientengevolge stelt het hoofdbestuur voor op basis van de voorstellen inzake de landelijke organisatie de onderstaande hoofdstukken VI, VII en VIII als volgt te wijzigen.

Hoofdstuk VIII – Regio's

Artikel 96

1. Een regio verenigt alle leden woonachtig binnen het door het hoofdbestuur voor de regio vastgesteld gebied.
2. De A.L.V. is bevoegd in de grenzen van de regio's wijzigingen aan te brengen.
3. De A.R.V. wordt gevormd door de leden binnen de regio en is het hoogste orgaan van D'66 in een regio inzake alle aangelegenheden op regionaal politiek en organisatorisch terrein, voorzover die niet door Statuten of Huishoudelijk Reglement aan andere organen zijn opgedragen.
4. De A.R.V. komt tenminste eenmaal per jaar bijeen.

5. Voorts wordt de A.R.V. ter behandeling van één of meer aangegeven onderwerpen binnen zes weken bijeengeroepen op verzoek van:
 - a. de provinciale staten fractie
 - b. tenminste drie afdelingen of een subregio
 - c. van de regionaard.
6. Ieder lid kan tot de aanvang van de A.R.V. moties indienen betreffende de agenda en de agendapunten. Deze moties moeten mede zijn ondertekend door tenminste vijf andere leden van de regio.

Hoofdstuk VI Regio's en subregio's

Artikel 85

1. een regio verenigt alle leden woonachtig binnen een door het hoofdbestuur voor de regio vastgesteld gebied.
2. De A.L.V. is bevoegd in de grenzen van de regio's wijzigingen aan te brengen.

Artikel 86

1. De Algemene Regiovergadering (ARV) wordt gevormd door de leden van D'66 binnen de regio.
2. De ARV is het hoogste orgaan van D'66 in een regio inzake alle aangelegenheden op regionaal politiek en organisatorisch terrein, voorzover die niet door Statuten of Huishoudelijk Reglement aan andere organen zijn opgedragen.

3. De ARV komt tenminste eenmaal per jaar bijeen en wordt minstens 14 dagen tevoren schriftelijk aangekondigd.
4. Voorts wordt de ARV ter behandeling van één of meer aangegeven onderwerpen binnen zes weken bijeengeroepen op verzoek van:
 - a. de provinciale staten fractie
 - b. tenminste drie AAV'S of een ASV.
5. Ieder lid kan tot de aanvang van de ARV moties indienen betreffende de agenda en de agendapunten. Deze moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van de regio.

Artikel 87

1. De ARV bepaalt de organisatiestructuur van de regio door te kiezen voor een ongedeelde of een federa-

tieve regiostructuur.

2. In een ongedeelde regiostructuur worden geen subregio's gevormd en is de ARV op dit middenniveau de enige besluitvormende ledenvergadering.

3. In een federatieve regiostructuur worden een of meer subregio's gevormd en bestaan naast de ARV ook Algemene Subregiovergaderingen (ASV), die binnen de subregio het hoogste orgaan van D'66 vormen.

Artikel 88

In beide structuren is de ARV verantwoordelijk voor:

- a. de ondersteuning van de fractie in de Provinciale Staten (incl. verkiezingscampagne)
- b. het verkiezen van een regiohoofdbestuurslid en diens plaatsvervanger volgens de methode van bijlage C van dit reglement.

- c. de verkiezing van tenminste de voorzitter, secretaris en penningmeester van het regiobestuur (RB)
- d. de verdeling van de financiële bijdrage van het hoofdbestuur over de subregio's en de afdelingen.

Artikel 89

De leden van de regio verkiezen het aan de regio toegewezen aantal leden en plv. leden van de Adviesraad volgens de bepalingen opgenomen in art. 72 en 73 van dit reglement.

Artikel 90

1. Het RB bestaat uit tenminste vijf leden en het regiohoofdbestuurslid, dat slechts een adviserende stem heeft.
2. idem (zie 97.2)
3. Bij een ongedeelde regiostructuur worden alle leden van het RB rechtstreeks door de ARV gekozen.
4. Bij een federatieve regiostructuur wijst iedere ASV een lid van het subregiobestuur (SB) aan als lid van het RB.

7. De A.R.V. kiest:

- a. het regiobestuur
- b. het regiohoofdbestuurslid en diens plaatsvervanger volgens de methode van bijlage C van dit reglement
- c. het aan de regio toegewezen aantal leden en plv. leden van de adviesraad volgens de methode van bijlage A van dit reglement.

Artikel 97

1. Het regiobestuur bestaat uit tenminste vijf leden, die rechtstreeks door de A.R.V. worden gekozen en het regio-hoofdbestuurslid, dat slechts een adviserende stem heeft.
 2. De voorzitter, secretaris en penningmeester worden in functie gekozen volgens de methode van bijlage C van dit reglement. De overige leden worden gekozen volgens de methode van bijlage A van dit reglement.
- (Art. 97 leden 3 en 4; zie onder bij voorstel van nieuwe leden 8 en 10 van artikel 91).
- (Art. 98 is vermeld bij voorstel van nieuw hoofdstuk VIII).

Artikel 99

1. De kandidaatstelling voor regiohoofdbestuurslid en lid van de adviesraad kan geschieden tot 2 x 24 uur voor de aanvang van de A.R.V., waarin de verkiezing plaatsvindt.
2. Het lidmaatschap van het regiobestuur is onverenigbaar met het lidmaatschap van Provinciale Staten.
3. Wanneer de A.R.V. een motie van wantrouwen aanneemt tegen zijn regiohoofdbestuurslid, dan treedt deze onmiddellijk af. Op voordracht van het regiobestuur benoemt de A.R.V. staande de vergadering een vervanger, die in functie

5. De kandidaatstelling voor regiohoofdbestuurslid, regiohoofdbestuurslid en plv. regiohoofdbestuurslid kan geschieden tot 2 x 24 uur voor de aanvang van de A.R.V., waarin de verkiezing plaatsvindt.
6. Het lidmaatschap van het regiobestuur is niet verenigbaar met:
 - a. het gekozen lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam;
 - b. het lidmaatschap van een afdelingsbestuur.
7. Wanneer de A.R.V. een motie van wantrouwen aanneemt tegen zijn regiohoofdbestuurslid, dan treedt deze onmiddellijk af. Op voordracht van het regiobestuur benoemt

blijft, totdat tijdens de eerstvolgende A.R.V. een opvolger wordt gekozen.

Artikel 97

3. Een lid van de regio kan zich zelf of een ander lid van de regio, mits dit zich hiertoe bereid verklaart, kandidaat stellen als regiobestuurder.
4. Het regiobestuur heeft tot taak de organisatie van regionale activiteiten, de communicatie met hoofdbestuur en met de subregio's en afdelingen te onderhouden, de activiteiten van subregio's en afdelingen te coördineren en de organisatie van algemene regiovergaderingen.

de A.R.V. staande de vergadering een vervanger, die in functie blijft, totdat tijdens de eerstvolgende A.R.V. een opvolger wordt gekozen.

8. Ieder lid van een regio kan zich kandidaat stellen voor het RB, als regiohoofdbestuurder of plv. regiohoofdbestuurder indien hij/zij aan de in de Statuten en dit reglement gestelde eisen voldoet.
9. Een lid van het RB wordt gekozen voor de tijd van twee jaar en is slechts eenmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar.

10. Het RB heeft tot taak:

- a. het (geregeld en tijdig) bijeenroepen van de ARV, en wel vanwege:
(1) organisatorische aangelegenheden zoals
– het instellen van een programma-commissie, verkiezingscommissie, campagnecommissie, kascommissie, etc.
– het verkiezen van de leden van het regiobestuur, het regio-HB-lid en het plv. regio-HB-lid
– het instellen van noodzakelijke overlegvormen en een stemfractie
– het beoordelen van bestuursactiviteiten in het bijzonder het financieel beheer
(2) politieke aangelegenheden zoals
– het (doen) samenstellen, ter discussie stellen en doen vaststellen van het verkiezingsprogramma voor de statenverkiezingen
– het bevorderen van de algemene politieke discussie
– het voorbereiden van de discussie en besluitvorming over onderwerpen die op de ALV's aan de orde worden gesteld
b. het organiseren van politieke evenementen van algemener strekking zoals spreekbeurten en verkiezingsbijeenkomsten
c. het verzorgen van de communicatie met de leden enerzijds en andere partijorganen anderzijds
d. het vertegenwoordigen van de regio zowel binnen de partij als naar buiten
e. het bevorderen van de ondersteuning van de fractie in de Provinciale Staten
f. het verrichten van andere noodzakelijke bestuurlijke activiteiten zoals:
– werving en beheer van geldmiddelen
– bevorderen van het oprichten van afdelingen in zg. „witte gebieden”
– beheer van de ledenadministratie
– coördineren van verkiezingscampagnes
– verzorgen van publiciteit
– het beheer van een regioarchief

Artikel 100

1. De geldmiddelen van de regio bestaan uit:
a. bijdrage uit de contributiegelden

Artikel 91

1. De geldmiddelen van de regio bestaan uit:
a. bijdrage uit de contributiegelden

door het hoofdbestuur

- b. subsidies van het hoofdbestuur
- c. schenkingen
- d. overige baten.

2. Jaarlijks biedt het regiobestuur de A.R.V. een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan. De indeling van deze begroting sluit aan bij de indeling van de landelijke begroting.

3. Tevens dient het regiobestuur hierbij een voorstel in voor een financiële bijdrage aan de subregio's en afdelingen.

4. Na goedkeuring door de A.R.V. zendt de regiopenningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het hoofdbestuur.

5. Jaarlijks overlegt de regiopenningmeester het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar aan de A.R.V.

6. De A.R.V. benoemt ter controle van het financieel beheer een kascommissie van minimaal drie leden, die geen deel uitmaken van het regiobestuur. De kascommissie adviseert de A.R.V. over het gevoerde financieel beheer en het décharge van de penningmeester.

7. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het regiobestuur aan de A.R.V. verantwoording af en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.

Artikel 101

De A.R.V. stelt zijn eigen reglement vast, voorzover dit niet in strijd is met het bepaalde in de Statuten en het Huishoudelijk Reglement.

Subregio's

Artikel 93

1. Een subregio verenigt alle leden wonend in een door het regiobestuur vastgesteld gebied.
2. Een subregio kan wanneer de Algemene Regio Vergadering dit heeft bepaald, in de plaats treden van een regio, voorzover dit niet in dit reglement is verboden.
3. Het hoogste orgaan in de subregio is de ledenvergadering, verder te noemen subregiovergadering.

door het hoofdbestuur

- b. subsidies van het hoofdbestuur
- c. schenkingen
- d. overige baten.

2. Jaarlijks biedt het regiobestuur de A.R.V. een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan. De indeling van deze begroting sluit aan bij de indeling van de landelijke begroting.

3. Tevens dient het regiobestuur hierbij een voorstel in voor een financiële bijdrage aan de subregio's en afdelingen.

4. Na goedkeuring door de A.R.V. zendt de regiopenningmeester de begroting ter kennisname aan de penningmeester van het hoofdbestuur.

5. Jaarlijks overlegt de regiopenningmeester het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar aan de A.R.V.

6. De A.R.V. benoemt ter controle van het financieel beheer een kascommissie van minimaal drie leden, die geen deel uitmaken van het regiobestuur. De kascommissie adviseert de A.R.V. over het gevoerde financieel beheer en het décharge van de penningmeester.

7. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het regiobestuur aan de A.R.V. verantwoording af en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.

8. T.a.v. schenkingen aan de regio is art. 31 van dit reglement van overeenkomstige toepassing.

Artikel 92

De A.R.V. kan zijn eigen reglement vaststellen, voorzover dit niet in strijd is met het bepaalde in de Statuten en dit reglement.

Artikel 93I. Een subregio verenigt alle leden woonachtig binnen een door het RB van de subregio vastgesteld gebied.

2. Indien binnen een regio gewesten of openbare lichamen met een gekozen vertegenwoordigd lichaam zijn ingesteld dienen de grenzen van de subregio samen te vallen met de grenzen van het gewest of openbaar lichaam.

3. De ARV is bevoegd in de grenzen van de subregio's wijzigingen aan te brengen, mits het gestelde in lid 2 niet wordt aangetast.

Artikel 94

1. De Algemene Subregiovergadering (ASV) wordt gevormd door de leden van D'66 binnen de subregio.

2. De ASV is het hoogste orgaan van D'66 in een subregio inzake alle aangelegenheden op subregionaal politiek en organisatorisch terrein, voor zover die niet door Statuten of

Huishoudelijk Reglement aan de ARV of andere organen zijn opgedragen.

3. De ASV komt tenminste eenmaal per jaar bijeen en wordt tenminste 14 dagen tevoren schriftelijk aangekondigd.

4. Voorts wordt de ASV ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen zes weken bijeengeroepen op verzoek van:

- a. de fractie in de gewestraad of het openbaar lichaam;
- b. tenminste twee AAV's.

5. Ieder lid kan tot de aanvang van de ASV moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. Deze moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van de subregio.

Artikel 95

1. Het subregiobestuur (SB) bestaat uit tenminste drie leden.

2. De voorzitter en penningmeester worden in functie gekozen volgens de methode van bijlage C van dit reglement. De overige leden werden gekozen volgens de methode van bijlage van dit reglement.

3. Een van de leden van het SB wordt door de ASV aangewezen als lid van het RB.

4. De kandidaatstelling voor het SB geschiedt op overeenkomstige wijze als bepaald in art. 90 lid 5.

5. Het lidmaatschap van het SB is niet verenigbaar met:

- a. het gekozen lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam;
- b. het lidmaatschap van een afdelingsbestuur.

6. Ieder lid van de subregio kan zich kandidaat stellen van het SB; indien hij/zij aan de in de Statuten en dit reglement gestelde eisen voldoet.

7. Een lid van het SB wordt gekozen voor de tijd van twee jaar en is slechts eenmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar.

8. Het SB heeft overeenkomstige taken als het RB zoals vermeld in art. 90 lid. 10.

Artikel 96

1. Indien een subregio geen afdelingen heeft of gebieden kent die niet tot een afdeling behoren vervult de subregio de functies van de afdeling zoals vermeld in art. 91.

2. Voor het financieel beheer van de subregio is het bepaalde in art. 91 van overeenkomstige toepassing.

3. De ASV kan zijn eigen reglement vaststellen voorzover dit niet in strijd is met het bepaalde in de Statuten en dit reglement.

Artikel 94.

1. Indien een subregio geen afdelingen heeft of gebieden kent die niet tot een afdeling behoren vervult de subregio de functies van de afdeling zoals vermeld in art. 91.

2. De subregio heeft een subregiobestuur. De bepalingen van art. 86 t/m 89 zijn overeenkomstig van toepassing.

Artikel 95

Voor het financieel beheer van de subregio is het bepaalde in art. 92 van overeenkomstige toepassing.

Hoofdstuk VI – Afdelingen

Artikel 85

Het hoogste orgaan in de afdeling is de ledenvergadering, verder te noemen afdelingsvergadering.

Hoofdstuk VII – Afdelingen

Artikel 97

1. Een binnenlandse afdeling verenigt alle leden woonachtig binnen een door het RB voor de afdeling vastgesteld gebied.

2. De grenzen van een afdeling dienen samen te vallen met de grenzen van een of meer gemeenten.

3. De ARV is bevoegd in de grenzen van de afdelingen wijzigingen aan te brengen, mits het gestelde in lid 2 niet wordt aangetast.

Artikel 98

1. De Algemene Afdelingsvergadering (AAV) wordt gevormd door de leden van D'66 binnen de afdeling.

2. De AAV is het hoogste orgaan van D'66 binnen de afdeling inzake alle aangelegenheden op gemeentelijk politiek of organisatorisch terrein voor zover die niet aan de ARV c.q. ASV of andere organen zijn afgedragen.

3. De AAV komt tenminste driemaal per jaar bijeen en wordt tenminste 14 dagen tevoren schriftelijk aangekondigd.

4. Voorts wordt de AAV ter behandeling van een of meer aangegeven onderwerpen binnen drie weken bijeengeroepen op verzoek van:

- a. de fractie in de gemeenteraad;
- b. tenminste 10% van de leden.

5. Ieder lid kan tot de aanvang van de AAV moties indienen betreffende de agenda en agendapunten. Deze moties moeten zijn ondertekend door tenminste vijf leden van de afdeling.

Artikel 99

1. Het afdelingsbestuur (AB) bestaat uit tenminste drie leden.

2. De voorzitter en penningmeester worden in functie gekozen volgens de methode van bijlage C van dit reglement. De overige leden worden gekozen volgens de methode van bijlage A van dit reglement.

3. De kandidaatstelling voor het AB geschiedt op overeenkomstige wijze als bepaald in art. 90 lid 5.

4. Het lidmaatschap van het AB is niet verenigbaar met het gekozen lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam.

5. Ieder lid van de afdeling kan zich kandidaat stellen van het AB, indien hij/zij aan de in de Statuten en dit reglement gestelde eisen voldoet.

6. Een lid van het SB wordt gekozen voor de tijd van twee jaar en is slechts eenmaal als zodanig onmiddellijk herkiesbaar.

7. Het AB heeft overeenkomstige taken als het RB zoals vermeld in art. 90 lid 10.

8. Voor het financieel beheer van de afdeling is het bepaalde van art. 91 van overeenkomstige toepassing.

9. De AAV kan zijn eigen reglement vaststellen voorzover dit niet in strijd

Artikel 86

1. De afdeling heeft een afdelingsbestuur van tenminste drie leden, dat direct gekozen wordt in een schriftelijke stemming in de afdelingsvergadering volgens methode C van dit reglement.

2. Het afdelingsbestuur wijst uit zijn midden een vertegenwoordiger in de (sub)regioraad aan.

Artikel 87

Het afdelingsbestuur wordt gekozen voor de tijd van ten hoogste twee jaar en de leden zijn slechts éénmaal voor twee jaar herkiesbaar.

Artikel 88

Tenminste de voorzitter van het afdelingsbestuur wordt in functie gekozen.

Artikel 89

Ieder lid van de afdeling kan zichzelf of een ander lid van de afdeling, mits dit zich daartoe bereid verklaart, kandidaat stellen en wel tot 2 x 24 uur voor de aanvang van de afdelingsvergadering.

Artikel 90

De afdelingsvergadering komt ten-

minste drie maal per jaar bijeen.

Artikel 91

De functies van de afdeling zijn:

- het bevorderen van het contact tussen leden en kiezers in het gebied van de afdeling en het stimuleren van bestudering en discussie van politieke problemen
- het voorbereiden van de kandidaatstelling en het bevorderen van de verkiezing van vertegenwoordigers in de gemeenteraden
- het bevorderen van de communicatie tussen leden en kiezers in de afdeling en de fracties in de vertegenwoordigende lichamen
- ledenwerving.

Artikel 92

1. De geldmiddelen van de afdeling bestaan uit:

- bijdragen van de penningmeester van het regiobestuur
 - subsidies van het hoofdbestuur
 - schenkingen
 - alle overige baten
2. Jaarlijks overlegt de penningmeester het exploitatieoverzicht over het afgelopen jaar aan de afdelingsvergadering.
3. De ledenvergadering benoemt ter controle van het financieel beheer een kascommissie van minimaal drie leden, die geen deel uitmaken van het afdelingsbestuur. De kascommissie adviseert de afdelingsvergadering over de goedkeuring van het gevoerde financieel beheer en het décharge van de penningmeester.
4. De penningmeester biedt de ledenvergadering een begroting voor het komende jaar ter goedkeuring aan.
5. Over de besteding van een eventueel verkiezingsfonds legt het afdelingsbestuur van de afdelingsvergadering verantwoording af en verschaft inzicht in de voorgenomen besteding van dit fonds.
6. Ten aanzien van schenkingen aan de afdeling is art. 31 van toepassing.

is met het bepaalde in de Statuten van dit reglement.

Artikel 100

1. Concentraties van in het buitenland wonende leden kunnen in overleg met het hoofdbestuur een buitenlandse afdeling vormen.
2. Een buitenlandse afdeling verenigt alle leden woonachtig binnen een door het hoofdbestuur vastgesteld gebied.
3. De ASV is bevoegd in de grenzen van de buitenlandse afdelingen wijzigingen aan te brengen.
4. Buitenlandse afdelingen maken geen deel uit van een regio of subregio, doch kunnen wel aansluiting zoeken bij de regio of een subregio.
5. Buitenlandse afdelingen worden v.w.b. de financiële bijdrage van het hoofdbestuur en de schriftelijke communicatie gelijkgesteld met een regio.

Hoofdstuk VIII – Stemfracties en overlegorganen

Artikel 101

1. Wanneer op overeenkomstig niveau, te w. een regio, subregio of afdeling een D'66 fractie in een vertegenwoordigend lichaam fungeert, kan op verzoek van deze fracties door de ARV, ASV of AAV een stemfractie worden ingesteld.
2. De taak, wijze van samenstelling en de werkwijze van een dergelijke stemfractie wordt door de ARV, ASV of AAV schriftelijk vastgelegd, nadat de fractie is gehoord.
3. De fractie heeft het recht een voordracht voor de samenstelling van de stemfractie in te dienen.

Artikel 98

1. Indien de A.R.V. dit wenst kan een regionaad worden gevormd, die bestaat uit vertegenwoordigers van de afdelingsbesturen, subregiobesturen en het regiobestuur.

2. De regionaad is een overlegorgaan, dat een goede communicatie en coördinatie binnen de regio moet bevorderen en het regiobestuur adviseert over vraagstukken van regionaal, politieke en organisatorische aard.

Ontboezemingen van de penningmeester naar aanleiding van de jaarrekening over 1979

Voor de tweede maal is het gelukt om reeds aan het voorjaarscongres het financiële verslag over het voorafgaande jaar ter goedkeuring en vaststelling voor te leggen. Te zamen met de eveneens in het voorjaarscongres vast te stellen contributieregeling voor 1981 en de regeling voor de bijdrage aan de regio's in 1981, wordt zo het fundament gelegd voor de aan het najaarscongres voor te leggen begroting voor 1981.

Het afgelopen jaar is niet eenvoudig geweest. Het was op financieel gebied een jaar van consolideren en structureren, waarbij het „taakstellende” karakter van de begroting, uitgaande van een beduidend groter aantal contributie-betalende leden dan waarop zonder grote extra inspanningen voor ledenwerfacties mocht worden gerekend, als handicap was ingebouwd.

Hetgeen was te voorzien, gebeurde: het aantal leden nam wel flink toe, maar niet op een dermate royale wijze, dat de wel erg ambitieuze begroting qua inkomsten werd gehaald. Dit betekende dat vanaf ongeveer de helft van het jaar, steeds op het rempedaal moest worden gestaan voor wat betreft de uitgavenkant.

Een extra handicap vormde hierbij de financiën van de Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, waaraan voortdurend grote extra kredieten moesten worden verstrekt. De liquiditeitsmoeilijkheden die hierdoor ontstonden, konden ternauwernood door de partij worden opgevangen. Dat het toch nog is gelukt om het jaar te beëindigen met een (gering) posi-

Artikel 101a

1. Binnen regio's, subregio's of afdelingen kunnen door de ARV, ASV of AAV overlegorganen worden ingesteld.

2. Deze overlegorganen kunnen geen taken of bevoegdheden van de ARV, ASV of AAV overnemen, indien deze taken reglementair aan deze ledenvergaderingen of de betreffende besturen zijn toegekend.

3. Taak, wijze van samenstelling en werkwijze van deze overlegorganen worden schriftelijk door de ARV, ASV of AAV vastgelegd.

tief saldo, kan tot tevredenheid stemmen, zij het dat met een nog steeds fors negatief liquiditeitsaldo (korte termijnvorderingen minus korte termijnverplichtingen) het jaar 1980 werd begonnen.

In vergelijking met andere politieke partijen, heeft D'66 een extreem lage organisatiegraad, de verhouding tussen leden en (potentiële) kiezers. Gezien de electorale successen die D'66 worden toegedacht, moet het mogelijk zijn om het aantal leden fors op te voeren. Hier ligt een belangrijke verantwoordelijkheid voor alle geledingen van de partijen, dus ook voor elk individueel lid. Ledenwerving dient een belangrijke activiteit te zijn, van ieder die de partij een warm hart toedraagt.

Aan D'66 worden momenteel op alle niveaus qua activiteiten de eisen gesteld van de vierde grote partij. Op zich een verheugend verschijnsel. Activiteiten brengen echter steeds kosten met zich mee. Wil de partij in staat zijn deze op te brengen, dan moeten de inkomsten, en dat zijn in de eerste plaats de contributie-inkomsten, toenemen. Dus moeten er meer leden komen. Met name ook leden die, hoewel zij misschien niet in de gelegenheid zijn om allerlei activiteiten te ontplooiën, door hun lidmaatschap en de daarbij behorende financiële steun van hun contributie, van essentiële betekenis zijn voor het draagvlak van D'66.

Leden en verkiezingen zijn de twee, overigens samenhangende, items die de positie van de partij, ook financieel, bepalen.

Dat het Verkiezingsfonds het jaar 1980, waarin in ieder geval een cruciale verkiezingscampagne voor de Tweede Kamer start (en misschien ook tot een goed einde moet worden gebracht) met een negatief saldo aanvangt, is een moeilijk te verteren zaak. Ook hier ligt voor ieder lid de plicht om te zorgen voor maximale inbreng. Giro nr. 1.000.000 t.n.v. Penningmeester Verkiezingsfonds D'66, rekent op u!

Jan Prevo, penningmeester

CONGRESDEMOCRAAT

Congresstuk fed. 3

BALANS PER 31 DECEMBER 1979 VAN DE VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66, 's-Gravenhage

ACTIVA	per 31-12 1979	per 31-12 1978	PASSIVA	per 31-12 1979	per 31-12 1978
	f	f		f	f
Kantoorgebouw	405.000	---	Verkiezingsfonds	./.	2.361
Kantoorinrichting en -machines	13.012	5.187	Voorziening groot onderhoud		
Voorraad brochures, enz.	P.M.	P.M.	kantoorgebouw	22.500	---
Votometer	---	---	Gebouwenfonds	---	50.000
Vorderingen:			Hypotheek o/g	344.767	---
- contributies 1978 en 1979,			Schulden en nog te betalen kosten:		
respectievelijk 1977 en 1978	3.582	8.320	- crediteuren	83.540	79.598
- subsidie omroep	7.504	1.845	- vooruitontvangen contributies	107.376	10.680
- depotbedrag P.T.T.	10.350	3.650	- vooruitontvangen abonnementen		
- aanloopkosten pand Bezuidenhoutseweg	---	7.854	Democraat	25	---
- overige vorderingen	49.657	19.940	- nog te betalen kosten	80.469	60.582
- Stichting Wetenschappelijk Bureau			- nog te betalen belastingen	13.077	12.842
D'66, 's-Gravenhage	55.839	---	- nog te betalen regio-bijdragen	6.288	---
Geldmiddelen	126.241	195.896	- subsidie verkiezingen Europees		
			Parlement	---	15.124
			- Stichting Politiek Scholings- en		
			Vormingsinstituut D'66, 's-Gravenhage	5.128	422
				1979	1978
			Vermogen begin boekjaar	6.256	21.518
			Saldo dit boekjaar	4.120	15.262
			Vermogen eind boekjaar	10.376	6.256
	671.185	242.692		671.185	242.692
	=====	=====		=====	=====

Toelichting behorende tot de Jaarrekening 1979

Waarderingsgrondslagen

Balans per 31 december 1979

1. Tenzij anders vermeld zijn de activa en passiva opgenomen voor de nominale bedragen.
2. **Kantoorgebouw**
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde (exclusief aankoopkosten) onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.
3. **Kantoorinrichting en -machines, votometer**
Opgenomen voor de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde onder aftrek van lineaire afschrijvingen, berekend op basis van de

aanschaffingswaarde en de geschatte economische levensduur.

4. **Voorraad brochures enz.**
Wordt P.M. opgenomen.
5. **Vorderingen**
Opgenomen voor de nominale waarde onder aftrek van een voorziening voor oninbare debiteuren.
6. **Verkiezingsfonds**
Betreft naast het saldo uit 1978 de in 1979 ontvangen bijdragen e.d. van derden en de bijdrage uit de partijkas onder aftrek van de ten laste van 1979 komende kosten.
7. **Voorziening groot onderhoud kantoorgebouw**
De voorziening wordt bepaald op grond van een schatting van in de toekomst te plegen groot onderhoud.

Staat van baten en lasten over 1979

1. **Baten**
Als baten van een boekjaar worden verantwoord de op dat boek-

Bezittingen en schulden regio's en afdelingen

	P.M.	P.M.
Koopverplichting pand Bezuidenhoutseweg 195, 's-Gravenhage	---	420.000
Waarvan gedekt door hypotheek	---	350.000
	---	70.000
	=====	=====

2. **Afschrijvingen**
Kantoorgebouw: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde: 4% per jaar.
Kantoorinrichting en -machines: Lineaire afschrijving over de aanschaffingswaarde, c.q. taxatiewaarde: 20 - 33 1/3% per jaar.

3. Overige lasten

Komen ten laste van het boekjaar waarop zij betrekking hebben.

CONGRESDEMOCRAAT

STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 1979 VAN DE VERENIGING POLITIEKE PARTIJ DEMOCRATEN '66' 's-Gravenhage

BATEN	1979		1978	LASTEN	1979		1978
	f	begroting	f		f	begroting	f
Contributies	837.234	961.100	667.189	Kosten secretariaat	336.289	298.300	228.555
Nagekomen contributies voorgaande jaren	17.540	---	11.118	Kosten financiële administratie	70.493	79.900	77.352
Bijdragen en schenkingen	1.543	1.500	1.554	Huisvestingskosten	100.293	89.350	20.151
Schenkingen middels niet te betalen declaraties	122.762	---	129.513	Kosten hoofdbestuur	148.453	38.000	149.487
Rente bank en giro	7.895	5.000	8.521	Democraat	110.567	92.750	92.672
Rente Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage	1.627	---	300	Publiciteitskosten	60.053	108.500	54.555
Regeringssubsidie Radio en T.V.:				Kosten congressen	36.798	---	28.394
1979	7.504	---	---	Kosten Adviesraad	8.648	11.500	9.946
1978	---	---	5.845	Bijdragen aan de regio's	125.872	168.000	97.470
1977	---	---	3.388	Bijdrage aan Verkiezingsfonds	50.000	50.000	50.000
Congresgelden en -bijdragen	38.900	---	18.055	Subsidie Wetenschappelijk Bureau D'66, 's-Gravenhage	50.000	50.000	48.769
Opbrengst huur votometer	1.800	1.000	950	Subsidie Stichting Politiek Scholings- en Vormingsinstituut, 's-Gravenhage:			
Democraat	29.255	16.150	30.580	1979:	31.000	31.000	---
Inkomsten secretariaat	66.355	27.500	29.539	1978:	---	---	11.464
Inkomsten financiële administratie	1.768	3.500	2.756	1977:	---	---	./ 1.860
Doorbelaste huisvestingskosten	26.046	9.050	7.200	Eenmalige aanvullende bijdrage			
Vrijgekomen saldo gebouwenfonds	5.983	---	---	SWB over 1979	5.000	---	---
Overige inkomsten	7.324	10.500	4.467	Idem PSVI	3.000	---	---
				Accountantskosten	22.831	16.000	15.796
				Toevoeging aan voorziening oninbare debiteuren	---	2.000	629
				Toevoeging aan gebouwenfonds	---	---	50.000
				Overige lasten	10.119	---	2.857
Totaal baten	1.173.536	1.035.300	920.975	Totaal lasten	1.169.416	1.035.300	936.237
Nadelig resultaat 1978			15.262	Voordelig resultaat 1979	4.120		
	1.173.536	1.035.300	936.237		1.173.536	1.035.300	936.237
	=====	=====	=====		=====	=====	=====

ADVIES VAN DE FINANCIËLE COMMISSIE OVER DE JAARREKENING 1979

De financiële commissie adviseert de Algemene Ledenvergadering volgens artikel 58 lid 2 van het Huishoudelijk Reglement, de jaarstukken over 1979, zoals hierboven gepresenteerd, ongewijzigd goed te keuren en vast te stellen.

namens de financiële commissie,
Erno Maas, voorzitter

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij hebben de jaarrekening 1979 van de Vereniging Politieke Partij Democraten '66, 's-Gravenhage, gecontroleerd. Op grond van dit onderzoek zijn wij van oordeel, dat deze jaarrekening een getrouw beeld geeft van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de Vereniging op 31 december 1979 en van het resultaat over 1979.

In de jaarrekening zijn de jaarrekeningen van de - zelfstandig optredende - regio's en afdelingen niet begrepen.

Haarlem, 11 maart 1980
Klynveld Kraayenhof en co.

VERKIEZINGSFONDS RESULTATENOVERZICHT OVER 1979

Saldo begin 1979	f 7.188
Bij: - bijdrage uit de partijkas	f 50.000
- interest postgirorekeningen	447
- opbrengst verkoop verkiezingsmateriaal en brochures	19.612
- bijdragen, donaties en schenkingen	127.068
- subsidie verkiezingen Europees Parlement	25.267
- diverse baten	1.489
	223.883
	231.071
Af: - personeelskosten campagnesecretariaat	15.593
- porti en telefoonkosten	3.995
- instructie- en vergaderkosten	1.165
- materiaal, advertenties e.d. voor Europese verkiezingen	207.189
- voorziening voor oninbare debiteuren	800
- diverse algemene kosten	4.690
	233.432
Saldo ultimo 1979	./. 2.361

Congresstuk TCD 4

A. Voorstel contributieregeling 1981

Op 31 december 1979 hadden 12.156 leden van D'66 contributie betaald over 1979. Het totale bedrag was ongeveer f 837.000, met een gemiddelde van ong. f 68,90. De vergelijkende cijfers in 1978 waren: per 31 december 1978, 9.957 leden, totaalbedrag f 667.000, gemiddelde f 67,-. De contributieheffing over 1980 loopt een stuk vlotter dan voor 1979. De oorzaken lijken vooral dat de acceptgirokaarten voor de contributie een maand eerder verstuurd zijn en de vervroeging van de betalingsverplichting van 1 juli naar 1 april.

De ALV moet op 25 april in Nijmegen de contributieregeling voor 1981 vaststellen. Bij het opstellen van de begroting 1981, in te dienen op de najaars-ALV, kunnen daardoor de contributie-ontvangsten zo goed mogelijk worden geschat.

De huidige contributieregeling voldoet goed. De ten opzichte van het jaar 1979 doorgevoerde differentiatie, met name de invoering van de f 25,- klasse, heeft de voorheen veelvuldige verzoeken tot vermindering c.q. ontheffing van contributie als sneeuw voor de zon doen verdwijnen, zonder het gemiddelde contributiebedrag aan te tasten. Het voortdurend hoge activiteiten-niveau van de partij, dat grote kosten met zich brengt, lijkt geen ruimte te

bieden tot contributieverlaging. Een contributieverhoging lijkt evenmin gewenst, c.q. haalbaar. D'66 zit reeds hoog in de boom qua gemiddelde contributie: deze is reeds de hoogste van de vier grote partijen. Bij verdergaande contributieverhoging is het niet denkbeeldig dat de wal het schip keert en een toenemend verloop van leden optreedt. Hierdoor zou het totale contributiebedrag wel eens eerder lager dan hoger kunnen uitkomen. Een verhoging van de contributiebedragen voor vooral de hogere inkomens (steilere progressie), lijkt vooral als gevolg te hebben dat deze opteren voor een lagere contributie-klasse, zodat het effect hiervan op de totale contributie-ontvangsten gering, nihil of zelfs negatief is.

Bovendien beïnvloedt rust aan het contributiefrent en de daarmee gepaard gaande duidelijkheid, de bereidheid tot contributiebetaling, positief.

Vandaar dat het hoofdbestuur de ALV voorstelt de contributieregeling 1980 ongewijzigd door te zetten in 1981.

De contributieregeling 1981 zou aldus als volgt luiden:

Contributieregeling 1981:

- Leden tot 20 jaar zonder eigen inkomen f 15,-
- Leden van 20 tot 25 jaar zonder eigen inkomen, 65-plussers met alleen AOW-inkomsten, werklozen met een belastbaar inkomen tot f 20.000,- f 25,-
- Overige leden met een belastbaar

inkomen tot f 20.000,- f 40,-
 boven f 20.000,- f 60,-
 boven f 30.000,- f 90,-
 boven f 40.000,- f 120,-
 boven f 50.000,- f 150,-
 boven f 60.000,- f 180,-
 boven f 70.000,- f 210,-
 boven f 80.000,- f 240,-
 - Het contributiejaar is gelijk aan het kalenderjaar.
 - De contributie dient vóór 1 april 1981 te zijn voldaan.
 - Huisvrouwen en huismannen zonder eigen inkomen vallen in principe in de klasse van f 40,-, maar kunnen bij een (ter eigen beoordeling) moeilijke financiële gezinssituatie opteren voor de f 25,- klasse.
 - Degenen die na 1 juli 1981 lid worden, betalen de helft van de jaarcontributie.
 - Degenen die na 1 november 1981

lid worden, zijn geen contributie verschuldigd over 1981. Zij worden verzocht een vrijwillige bijdrage in het verkiezingsfonds (giro 1.000.000) te storten.

- In de loop van 1981 zal worden bekeken of met de geautomatiseerde registratie van de contributiebetaling, een betaling in termijnen mogelijk wordt. Om administratieve redenen zijn verzoeken hiertoe tot op heden afgewezen.

- De penningmeester kan op verzoek vermindering of ontheffing verlenen van de contributie.

- Ter illustratie volgt hieronder een overzicht van het ledenbestand: (uitgesplitst per regio) op resp. 1 januari 1979 en per einde januari 1980. (In dit overzicht zijn niet opgenomen de ongeveer 70, in het buitenland wonende, leden).

	1	2	3
Groningen	493	593	20,3%
Friesland	316	399	26,3
Drenthe	301	367	21,9
Overijssel	602	712	18,3
Gelderland	1058	1267	19,8
Utrecht	1147	1314	14,6
N.-Holland	2173	2517	15,8
Z.-Holland	2572	3237	25,9
N.-Brabant	866	1039	20,0
Limburg	269	325	20,8
Zeeland	171	204	19,3
ZIJP	58	112	93,1
Totaal:	10026	12086	+ 20,5%
(Niet betaald hadden:	1581	1129	- 28,6%

1. = leden per 1 januari 1979 (contributie betaald hebbende over 1978)

2. = leden per einde januari 1980 (contributie betaald hebbende over 1979)

3. = procentuele groei van 1/1/79 op 31/1/80

N.B. 1. De groei van het aantal leden (20,5% voor geheel Nederland) in het afgelopen jaar, is vrij evenwichtig gespreid over de regio's.
 2. Het „opschonen” van het ledenbestand, door niet-betalers persoonlijk te benaderen en te vragen of ze

alsnog hun contributie willen voldoen, of willen opzeggen, heeft succes. Absoluut (1129 vs. 1581), en relatief (8,5% vs. 13,7%) neemt het aantal niet-betalers af.

Jan Prevoo,
penningmeester

B. Voorstel financiële bijdrage aan de regio's in 1981

Het Hoofdbestuur stelt de ALV voor om voor 1981 de aanvullende bijdrage op f 2,- per contributie-betalend lid vast te stellen, zodat, tezamen met het basisbedrag van f 10,- per lid, in 1981 f 12,- per contributie-betalend lid aan de regio zal worden uitgekeerd. Met dien verstande dat, als het contributie betalende ledental

x f 12,- voor een regio een kleiner bedrag dan f 5.000,- (resp., voor de Zuidelijke IJsselmeerpolders f 1.000,-) oplevert, een bedrag van f 5.000,- (ZIJP f 1.000,-) aan de betreffende regio zal worden uitgekeerd.

Onder contributie-betalende leden als hier bedoeld, vallen niet de leden, die f 15,- contributie betalen. Voor, door het Hoofdbestuur erkende, buitenlandse afdelingen geldt dezelfde regeling als voor de regio's.

namelijk f 12,- per contributie-betalend lid, met dien verstande dat het minimumbedrag op f 250,- wordt gesteld.

De betaling aan de regio's zal in twee gedeeltes van f 6,- per lid geschieden, namelijk in februari en in augustus, met als peildata-voor het aantal contributiebetalende leden resp. 1 januari en 1 juli.

De eventuele aanvullende bijdrage

zal tegelijk met de betaling van het tweede gedeelte, aan de regio worden overgemaakt.

Toelichting

De voorgestelde regeling voor de financiële bijdrage aan de regio's in 1981, luidt vrijwel identiek aan de regeling voor 1980.

In 1979 werden de volgende regiobijdragen uitbetaald:

Groningen	f 5.772	(waarvan als aanvulling tot het minimumbedrag: f 1.252)
Friesland	5.000	1.418
Drenthe	5.000	
Overijssel	6.924	
Gelderland	12.588	
Utrecht	13.626	
N.-Holland	24.900	
Z.-Holland	30.702	
N.-Brabant	10.110	
Limburg	5.000	1.916
Zeeland	5.000	2.954
ZIJP	1.000	262
afd. België	250	250
Totaal:	f 125.872	f 8.052)

De laatste jaren is een constante groei van ongeveer 20% waar te nemen in de totaalbedragen van de regiobijdragen:

- 1978 f 97.470;
- 1979 f 125.872;
- begroting 1980 f 150.000.

Bij een voortgaande ledengroei in 1979/80 van 20%, zal dit bedrag van f 150.000 worden gehaald.

Zou deze groei voortduren, dan zal bij aanneming van bovenstaand voorstel voor 1981, ongeveer f 180.000 worden uitgekeerd aan de regio's.

Op het LPO (Landelijk Penningmeester Overleg) van 2 februari j.l. werd door de regiopenningmeesters unaniem haar/zijn tevredenheid betuigd met de in 1979 gerealiseerde regiobijdragen. Met name de minimumbijdrage-regeling is als een verademing ervaren in de regio's met een klein aantal leden en een grote geografische spreiding van de leden over de regio.

De minimumbijdrage beoogt elke regio een financieel bestaansminimum te garanderen, overeenkomende met de min of meer vaste lasten die het functioneren van een regio met zich brengt.

Duidelijk werd gesteld dat, als men mag kiezen tussen een verhoging van de bijdrage per betalend lid in de regio en een vergroting van de serviceverlening door het landelijk secretariaat aan de regio, aan de laatste de voorkeur wordt gegeven. De regio's dienen ervan doordrongen te blijven dat zij een verdere verhoging van het totaalbedrag van de regiobijdragen zelf in de hand hebben via een succesvolle ledenwerving.

Jan Prevoo,
penningmeester.

Congresvoorbereidingscommissie

De congresvoorbereidingscommissie en de rapportagecommissie zetten hieronder de essentiële besluiten uit de door het HB in deze en voorgaande Democraten gepubliceerde voorstellen voor herziening van het huishoudelijk reglement en beleidsprogramma op een rij. De ingediende moties en amendementen zijn zoveel mogelijk vermeld bij het „es-

sentiele beslispunt" waarop ze betrekking hebben. Moties of amendementen die tijdens de behandeling in deelcongressen géén 25% van de stemmen behaalden zijn achterwege gelaten. Dit verklaart het ontbreken van sommige nummers.

De feitelijke tekst van de amendementen en moties staan direct na de opsomming van essentiële besluiten per agendapunt gegroepeerd. Terwille van de overzichtelijkheid en ter besparing van papier en druk-

kosten zijn - zoals tijdens de deelcongressen reeds werd gesteld - alle „toelichtingen" achterwege gelaten. De indieners van amendementen en moties hebben tijdens de ALV (reglementair) spreekrecht en kunnen de essentie van deze toelichting aldaar aan de ledenvergadering rechtstreeks kenbaar maken.

Jan v.d. Hazel secr.pol.

Wijziging Huishoudelijk Reglement

Politiek program: HR-wijzigingen

Democraat 80/2 pag. 16 en 17

Nieuwe tekstontwerpen

Art. 130/131:

Het landelijk politiek program van D'66 bestaat uit drie documenten: Beleidsprogram, Verkiezingsprogram en Europees program.

Amendement 45, 50:

Het Beleidsprogram is basisstuk, wordt regelmatig *hoofdstuksgewijs* bijgesteld, de beide verkiezingsprogramma's zijn daarvan afgeleide documenten die *in zijn geheel* door de ALV worden vastgesteld en gelden voor de zittingsduur van Tweede Kamer, resp. Europarlement.

Art.132/134:

Het Hoofdbestuur zorgt, geholpen door de Programcommissie, tijdig voor een ALV voor ontwerp-teksten. De Programcommissie is na vaststelling door een ALV belast met de eindredactie.

Toegevoegd worden nog 2 artikelen m.n.t. noodprocessen en de totstandkoming van het landelijk politiek program en verkiezingsprogram.

Amendement 45

Indieners: Joost Oldenzil e.a.
Woordvoerder: Joost Oldenzil.
Onderwerp: Congresstuk VC 1-2.
Voorstel:
art. 132 (was 131)-2: „de consistentie" te wijzigen in: samenhang.

Amendement 50

Indieners: Programmacommissie
Woordvoerder: J. ten Brink
Onderwerp: Huishoudelijk Reglement
overwegende

- dat in de voorgestelde reglementswijzigingen zonder reden de taak van de programmacommissie bij de totstandkoming van de teksten is weggevalen;
- dat voorts een noodprocedure voor de totstandkoming van het verkiezingsprogramma ontbreekt;
- dat het niet mogelijk blijkt steeds volledige Beleidsprogrammahoofdstukken te wijzigen,

stelt voor

1. in art. 131, lid 2 (nieuw) „hoofdstuksgewijs" te vervangen door „in delen"

2. aan art. 131 een lid 4 toe te voegen, luidende:

„Indien het bij tussentijdse verkiezingen niet mogelijk is een verkiezingsprogramma aan de ALV voor te leggen, stelt de programmacommissie in overleg met het hoofdbestuur een verkiezingsprogramma samen op basis van het dan geldende Beleidsprogramma"

3. aan art. 132 (nieuw) met behoud van de overige leden een nieuw lid 1 toe te voegen, luidende:

„De programmacommissie stelt de teksten voor het politieke programma op en stelt deze tijdig ter beschikking van het hoofdbestuur"

4. aan het voorgestelde lid 2 van art. 132 (nieuw) toe te voegen:

„alsmede wanneer zij niet het standpunt van het hoofdbestuur deelt ten aanzien van door het hoofdbestuur in de teksten aangebrachte wijzigingen"

Informatieverschaffing bij interne kandidaatstelling

Democraat 80/62, pag. 20 e.v.

HB-resolutie I t.b.v. opname in HR van nieuw art. 108

Motie 7 Amendement 46,47

- T.b.v. lijstamenstelling bij *landelijke* verkiezingen krijgen de leden schriftelijk informatie m.b.t. drie zaken:

- een profiel van de te vormen fractie, een aantal persoonlijke gegevens betreffende de kandidaat en een persoonlijke toelichting van de kandidaat.

- Drie partijleden kunnen als aanbeveling de persoonlijke toelichting ondertekenen met hun naam.

Motie 7

Indieners: M. M. Spolders-van Es e.a.

Woordvoerder: M. M. Spolders-van Es

Onderwerp: HB-resolutie I (informatieverschaffing bij interne kandidaatstelling)

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in (deel)congres bijeen op 23 februari 1980 te Leiden,

overwegende

- dat HB-resolutie I bij de lijstamenstelling voor landelijke verkiezingen voor vertegenwoordigende lichamen uitgaat van een voorverkiezing op regionaal niveau;

- dat het HB over de procedure daarvan geen uitspraak doet;

- dat die regionale voorverkiezingen evenwel grote invloed hebben op het eindresultaat; de kwaliteit van de landelijke lijst hangt n.l. af van de inbreng uit de regio's;

- dat het dus uiterst belangrijk is dat de regio's

a) alles in het werk stellen om geschikte kandidaten op te sporen en eventueel aan te sporen om deel te nemen aan de regionale voorverkiezingen en
b) er zorg voor dragen dat de voorverkiezingen qua procedure van voldoende gehalte zijn;
– dat dit het best gewaarborgd wordt als men de voorverkiezingen via landelijke richtlijnen aan een aantal randvoorwaarden laat voldoen;
besluit
het Hoofdbestuur op te dragen dergelijke richtlijnen op te stellen en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 46

Indieners: Renso Kamps e.a.
Woordvoerder: Renso Kamps.
Onderwerp: HB-resolutie I, kandidaatstelling.
Voorstel:
schrapen uit (voorgesteld) art. 108: sub 3.

Amendement 47

Indieners: Renso Kamps e.a.
Woordvoerder: Renso Kamps
Onderwerp: HB-resolutie I, kandidaatstelling
Voorstel:
schrapen uit (bestaand) artikel 99: sub 4.

Verenigbaarheid van functies

Democraat 80/2 pag. 21

HB-resolutie II voorziet in HR-wijzigingen, waarbij de volgende onverenigbaarheden worden geregeld:
– Lidmaatschap van Hoofdbestuur, regiobestuur, subregiobestuur, afdelingsbestuur met gekozen lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam;
– Lidmaatschap regiobestuur met dat van een afdelingsbestuur;
– Commissaris van de Koningin, Voorzitter openbaar lichaam of gewestraad en Burgemeester (= benoemde functionarissen) met lidmaatschap van enig vertegenwoordigend lichaam;
– overgangsbepaling – nieuwe tekst geldt bij (her)verkiezing voor nieuwe zittingsperiodes;
– relaties politieke ambten met partitijfuncties worden niet aan regels gebonden.

Amendement 49

Indieners: Regiobestuur Gelderland.
Woordvoerder: J. Traag.
Onderwerp: HB-resolutie II.
Voorstel:
Aan besluit toe te voegen:
„Het HB kan, de ARV gehoord, hiervan dispensatie verlenen.”

Beleidsprogram: Wijziging hoofdstuk volksgezondheid

Democraat 80/2, pag. 17 en 18

Geheel nieuwe tekst.

Par. 7.1. uitgangspunten

– Gezondheidszorg is bestrijding + voorkoming van ziekten, maar óók bevorderen, handhaven en verkrijgen van gezondheid als individuele en collectieve verantwoordelijkheid.

Moties: 3, 4 en 6

Amendement 1

– D'66 grondslag: individuen zelf kiezen en ook kunnen kiezen, accent op zelfzorg m.n. in de eerste lijn.

Amendement 3

– Professionele hulpverlener is primair voorlichter, adviseur, inspirator tot keuze voor eigen gezond gedrag van de patiënt.

– Nadruk op democratisering van gezondheidszorg als integraal onderdeel van welzijnszorg, openheid en openbaarheid, ook in directe hulpverleningsrelaties.

– Doel van D'66: gezondheid als keuze.

Par. 7.2. Preventie

– Ministerie van Volksgezondheid en Milieuhygiëne is coördinator en stimulator van meersporig, interdepartementaal preventief beleid.

Amendement 4

– Gezondheidsvoorlichting en opvoeding (GVO), mits minder medisch-technisch en meer cliënt-gericht, dient plaats te vinden zo dicht mogelijk bij de basis.

– Nadruk op kwaliteitsverbetering: wetenschappelijk onderzoek t.b.v. preventie en GVO, betere scholing en uitbreiding van het aantal eerste-lijns werkers.

Par. 7.3. Management van de gezondheidszorg

Amendementen 6, 8 en 9

– Gebruikers en werkers hebben deel aan het stuurproces in de gehele organisatie (participatief management).

– Volledige gelijkstelling van openbare en identiteitsgebonden voorzieningen qua organisatie (= open, democratisch systeem) en planning, d.w.z. regionalisering en decentralisering van de planvorming.

– Streven naar een totaalpakket van onderling samenhangendvoorzieningen per verzorgingsgebied met eigen budget- en beslissingsstructuur binnen door het parlement vastgesteld en gecontroleerd wettelijk kader.

Amendementen 7 en 10

– Rijksoverheid is primair verantwoordelijk voor evenwichtige spreiding, adequate budgettering, wetgeving die integratie en harmonisatie van voorzieningen en hun bestuursstructuren mogelijk maakt c.q. stimuleert.

– Provinciale overheid schept kader voor en draagt verantwoordelijkheid voor planvorming en financiering van m.n. tweede-lijns voorzieningen; de lokale overheid idem van de eerste-lijns voorzieningen.

Amendement 10A

– Een „zwarte” adviescommissie, waarin alle betrokkenen vertegenwoordigd zijn, ondersteunt en begeleidt de regionale besluitvorming.

Amendementen 11 en 12

– Tegenstrijdige belangen binnen het particulier initiatief worden zoveel mogelijk opgeheven door harmonisatie van arbeidsvoorwaarden en rechtspositieregelingen van werkers in de gezondheidszorg (= dienstverbanden met nu nog zelfstandige artsen, medische specialisten enz.).

Par. 7.4. Geestelijke gezondheidszorg

Amendementen 14 en 15

– Nadruk op patiëntenrechten, relaties met eerste lijn, herwaarderend van voor- en nazorgtaken, patiëntgerichte – „heel-de-mens”-benadering en 24-uurs bereikbaarheid van voorzieningen.

– Speciale aandacht voor adolescenten (12-19-jarigen) in noodsituaties, zowel in „gevestigde” als „alternatieve” hulpverleningsrelaties, idem voor ouderen (geriatrie).

Amendementen 17 en 18

– Vroegtijdige onderkenning van en hulp aan (potentiële) arbeidsongeschikten, betere samenhang in wetgeving terzake.

Par. 7.5. Eerste- en tweede-lijns gezondheidszorg

Amendementen 19 en 19A

– Accent op eerste-lijns zorg volgens zelfzorgprincipe, tweede-lijns geen taken van eerste lijn overnemen.

– Praktijkdeskundigheid in opleiding verhogen d.m.v. extramurale „veld”-stages, kwaliteitsverbetering van op eerste lijn gerichte beroepsopleidingen.

– N.a.v. amendement 19: Evaluatie van het medisch-technisch en maatschappelijk rendement van medisch handelen is noodzakelijk.

Par. 7.6. Geneesmiddelenvoorziening

– Amendementen 20, 22, 23, 24 en 25

– Streven naar beperking en kwaliteitsverbetering van het geneesmiddelenpakket o.m. door: voorlopige registratie met doelmatigheidstoetsing in gebruik, aanpassing octrooi- en merkenrecht, verbod op onjuiste en laakbare reclame, inperken van voorschrijvers-keuzevrijheid en verhoging van overheidsinvloed op

prijstellingsmechanismen.
– Scheiding van financiële belangen bij het voorschrijven en het afleveren.

Amendement 26

– Wettelijk vestigingsbeleid voor apothekers, loskoppeling inkomen apotheker van omzet in de apotheek, versterking voorlichtende en kostenbewakende rol van apotheker.

Par. 7.7. Verpleegkunde

Amendement 27

– Efficiënte arbeidsverdeling en flexibele, op momentane afdelingsbehoefte afgestemde inzet moet tekort in personele bezetting verminderen.

Par. 7.8. Onderwijs en onderzoek

– Verticale en horizontale integratie van opleidingen bevorderen m.b.v. een Raad voor de opleidingen met vergaande afstemmings-, toelatings- en erkenningsbevoegdheden.

– Accent op o.m. interdisciplinaire samenwerking en verplichte nascholing van werkers in de gezondheidszorg.

Amendementen 28, 29 en 30

– Landelijk opgesteld, gericht onderzoeksbeleid met prioriteit voor versterking eerste lijn, aanpassing structuur totale gezondheidszorg, preventie en GVO.

Par. 7.9. Patiëntenrechten

Amendement 31

– Streven naar erkenning en „vestiging” van recht op informatie, zelfbeschikking, privacy, keuzevrijheid t.a.v. hulpverleners, klachtenbehandeling en bescherming bij research.

Par. 7.10. Financien:

Amendement 32

– Streven naar een gegarandeerd basispakket van gezondheidszorg voor ieder, gefinancierd uit: één volksverzekering (integratie van bestaande regelingen en uitvoeringsorganen), gebruikersheffing. (omgekeerd profijtbeginnsel t.b.v. ziekteverwekkende consumptie) en eigen bijdrage voor gezondheidsdiensten.

Par. 7.11. Abortus

Amendementen 35 en 37

– De vrouw beslist, de arts dient en begeleidt een keuze.

Amendementen 39 en 40

– Abortus is „gewone” medische ingreep, bijgevolg niet in strafwet thuishorend.

– Wet dient géén termijngrens te stellen, géén ingreep in ziekenhuis voor te schrijven, wel erkenningen-regeling voor abortusklinieken.

– Artsen/verpleegkundigen mogen weigeren in te grijpen moeten dan doorverwijzen.

– Verwekker heeft géén vetorecht, minderjarigen eigen beslissingsrecht, buitenlandse hulpvragers vrije toegang.

Par. 7.12. Euthanasie

– Erkenning van ieders recht op eigen levensovertuiging en zelfbeschikkingsrecht t.a.v. eigen leven.

Amendement 41

– Dit impliceert erkenning van het recht op hulp bij vrijwillige (passieve en actieve) euthanasie, d.w.z. toegepast met uitdrukkelijke en geldige toestemming van de betrokken zieke of stervende mens.

– Euthanasie is *niet strafbaar* als: de hulp door een arts wordt gegeven, op uitdrukkelijk verzoek van de patiënt plaats vindt en de patiënt zich in de laatste levensfase bevindt.

Par. 7.13. Alcohol en drugs

Amendementen 42 en 43

Reclame voor alcoholhoudende dranken beperken, voorlichting over schadelijke gevolgen intensiever.

– Volstaan wordt met een pleidooi voor een ideologische benadering vanuit:

a. de situatie en mogelijkheden van de gebruiker,

b. onderscheid in middelen die individueel en/of maatschappelijk wel en niet worden geaccepteerd.

Amendement 44

– c. hulpverlening aan drugsverslaafden kan variëren van drugvrij programma tot *verstrekking van gecontroleerde hoeveelheid heroïne*.

Amendement 44 A

– d. géén intensieve opsporingsacties doch criminaliteit bestrijden door oorzaken van druggebruik weg te nemen.

Teksten amendementen en moties: Volksgezondheid

Motie 3

Indieners: D. W. v. d. Merwe e.a.
Woordvoerder: D. W. v. d. Merwe
Onderwerp: Volksgezondheid, alternatieve geneeswijzen

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 23 februari 1980 te Leiden,

overwegende

dat D'66 ook wat betreft gezondheidsvoorzieningen het individu in staat moet stellen om zelf die geneeswijzen te kiezen, die hem of haar het meest geëigend voorkomt, alsmede gezien het feit, dat jaarlijks een toenemend aantal consumenten valt waar te nemen op het terrein van de zogenaamde alternatieve geneeswijzen,

is van oordeel

dat in het beleidsprogramma Volksgezondheid (hoofdstuk 8, congressstuk VC 1-3) hieraan onvoldoende aandacht wordt besteed,

besluit

dat een aparte paragraaf alternatieve geneeswijzen in het beleidsprogramma dient te worden opgenomen, waarbij ook aandacht besteed dient te worden aan de financiering,

verzoekt

het hoofdbestuur de zojuist geformeerde subwerkgroep Alternatieve geneeswijzen opdracht te geven om zulk een paragraaf op te stellen, en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 4

Indieners: Hugo Brouwer e.a.
Woordvoerder: Hugo Brouwer
Onderwerp: Volksgezondheid, verpleging

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 23 februari 1980 te Leiden,

overwegende

dat de verpleging/verzorging in de gezondheidszorg een belangrijke plaats inneemt.

verzoekt

het hoofdbestuur voorstellen aan een volgende ALV voor te leggen t.b.v. aanvullingen van het hoofdstuk Volksgezondheid in het beleidsprogramma terzake:

– aan met name:

– inspraak in verpleging/verzorging van de cliënt

– arbeidsomstandigheden van het verplegend/verzorgend personeel

– begeleiding van verplegenden/verzorgenden in conflict/noodsituaties

– opleiding, her- en bijscholing,

en gaat over tot de orde van de dag.

Motie 6

Indieners: Jan Apotheker
Woordvoerder: Jan Apotheker
Onderwerp: Volksgezondheid.

De Algemene Ledenvergadering van D'66, in vergadering bijeen op 23 februari 1980 te Leiden,

overwegende

– t.a.v. van paragraaf 7.10, dat de „Gezondheidswet” niet als zodanig bestaat,

– dat bij een volksverzekering duidelijk gemaakt moet worden welk orgaan de gelden int en beheert,

– dat het niet duidelijk is waarom financieringsbronnen van gezondheidszorg beperkt moeten worden tot de genoemde bronnen in paragraaf 7.10,

– dat de „Gezondheidsweg” niet bestaat als zodanig,

– dat niet duidelijk is wat met een basispakket van gezondheidszorg bedoeld wordt,

– dat een volksverzekering o.a. inhoudt dat een ieder aangesloten is bij die verzekering en dat het bestaan van partikuliere ziektekostenverzekeringen en ziekenfondsen daarmee in tegenspraak is.

– dat bij een volksverzekering een apart orgaan in het leven geroepen dient te worden, wat kan vallen onder de Minister van Volksgezondheid,

– dat in paragraaf 7.10.a. een dergelijk orgaan niet genoemd wordt,

– dat het invoeren van een gebruikersheffing onvoorzienbare gevolgen heeft die zijdelings te maken hebben met consumptie (b.v. illegale stokerijen).

– dat het omgekeerde profijtbeginsel inhoudt: „de gebruiker betaalt niet”,

– dat aan een gebruikersheffing een aantal aspecten kleven die niet nader worden uitgewerkt,

besluit

gezien bovenstaande overwegingen dat paragraaf 7.10 van het voorgestelde Beleidsprogramma in deze vorm niet acceptabel is.

verzoekt

het hoofdbestuur paragraaf 7.10 te doen herschrijven, rekening houdend met bovenstaande overwegingen.

en gaat over tot de orde van de dag.

Amendement 1

Indieners: Fred Bol e.a.
Woordvoerder: Fred Bol

Onderwerp: Volksgezondheid, uitgangspunten

Voorstel: Wijziging tekst Beleidsprogramma onder 7.1. (2e kolom, 4e alinea)

De zin:

„Niet alleen van de samenleving, ook van de professionele hulpverlener wordt dus een mentaliteitsverandering gevraagd, en wel in die zin dat deze zijn diensten gaat richten op het verlenen van steun aan de zelfverzorging” dient als volgt te worden gewijzigd:

Achter: „... gevraagd” een punt; de rest van de zin verval.

Daarvoor komt in de plaats:

„het stimuleren van zelfzorg en mantelzorg met ondersteuning door vrijwilligers zou het uitgangspunt van het professioneel handelen moeten zijn. De gebruikelijke professionele houding zal grondig moeten worden herzien in bovengenoemde zin.”

Amendement 3

Indieners: F. J. A. Gescher e.a.
Woordvoerder: F. J. A. Gescher

Onderwerp: Volksgezondheid, uitgangspunten 7.1.

Voorstel:

Wijziging van tekst in derde kolom blz. 17 einde tweede alinea („... die de hulpvrager mist”) in:

„in iedere hulpverleningssituatie bestaat uiteraard een afhankelijkheid van de hulpvrager, die berust op de technische kennis en ervaring van de deskundige – de hulpverlener.

Onder democratisering in deze situatie dient verstaan te worden, dat de hulpgever deze afhankelijkheid niet misbruikt en dat de hulpvrager ondersteund wordt in haar/zijn zelfbeschikkingsrecht.”

Amendement 4

Indieners: Elida Wessel e.a.
Woordvoerder: Elida Wessel

Onderwerp: Volksgezondheid, preventie/gezondheidsvoorlichting en -opvoeding.

Voorstel:

bij 7.2. achter „vervullen”:
Zo dient er een nauwe samenwerking te zijn tussen eerste- en tweede-lijns

gezondheidszorg en bedrijfsgeneeskundige diensten. Verantwoorde arbeidsomstandigheden spelen immers een belangrijke preventieve rol bij gezondheidsbescherming.

Amendement 6

Indieners: F. J. A. Gescher e.a.
Woordvoerder: F. J. A. Gescher

Onderwerp: Volksgezondheid, management van de gezondheidszorg

Voorstel:

Wijziging en aanvulling van tekst vierde kolom blz. 17, tweede alinea („... organisaties kunnen ... aan leeft”) in:

„organisaties blijken op den duur alleen maar levensvatbaar, als ze tegemoet komen aan in de maatschappij bestaande behoeften; zodra een organisatie niet meer aan haar doelstellingen kan of hoeft te voldoen, dient ze te verdwijnen en geen andere invulling te zoeken, die onnodige behoeften kweekt.”

Amendement 7

Indieners: B. M. Boslings e.a.
Woordvoerder: B. M. Boslings

Onderwerp: Volksgezondheid, management in de gezondheidszorg

Voorstel: Wijziging en aanvulling van paragraaf 7.e. van het Beleidsprogramma.

De 3e alinea (over regionalisering en decentralisering) aanvullen met de volgende alinea:

„Op grond van ervaringen die zowel in de Westerse wereld als in ontwikkelingslanden zijn opgedaan, wordt zo'n regio momenteel omschreven als een gebied met 1-3 miljoen inwoners. Binnen iedere regio is een pyramide-vormige structuur van echelons aanwezig, die kunnen worden omschreven als het lokale, regionale en supranationale niveau.

Voor het welzijn van de regionalisering is een goede functieverdeling en samenwerking tussen de echelons van even groot belang als die binnen één en hetzelfde echelon.

De 7e alinea (over bestuurlijke organisatie van de regio) wijzigen en aanvullen (pag. 18, kolom 1, regel 29):

„Daarbij moet voor de tweedelijns voorzieningen in het tweede en derde echelon m.n. aan de provincie gedacht worden, terwijl de plannings-taken voor de eerste lijn, in de eerste echelon, bij de gemeenten kunnen worden gelegd. Ten aanzien van de tweede lijn bestaat het probleem dat met name wat betreft het supranationale niveau soms de provinciegrenzen worden overschreden (zoals b.v. in de supraregio Groningen, Friesland en Drenthe).

Een samenwerking tussen provinciale gezondheidszorg commissies is in dergelijke situaties te verkiezen boven het toewijzen van alle bevoegdheden met betrekking tot dit niveau van de centrale overheid, omdat anders het principe van de regionalisering en decentralisering op

onaanvaardbare wijze geweld zou worden aangedaan.

Dit wil niet zeggen, dat D'66 niet voor bepaalde voorzieningen met name van categorale aard en met betrekking tot onderwijs en research een landelijke planning nodig acht." De zin „Voorzieningen met een bovenprovinciale betekenis etc." vervalt.

Amendement 8

Indieners: Elida Wessel-Tuinstra e.a.
Woordvoerder: Elida Wessel-Tuinstra
Onderwerp: Volksgezondheid, management van de gezondheidszorg, 7.3., blz. 18 van de Democraat, linkerkolom bovenaan.

Voorstel:

„grotere inspraak van de consument" vervalt en daarvoor in de plaats komt „grotere inspraak van de burgers is noodzakelijk". Daarna vervalt de regel „Regeling daarvan is evenwel niet eenvoudig". In de volgende zin „Grotere consumenteninspraak" wordt: „Deze grotere inspraak".

Amendement 9

Indieners: Laura Jager e.a.
Woordvoerder: Laura Jager
Onderwerp: Volksgezondheid, management

Voorstel:

Aanvulling van de tekst in het beleidsprogramma onder 7.3. Grotere consumenteninspraak kan in de eerste plaats worden bewerkstelligd via de politiek gekozen organen.

Aanvulling:

Bovendien dient de consument tegenwoordig te zijn in de daartoe geëigende organen en instellingen.

Amendement 10

Indieners: Elida Wessel-Tuinstra e.a.

Woordvoerder: Elida Wessel-Tuinstra

Onderwerp: Volksgezondheid, management van de gezondheidszorg, 7.3.

Voorstel:

Linkerkolom blz. 18, 26 regels van onder geteld: „Controle daarop door het parlement is dringend nodig" vervangen door: Deze richtlijnen dienen ter kennis van het parlement te worden gebracht, zodat democratische controle mogelijk is."

Amendement 10A

Indieners: Jan Apotheker e.a.
Woordvoerder: Jan Apotheker
Onderwerp: gezondheidszorg

Voorstel:

toevoegen bij 7.3 als laatste alinea: Het planbeleid binnen een regio dient mede een vestigingsbeleid voor de eerstelijnszorg te omvatten.

Amendement 11

Indieners: F. J. A. Gescher e.a.
Woordvoerder: F. J. A. Gescher
Onderwerp: Volksgezondheid, management van de gezondheidszorg, 7.3.

Voorstel:

Wijziging van de tekst van de laatste zin in de eerste kolom van blz. 18 tot en met einde alinea tweede kolom blz. 18. („...Zouden zelfstandige beroepsbeoefenaren... aanbod van bepaalde soorten zorg") in:

„Wanneer zelfstandige beroepsbeoefenaren een dienstverband met de bestuurlijke eenheden aangaan, dan zal die noodzakelijke harmonisering voor een groot deel zijn bereikt; bovendien zullen dan financiële motieven geen overwegende rol meer spelen bij de vraag naar en het aanbod van bepaalde soorten zorg."

Amendement 12

Indieners: B. Grimmelt e.a.
Woordvoerder: B. Grimmelt
Onderwerp: management van de gezondheidszorg.

Voorstel:

wijziging van de tekst: invloed samenstelling besturen van instellingen in Beleidsprogram onder 7.3. in: – Gedacht kan worden aan een open sollicitatie voor vrijkomende bestuurszetels, rekening houdend met voordrachten uit de ondernemingsraad.

Amendement 14

Indieners: E. Wessel-Tuinstra e.a.
Woordvoerder: E. Wessel-Tuinstra
Onderwerp: Geestelijke gezondheidszorg

Voorstel:

Geestelijke gezondheidszorg 7.4 vierde liggend streepje: – zakelijke afstemming op elkaar: invoegen „en" daarna „functionele samenwerking waarbij de overheid indien nodig een initiërende rol speelt". Te vervallen komen de woorden „met (...) overheidssteun t/m arbeidsvoorwaardenbeleid".

Amendement 15

Indieners: E. Wessel-Tuinstra e.a.
Woordvoerder: E. Wessel-Tuinstra
Onderwerp: Geestelijke Volksgezondheid 7.4

Voorstel:

tweede kolom pag. 18 achtste regel van onder aan a) toevoegen: „Mede dient hierbij gedacht te worden aan contacten buiten de gezondheidszorg zoals het (bedrijfs)maatschappelijk werk".

Amendement 17

– Programmatie komt met nieuwe tekst

Amendement 18

Indieners: K. de Vries e.a.
Woordvoerder: K. de Vries
Onderwerp: Geestelijke Gezondheidszorg

Voorstel:

Aanvulling onder 7.4.

g. Binnen de geestelijke gezondheidszorg, met name de ambulante geestelijke gezondheidszorg, dient preventieve hulpverlening verder ontwikkeld te worden (bijv. G.V.O. en consultatie)

h. De ambulante geestelijke gezondheidszorg en de eerste-lijnszorg

dienen beter op elkaar te worden afgestemd (bijv. door middel van consultatie e.d.).

Amendement 19

Indieners: B. M. Goslings e.a.
Woordvoerder: B. M. Goslings
Onderwerp: Eerste en tweede-lijns gezondheidszorg

Voorstel:

Paragraaf 7.5. van het Beleidsprogramma te wijzigen, aanvullen en splitsen in twee paragrafen.

Eerste lijns gezondheidszorg.

Eerste en tweede lijn zijn met de openbare gezondheidszorg de te onderscheiden subsystemen van de gezondheidszorg. Binnen het totale systeem zijn deze subsystemen wederzijds afhankelijk en beïnvloeden zij elkaar. In besluitvorming binnen en maatregelen van de eerste en tweede lijn dient etc....

Een discussie over de niet-erkende geneeswijzen en de erkenning ervan etc. (zie regel 8 van 2e alinea).

Voor de beroepsopleiding tot huisarts, is een extramurale opleiding in „het veld", die wat betreft faciliteiten gelijkwaardig is aan de specialistenopleidingen wenselijk. Etc. (zie regel 14 van de 2e alinea).

Tweede lijns gezondheidszorg

De tweedelijnsgezondheidszorg heeft niet alleen tot taak de curatieve zorg over te nemen wanneer en zolang de eerste lijn daartoe niet in staat is. Zij dient tevens een consultatieve taak te vervullen voor de eerste lijn. In dit verband steunt D'66 het experiment tot samenwerking tussen specialist en huisarts in een diagnostisch centrum. Bij verwijzing naar een specialist is een onderscheid tussen consultatieve- en behandelingswijze gewenst. Daarbij dient niet zozeer de tendens tot consultatieve verwijzing naar het tweede echelon beperkt te worden, maar wel de tendens tot terugverwijzing voor behandeling in het eerste echelon versterkt te worden. Voor een goede aansluiting van de eerste lijn op de tweede lijn kan het nodig zijn om, met name op het platteland en in de grote steden, districtspoliklinieken en/of kleinere ziekenhuizen te handhaven of op te richten. In de tweede lijn gezondheidszorg is regionale samenwerking van het grootste belang (zie par. 7.3.)

De toenemende ingewikkeldheid van de tweede lijnsgezondheidszorg (infrastructuur, instrumentatie, teamwork) draagt het risico in zich van een steeds onpersoonlijker worden de behandeling. Ook dreigt soms het onderzoek en de behandeling erger te worden dan de kwaal. Deze situatie vraagt om een voortdurende evaluatie van het maatschappelijk rendement van medisch handelen, m.a.w. een effectiviteits- en kwaliteitscontrole, die zich niet uitsluitend beperkt tot medisch-technische aspecten. De ontwikkeling van

daartoe geschikte toetsingssysteem dient mede door de overheid te worden gestimuleerd.

Amendement 19A

Indieners: F. Bol e.a.
Woordvoerder: F. Bol
Onderwerp: Vestigingsbeleid volksgezondheid

Voorstel:

Opnemen in Beleidsprogram onder 7: Er dient een vestigingsbeleid te komen voor professionele werkers in de gezondheidszorg.

De overheid, waaronder de gemeentelijke overheid, heeft hier een initiërende en coördinerende taak.

Amendement 20

Indieners: Han van Hagen e.a.
Woordvoerder: Han van Hagen
Onderwerp: Geneesmiddelenvoorziening

Voorstel:

aanvulling en wijziging van de tekst in het Beleidsprogram onder 7.6 ten aanzien van het aantal en de soort verschillende geneesmiddelen.

Toevoegen:

blz. 18, onder 7.6, na regel 6. Het toelatingsbeleid van geneesmiddelen berust op dit ogenblik op de peilers veiligheid en werkzaamheid van het middel. Uit het oogpunt van volksgezondheid en kostenbewaking is dat gewenst dat naast de veiligheid en de werkzaamheid als derde maatschap voor de toelating wordt gehanteerd, of het preparaat een wettelijke verbetering is t.a.v. de bestaande preparaten.

Amendement 22

Indieners: Joos Oldenziel e.a.
Woordvoerder: Joos Oldenziel
Onderwerp: Volksgezondheid

Voorstel:

7.6 5e alinea wordt geheel geschrapt.

Amendement 23

Indieners: Han van Hagen
Woordvoerder: Han van Hagen
Onderwerp: Geneesmiddelenvoorziening

Voorstel:

aanvulling en wijziging van de tekst in het Beleidsprogram onder 7.6. t.a.v. het aantal en de soort verschillende geneesmiddelen. vervalt blz. 18 onder 7.6, regel 52-54: Te denken valt aan een pakket van ongeveer 4000 afleveringsvormen.

Amendement 24

Indieners: Joos Oldenziel e.a.
Woordvoerder: Joos Oldenziel
Onderwerp: volksgezondheid

Voorstel:

7.6. blz. 19 bovenaan. Hieraan worden de volgende zinnen toegevoegd: „De bijsluiter zal in begrijpelijke taal verplicht gesteld worden, tenzij de psychische toestand van de patiënt dit niet toelaat (beoordeling arts). Ook ten aanzien van geneesmiddelenvoorziening dient iets meer aan preventie gedaan te worden. O.a. door een veelzijdig voorlichtingsbeleid".

Amendement 25

Indiener: Han van Hagen e.a.
Woordvoerder: Han van Hagen
Onderwerp: Geneesmiddelenvoorziening

Voorstel:
Aanvullingen en wijzigingen van de tekst in het beleidsprogram onder 7.6. ten aanzien van het werk van de apotheker.

Toevoegen blz. 19 na regel 2:
Het is noodzakelijk dat er vanuit de apotheek maatregelen worden getroffen, die het juiste gebruik van geneesmiddelen zullen bevorderen; dit kan enerzijds geschieden door middel van bewaking van de receptuur, anderzijds door het verstrekken van schriftelijke gebruikersinformatie. Ter bevordering van een goede beroepsuitoefening dient er een systeem van intercollegiale toetsing te worden ingevoerd, als eerste aanzet tot een toetsing waarbij inspraak van de konsument en democratische controle mogelijk is.

Amendement 26

Indiener: Joos Oldenziel e.a.
Woordvoerder: Joos Oldenziel
Onderwerp: Volksgezondheid

Voorstel:
7.6. blz. 19, 3e alinea: tussen „niet” en „af” wordt het woord „uitsluitend” ingevoegd.

Amendement 27

Indiener: Ruud Stam e.a.
Woordvoerder: Ruud Stam
Onderwerp: verpleegkunde.

Voorstel:
Onder 7.7. aanvulling van de tekst als volgt:

- Invoering van nieuwe vormen van verpleging o.m. teamverpleging in de intramurale zorg
- Personeelsuitbreiding voor aanpassing van de normen van het Centraal Orgaan voor de Ziekenhuistarieven COZ; deze zouden niet alleen moeten worden gebaseerd op het aantal verpleegdagen, maar ook op het aantal opnamen
- Uitbreiding van de extramurale verpleegkundige zorg, zodanig dat de wijkverpleging een adequate „thuisverpleging” kan geven als alternatief voor ziekenhuisverpleging.

Amendement 28

Indiener: Jan Pool e.a.
Woordvoerder: Jan Pool
Onderwerp: Onderwijs en Onderzoek.

Voorstel:
toevoegen aan laatste alinea 7.8.
- innoverend onderzoek op het terrein van de gezondheidszorg
toevoegen aan zin 30, 2e kolom na „onderzoek in de gezondheidszorg is noodzakelijk”:
„voor behoud en verbetering van kwaliteit”.

Amendement 29

Indiener: Elida Wessel e.a.
Woordvoerder: Elida Wessel
Onderwerp: Onderwijs en Onderzoek.

Voorstel:

7.8. blz. 19 tweede kolom achter „gestimuleerd” (acht regels boven 7.9) toevoegen:
- onderzoek naar de mogelijkheden van evaluatie van medisch handelen
- onderzoek naar de mogelijkheid van kwaliteitsbewaking
- enz. (datgene wat er al staat)

Amendement 30

Indiener: M. Schwarz e.a.
Woordvoerder: M. Schwarz
Onderwerp: Onderwijs en Onderzoek

Voorstel:
aanvulling van de tekst bij 7.8 na laatste streepje
- de betrokkenheid van de consument bij de organisatie van de gezondheidszorg, waaronder de levensbeschouwelijke pluriformiteit.
- consumenten betrekken bij het gebruik van evaluatiegegevens over effectiviteit van de gezondheidszorg.

Amendement 31

Indiener: Elida Wessel e.a.
Woordvoerder: Elida Wessel
Onderwerp: Patiëntenrecht 7.9. (of als het daar beter thuis hoort toevoegen aan 7.8.)

Voorstel: Aan het einde van de paragraaf Patiëntenrechten toevoegen:
Er dient wetgeving te komen waarin de rechtspositie zowel van proefpersonen als van medewerkers aan een medisch onderzoek wordt geregeld, waarbij voor personen in een onvrije situatie zoals gedetineerden extra waarborgen dienen te worden geschapen.

Amendement 32

Indiener: B. T. M. Grimmelt e.a.
Woordvoerder: B. T. M. Grimmelt
Onderwerp: Financiering

Voorstel: Tekst van par. 7.10 van het Beleidsprogram als volgt te wijzigen:
Het is dringend noodzakelijk de financieringsbronnen van de gezondheidszorg te beperken tot:

- a. een volksverzekering tegen ziektekosten; (de toevoeging „c.q. betaling uit de algemene rijksmiddelen” vervalt)
- b. een gebruikersheffing;
- c. een eigen bijdrage.

In de Gezondheidswet wordt het recht op de bereikbaarheid van een basispakket van gezondheidszorg voor elke Nederlander gegarandeerd.

Om aan deze garantie te kunnen voldoen is het van het grootste belang dat de financiering en de samenstelling van dit basispakket onder controle van democratische besluitvorming wordt gebracht. Daartoe staan een volksverzekering tegen ziektekosten en een gebruikersheffing open.

Ad a.

In het kader van een volksverzekering tegen ziektekosten kan o.a. aan de volgende maatregelen worden gedacht:

- een premieheffing naar draagkracht voor de gehele bevolking;
- integratie van premieheffing voor algemene ziektekosten met de heffing AWBZ;
- inning van de premieheffing via de belastingdienst;
- vaststelling van de hoogte van de premieheffing wordt geregeld naar analogie van andere sociale verzekeringen;
- bij de regeling van bevoegdheden van de uitvoeringsorganen voor deze sociale verzekering (vlg. de huidige Ziekenfondsraad) dient een onderscheid te worden gemaakt tussen enerzijds de bepaling van verrichtingen, verstrekkingen en erkenningen en anderzijds de accountantscontrole op het gevoerde financiële beleid.

Ad b.

Van vele consumptie artikelen is bekend dat zij ziekteverwekkend werken en daardoor de druk op de gezondheidszorg vergroten. Te denken valt aan tabaksartikelen, alcohol (het woord „vetten” vervalt). Voor een deel...enz.

In dit verband is het volgende gewenst:

- Laat een evenredig deel van de accijnzen van b.v. tabak, alcohol en benzine, via de begroting van de minister van Vomis beschikbaar komen voor de gezondheidszorg.
- Leg op ziekteverwekkende consumptie artikelen een gebruikersheffing, zodat niet-gebruikers niet behoeven te betalen aan de extra dienstverlening voor de wel-gebruikers.
- Beëindig oneigenlijke betalingen uit andere sociale verzekeringen t.b.v. de gezondheidszorg.

Ad c.

Via volksverzekering en gebruikersheffingen wordt het basispakket van dienstverlening...enz.

Toevoegen als laatste regel:
Regeling van een (vrijwillig) eigen risico is bij een dergelijk aanvullende polis natuurlijk mogelijk maar kan niet van toepassing zijn op het basispakket van gezondheidszorg.

Amendement 35

Indiener: J.P. Overdulve e.a.
Woordvoerder: J.P. Overdulve
Onderwerp: abortus.

Voorstel:
De tekst van par. 7.11 Abortus (Congresstuk VC 1-3) als volgt te wijzigen:

„D'66 realiseert zich dat abortus provocatus een ingreep is die bij zeer velen in Nederland - zowel direct erbij betrokkene (vrouw, arts, hulpverlener) als niet direct betrokkene - raakt aan diepgewortelde emoties en overtuigingen betreffende leven en dood, rechtsorde, zelfontplooiing, maatschappelijke verantwoordelijk-

heid, vrijheid van het individu en bescherming van de meest kwetsbaren. Naar de mening van D'66 is het niet de taak van de overheid om met de haar ter beschikking staande machtsmiddelen daarin sturend en beïnvloedend op te treden maar dient de overheid de pluriformiteit in voelen en denken over dit vraagstuk te respecteren en voor de primaire verantwoordelijkheid te laten van de direct betrokkenen. Abortus provocatus dient daarom uit de strafwet te verdwijnen.

Meer in het bijzonder is D'66 van mening dat:

1. het beslissingsrecht toekomt aan de meest direct betrokkene de vrouw;
2. aan de verwekker geen vetorecht toekomt.
3. geen arts of verpleegkundige verplicht kan worden tot het (helpen) uitvoeren van de ingreep;
4. het de plicht van de geconsulteerde arts/hulpverlener is al het noodzakelijke te doen om de vrouw in staat te stellen een verantwoorde beslissing te nemen, hierbij ingesloten de plicht tot adequate voorlichting omtrent de beschikbaarstelling en het gebruik van voorbehoedsmiddelen, alsook de plicht tot doorverwijzing indien de betreffende arts/hulpverlener de ingreep niet zelf kan, mag of wil uitvoeren;
5. de ingreep evengoed in een onder medisch toezicht staande en op grond daarvan erkende gespecialiseerde kliniek kan plaats vinden als in een algemeen ziekenhuis;
6. hulpverlening i.v.m. a.p. in het ziekenfondspakket dient te worden opgenomen;
7. minderjarigen een eigen beslissingsrecht dienen te hebben.

Amendement 37

Indiener: B. M. Goslings e.a.
Woordvoerder: B. M. Goslings
Onderwerp: abortus.

Voorstel: Paragraaf 7.11 van het Beleidsprogram vanaf de tweede zin als volgt te wijzigen:

Bij de afweging m.b.t. het al of niet laten verrichten van deze ingreep beslist de vrouw. Deze beslissing van de vrouw dient door de arts gerespecteerd te worden. Abortus is een medisch-technische ingreep en behoeft als zodanig daarom geen apart wettelijk kader. Het is duidelijk dat abortus dan ook uit de strafwet dient te verdwijnen.

- a. enz.
- b. vervalt
- c. wordt b.

c. Het uitvoeren van abortus door onbevoegden dient beschouwd te worden als onbevoegd uitoefenen van de geneeskunst.

De wet dient abortus niet aan een andere termijn te binden dan waar de grens tussen abortus en geboorte in het geding kan zijn. Een nadere beperking is schakelijk voor een goede

hulpverlening enz.

Evenmin dient wettelijk voorgeschreven te worden dat de ingreep uitsluitend in een algemeen ziekenhuis plaats mag vinden, aangezien vast staat dat behandeling in een speciale kliniek een uitstekende mogelijkheid is enz.

Amendement 39

Indieners: Elida Wessel-Tuinstra e.a.

Woordvoerder: Elida Wessel-Tuinstra.

Onderwerp: Abortus-paragraaf 7.11

Voorstel:
De zin „De ingreep is in medisch-technisch opzicht gelijk aan andere... t/m kader” vervalt.

Daarvoor in de plaats komt: „Van abortus-wetgeving dient de eigen verantwoording van de vrouw uitgangspunt te zijn, waarbij de taak van de overheid geen andere is dan ervoor te zorgen dat de vrouw die hulp en raad kan krijgen die zij wenst.”

Amendement 40

Indieners: Elida Wessel-Tuinstra e.a.

Woordvoerder: Elida Wessel-Tuinstra.

Onderwerp: Abortus-paragraaf 7.11

Voorstel:
De zinnen „Het is duidelijk dat abortus dan ook uit de strafwet... enz. tot en met „tasten de mondigheid van de burger () aan” dient te vervallen. In plaats daarvan komt: Abortus hoort in het wetboek van strafrecht niet thuis.

Amendement 41

Indieners: Joos Oldenziel e.a.

Woordvoerder: Joos Oldenziel

Onderwerp: par. 7.12, Euthanasie.

Voorstel:
Derde alinea aan te vullen met:
Bij euthanasie echter alleen op verzoek van de patiënt.

Amendement 42

Indieners: J. J. M. van Hagen e.a.

Woordvoerder: J. J. M. van Hagen.

Onderwerp: Alcohol en drugs.

Voorstel: Het gebruik van stoffen die invloed hebben op het bewustzijn en waarvan de effecten als plezierig worden ervaren, komt in alle culturen voor en is als zodanig een gegeven. Een aantal van deze stoffen blijken aanleiding te geven tot maatschappelijke, geestelijke en lichamelijke problemen.

Op praktische gronden maken we een onderscheid tussen het maatschappelijk geaccepteerde middel alcohol en de maatschappelijk niet geaccepteerde middelen als de grieten (morfine, heroïne), de stimulanti (amfetaminen, cocaïne) en de bewustzijns veranderende stoffen (LSD-achtige hennepproducten).

Bij maatschappelijk niet geaccepteerde drugs is het nuttig een onderscheid te maken tussen de middelen waarvan de risico's individueel en maatschappelijk onaanvaardbaar genoemd mogen worden (opiaten,

stimulantia, LSD-achtige) en de middelen waarvan de risico's aanvaardbaar genoemd kunnen worden (hennepproducten).

Alcohol

Alcohol is in onze cultuur het geaccepteerde drug dat in vergelijking met alle andere drugs zowel kwantitatief als kwalitatief de meeste problemen veroorzaakt. Het gebruik van alcohol is de laatste vijftientig jaar verviervoudigd.

Gezien de schade die het middel aan individu en samenleving toebrengt, is het dringend noodzakelijk dat het gebruik wordt teruggedrongen.

Het terugdringen van het gebruik kan slechts geschieden door de gebruikers via voorlichting te overtuigen van de mogelijke schadelijke gevolgen. Het verhogen van de accijns heeft geen blijvend drempelverhogend effect.

De reclame voor alcoholhoudende dranken dient te worden beperkt. In alle reclameuitingen dient naar voren te worden gebracht dat alcohol schade kan veroorzaken aan de gezondheid.

Op iedere verpakking van een alcoholhoudende drank dient duidelijk zichtbaar te worden vermeld welke hoeveelheid alcohol de verpakking bevat. Het verdient tevens aanbeveling te vermelden bij welke dagelijks/wekelijkse hoeveelheid de risico's sterk vergroot worden.

Drugs met onaanvaardbaar risico

Er zijn een aantal stoffen die bij regelmatig gebruik onaanvaardbare risico's geven voor individu en samenleving. Het blijkt echter dat deze middelen toch door bepaalde groepen in onze samenleving worden gebruikt.

Bij een zeer groot aantal van deze gebruikers moet men vaststellen dat een emotionele en lichamelijke afhankelijkheid van het middel is ontstaan. De vrijheid om zelf te beslissen of het middel wel of niet te gebruiken is feitelijk verloren gegaan. De hulpverlening aan deze verslaafden dient niet te geschieden vanuit ideologische uitgangspunten. De hulpverlening dient uit te gaan van de situatie en de mogelijkheden van de gebruiker. Dat betekent dat de hulpverleningsmogelijkheden moeten kunnen variëren tussen een drugvrij programma en de gecontroleerde dagelijkse verstrekking van het middel aan de gebruikers.

Het is dringend noodzakelijk dat de criminaliteit, die mede door de illegaliteit het gebruik van deze drugs begeleidt, wordt verminderd. Een duurzame vermindering van de criminaliteit is niet te bereiken door de opsporingsacties te intensiveren, maar alleen door de onderliggende oorzaken weg te nemen of af te zwakken.

Drugs met aanvaardbaar risico

Hennepproducten zijn middelen die bij matig gebruik geen aanleiding geven tot grote individuele of maatschappelijke problemen. Zij worden daarom gerekend tot de middelen met een aanvaardbaar individueel en maatschappelijk risico.

Het beleid hinkt echter op twee gedachten: de opiumwet stelt de gebruiker die 30 g. of minder bezit nauwelijks strafbaar; de handelaar die de kleingebruiker van het middel voorziet is echter wel strafbaar.

Het is ongewenst dat een rechtsstaat het gebruik van een middel feitelijk tolereert, maar de verkrijgbaarheid ervan niet legaliseert. Dit systeem van repressieve tolerantie is uit psycho-hygiënische overweging verwerpelijk. Overwogen moet worden of de voor- en nadelen van beperkte legale verkrijgbaarheid opwegen tegen de voor- en nadelen van de huidige situatie, waardoor gemakkelijk een subcultuur en criminaliteit ontstaat.

Het feit, dat Nederland in het begin van deze eeuw, toen de problemen met deze middelen hier onbekend waren, een aantal internationale verdragen heeft ondertekend, mag geen beletsel vormen om onze huidige problemen genuanceerd op te lossen.

Amendement 43

Indieners: N. F. I. Schwarz e.a.

Woordvoerder: N. F. I. Schwarz.

Onderwerp: par.7.13 alcohol en drugs.

Voorstel:

par.7.13 opschrift, eerste regel en 12de regel telkens na „alcohol” toe te voegen: en tabak.

In de 9de regel dient na „alcoholhoudende dranken” te worden toegevoegd: en sigaretten.

Amendement 44

Indieners: N. F. I. Schwarz e.a.

Woordvoerder: N. F. I. Schwarz.

Onderwerp: par.7.13, alcohol en drugs.

Voorstel:

Aan 7.13 de volgende alinea toe te voegen:
„De handel in hennepproducten dient gelegaliseerd te worden, zodat controle op de producten mogelijk is.

Amendement 44 A

Indieners: Jan Apotheker e.a.

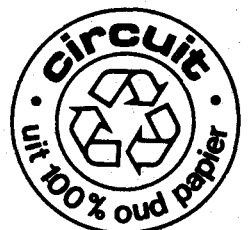
Woordvoerder: Jan Apotheker.

Onderwerp: par.7.13, alcohol en drugs.

Voorstel:

Par.7.13 laatste twee alinea's te schrappen en te vervangen door:
Bij de drughulpverlening zou men er vanuit moeten gaan dat de psychosociale problemen van de drugsgebruiker zijn grootste problemen zijn. Dit betekent, dat bij drughulpverlening het vervangende middel methadon alleen verstrekt kan worden als de verstrekking vergezeld gaat van enigerlei vorm van hulpverlening. Er

dient gestreefd te worden naar oplossing van de onderliggende problematiek van de individuele drugsgebruiker. Gezien de principiële en praktische bezwaren verbonden aan vrije verstrekking van heroïne, dient de voorkeur gegeven te worden aan verstrekking van methadon. ■

VERSLAG DEELCONGRES ZUTPHEN

Beleidsprogram hoofdstuk Media: omroepbestel en „Het Boek”

De door de SWB-werkgroep „Kunsten en Media” en de programcommissie voorbereide beleidsprogram vernieuwingsvoorstellen zijn door het deelcongres te Zutphen over het algemeen positief ontvangen en beoordeeld.

De indieners van motie 63 op de na-jaars ALV – een motie die toen wegens tijdgebrek niet behandeld kon worden – zagen hun wensen t.a.v. het opnemen van een onderdeel over „kleinschalige media als uitdrukking van het democratiseringsproces en de participatie van de burger hierin” ruimschoots gehonoreerd in o.m. een uitvoerige paragraaf over regionale radio-omroep in de voorstellen. Motie 63 kon nu dan ook worden ingetrokken.

Een nieuwe motie (13) constateerde dat het regeringsbeleid nog onvoldoende garanties biedt voor continuering, ontwikkeling en onafhankelijkheid van de regionale radio-omroep en verzocht de Tweede Kamerfractie al het mogelijke in het werk te stellen om die garanties – m.n. de inhoudelijke onafhankelijkheid van dit medium en de financiering uit de omroepmiddelen – alsnog te realiseren. De motie kreeg overtuigende steun van de congresdeelnemers en wordt dus aan de ALV te Nijmegen voorgelegd. Ondertussen

mag Chel Mertens zich vast gerugge- steund voelen in de discussie met de bewindsvrouw van CRM over dit – door haar als „omroep-annex welzijnsvoorziening” beschouwd – medium. Van de 12 in hoofdzaak tekst-verduidelijkende amendementen zullen er zeven op de ALV terugkeren. De volledige tekst vindt U t.z.t. in het Congresboek. Hier kan ik volstaan met het vestigen van de aandacht op de amendementen die de teksten van par. 2 punt 7 en 11 – waar het begrip „overgangstermijn” in twee verschillende betekenissen, en dus verwarrend, wordt gehanteerd – beogen te verbeteren.

Tenslotte moet nog gewezen worden op een fout die geslopen is in de tekst van de paragraaf Reprorecht op pag. 18 (linkerkolom) van de maart-Democratie. De zin „Aangezien deze veelal niet individueel toedeelbaar zullen blijken” moet luiden: „Voorzover deze niet individueel toedeelbaar blijken, dienen...” Met een beetje goede wil kunnen we in Nijmegen een redelijk en verwezenlijkbare alternatief voor het huidige omroepbestel formuleren. Daarmee zal een lang gekoesterde wens, getuige de vele in het verleden op dit punt op ALV's aangenomen moties, eindelijk in vervulling gaan.

Jan van den Hazel
sec. politiek

alfabetische volgorde vermeld de als tweede geplaatste kandidaten van de vijf kieskringgroepen;

- c. Op de plaatsen 11 t/m 15 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als derde geplaatste kandidaten van de vijf kieskringgroepen;
- d. Op de plaatsen 16 t/m 20 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als vierde geplaatste kandidaten van de vijf kieskringgroepen;
- e. Op de plaatsen 21 t/m 23 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als vijfde geplaatste kandidaten van de kieskringgroepen I, II en III (de groepen IV en V hebben slechts vier kandidaten);
- f. Op de plaatsen 24 en 25 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als zesde geplaatste kandidaten van de kieskringgroepen I en II, groep III heeft slechts vijf kandidaten);
- g. Op de plaatsen 26 en 27 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als zevende geplaatste kandidaten van de kieskringgroepen I en II;
- h. Op de plaatsen 28 t/m 30 zijn vermeld de als achtste, negende en tiende geplaatste kandidaten van kieskringgroep I (groep II heeft slechts zeven kandidaten).

In de onderstaande aldus samengestelde voorlopige landelijke ranglijst zijn de bovengenoemde groepen kandidaten d.m.v. stippellijnen gescheiden.

1. W. Dik
2. J. F. Glastra van Loon
3. N. F. I. Schwarz
4. M. L. Tiesinga-Autsema
5. J. J. Vis

6. J. L. A. Boogerd-Quaak
7. D. Eisma
8. M. P. Gans
9. H. J. Rang
10. F. K. L. Rogier

11. A. Bestman
12. W. Groot
13. G. P. Hoefnagels
14. J. F. Jansen van Tuikwerd
15. H. J. van Lookeren Campagne
16. M. van Empel
17. A. van Geest
18. J. J. A. Jansen
19. E. F. Maas
20. I. Schoutsen

21. M. A. van Dedem-van der Does
22. F. A. Kortz
23. N. F. F. A. de Nerée tot Babberich

24. J. Fontijne
25. J. P. F. Mulder
26. A. L. Becker
27. R. Straatsma

28. H. G. Bakker
29. J. H. ter Horst
30. F. Boomsma.

Vaststelling definitieve landelijke lijst

Binnenkort ontvangen alle stemgerechtigde leden van D'66 een stembiljet voor de vaststelling van de definitieve landelijke lijst. Op dit stembiljet zijn nadere aanwijzingen opgenomen voor de invulling en inzen-

ding. Iedereen wordt verzocht deze aanwijzingen nauwgezet te volgen om te voorkomen dat het stembiljet ongeldig moet worden verklaard. **De verkiezing van de lijsttrekker zal d.m.v. een afzonderlijke schriftelijke stemming op het voorjaarscongres 1980 in Nijmegen plaatsvinden.** Onderstaand zijn conform artikel 105 lid 1 nogmaals de gegevens van de kandidaten vermeld die zij bij hun kandidaatstelling hebben verstrekt.

Kandidaten voor de eerste kamer der staten generaal

Legenda

1. NAAM en voornamen voluit.
2. Geboorteplaats en -datum.
3. Woonplaats + postcode.
4. Adres.
5. Telefoonnummer.
6. Opleiding.
7. Beroep.
8. Huidige functies binnen D'66.
9. Vroegere functies binnen D'66.
10. Functies in andere maatschappelijke organisaties.
11. Bent u bereid op een verkiesbare plaats te staan?
- 11a. Met welk gebied wilt u na verkiezing in het bijzonder contact onderhouden?
- 11b. In welke kieskringgroep wilt u aan de verkiezingen deelnemen?
12. Met welk onderdeel van het beleid wilt u zich bij voorkeur belasten?
13. Persoonlijke verklaring, indien gewenst.

In alfabetische volgorde (beginnen- de met N) per kieskringgroep.

Kieskringgroep I – Noord-Oost

1. DE NERÉE TOT BABBERICH, Marie Frederik Frans Antoon
2. Roermond, 08-01-1915.
3. 6814 JC Arnhem.
4. Röellstraat 3.
5. 085-427196.
6. Nederlands en internationaal recht.
7. Adviseur van diverse bedrijven, plvv. lid college Beroep Bedrijfsleven (Den Haag).
8. Voorzitter Werkgroep Binnenlandse Zaken en Staatsrecht, lid diverse ad hoc commissies o.a. werkgroep Reorganisatie Binnenlands Bestuur, lid Gemeenteraad Arnhem.
9. lid Hoofdbestuur 1968/1970 lid Provinciale Staten Gelderland 1970/74.
10. Bestuurslid diverse stichtingen, o.a. Gelderse Kastelen, Gelders Landschap, Cult. Ver. Liemers-Niederrhein, Werkgroep Cult. Grenscontacten, Gewest Rijn/Waal/IJssel van de Eur. beweging/Europa Union, enz.
11. Ja.
- 11a. Noord-Oost Nederland.
- 11b. Noord-Oost.
12. 1. Binnenlands

Bestuur

VERKIEZING KANDIDATEN EERSTE KAMER

Uitslagen voorverkiezingen

Onlangs heeft de landelijke Verkiezingscommissie de uitslagen van de voorverkiezingen voor de kandidaten voor de Eerste Kamer vastgesteld. Deze uitslag luidt als volgt:

Namen van kandidaten in volgorde van verkiezing

Kieskringgroep I Noord-Oost

1. J. J. Vis
2. D. Eisma
3. J. F. Jansen van Tuikwerd
4. E. F. Maas
5. M. F. F. A. de Nerée tot Babberich
6. J. P. F. Mulder
7. R. Straatsma
8. H. G. Bakker
9. J. H. ter Horst
10. F. Boomsma

Kieskringgroep II Zuid

1. W. Dik
2. J. L. A. Boogerd-Quaak
3. G. P. Hoefnagels
4. M. van Empel
5. M. A. van Dedem-van der Does
6. J. Fontijne
7. A. L. Becker

Kieskringgroep III Holland-Zuid

1. J. F. Glastra-van Loon
2. H. J. Rang
3. H. J. van Lookeren Campagne
4. J. J. A. Jansen
5. F. A. Kortz

Kieskringgroep IV Holland-Noord

1. M. L. Tiesinga-Autsema
2. M. P. Gans
3. W. Groot
4. I. Schoutsen

Kieskringgroep V Midden

1. N. F. I. Schwarz
2. F. K. L. Rogier
3. A. Bestman
4. A. van Geest

Voorlopige landelijke ranglijst

Ingevolge artikel 104 lid 8 van het Huishoudelijk Reglement heeft de LVC de voorlopige landelijke ranglijst samengesteld. Op deze lijst zijn de kandidaten als volgt geplaatst

- a. Op de plaatsen 1 t/m 5 zijn in alfabetische volgorde vermeld de als eerste geplaatste kandidaten van de vijf kieskringgroepen;
- b. Op de plaatsen 6 t/m 10 zijn in

- (Grondwet, Bestuurlijke Reorganisatie, provinciale en gemeentelijke financiën)
2. Energie- en milieuproblemen.
 3. Europese Zaken (Raad van Europa, Eur. Gemeenschappen, WEU)
 4. Verkeer en Waterstaat.
 13. Ervaring in nationale (plv. griffier Ite Kamer, plv. lid College Beroep Bedrijfsleven, Prov. Staten en Gemeenteraad) en bovennationale zaken (secr. parl. delegaties naar internationale vergaderingen, secretaris generaal Europees Parlement, diverse internationale commissies, directeur en plv. commissaris generaal Wereldtentoonstelling Montreal 1967), alsmede in partijaangelegenheden (lid HB, lid diverse werkgroepen, waaronder vooral Staatsrecht) is voor mij aanleiding mij kandidaat te stellen. Ik meen op deze basis in staat te zijn het gezicht van D'66 in de Eerste Kamer mede te bepalen.

1. **STRAATSMA, Rindert**
2. Hijum, 10-1-1937.
3. Tytsjerk 9255 JD.
4. Toutenburglean 8.
5. 05118-1671.
6. Doct. Pol. en Soc. Wetenschappen (sectie A); diploma journalistencursus.
7. Dir. Stichting Algemene Fryske Underrjocht Kommissje.
8. -
9. Mede-oprichter, voorzitter Landbouwwomm., lid Staatsrecht Comm., kandidaat Tweede Kamer in 1967, voorzitter Verkiezingsprogram Comm. Friesland (± 1968).
10. Secr.-penn. Stichting Jacobus van Loon, DB-lid Fryske Akademy; adviseur Prov. Onderwijsraad Friesland, secr. Gem. Centrum van de Onderwijsbegeleidingsdiensten in Friesland, voorz. Sectie Vormings- en Ontwikkelingswerk Fryske Kultuerried, lid Ried Fryske Beweging.
11. Ja.
- 11a. Friesland in het bijzonder, het Noorden en andere buitengewesten in het algemeen.
- 11b. Noord-Oost.
12. Onderwijs, cultuur, binnenlandse zaken, landbouw, evt. verkeer en waterstaat, financiën, economische en sociale zaken.

1. **VAN TUIKWERD (JANSEN VAN TUIKWERD), Jan Fokko**
2. Delfzijl, 2-10-1915.
3. 9934 EG Delfzijl.
4. Koningin Julianalaan 98.
5. 05960-12145.
6. Ir. Landbouwhogeschool Wageningen.
7. Raadgevend landbouwkundige.
8. Medewerker Tweede Kamerfractie voor landbouw en grondpolitiek.
9. O.a. lid Provinciale Staten van Groningen, lid voorlopige adviesraad, voorzitter landbouwwerkgroep.
10. Bestuurslid van landbouworganisaties, landbouwcoöperaties.
11. Ja.
- 11a. Provincies Groningen, Friesland, Drenthe, Overijssel.
- 11b. Noord-Oost.
12. Landbouw, grondpolitiek, milieu, EG, ontwikkelingssamen-

- werking.
13. Ben overtuigd, dat ik een goed kamerlid zal zijn.
 - a. Ben vertrouwd met de samenleving in tropische, sub-tropische en gematigde gebieden.
 - b. Naast mijn ervaring in het organisatieleven, in ontwikkelingssamenwerking, in het ambtelijk en politiek apparaat, vind ik het belangrijk dat ik geen slechte boer was. Dat ik aan den lijve heb ondervonden wat het betekenis langdurig lichamelijk te werken en bedrijfsgebonden te zijn. Ken de problemen van de kleine zelfstandige.
 - c. Was met succes lid van Provinciale Staten.
 - d. Heb parlementaire ervaring.
 - e. Heb de tijd mij volledig aan het kamerlidmaatschap te wijden. Het wordt voor mij geen erebaantje naast een volledige baan. Gezien het geringe aantal Eerste Kamerleden wat D'66 zal krijgen, wordt de fractie zwaar belast.
 - f. Een deskundige op het terrein van grondpolitiek en van landbouw betekent een nuttige aanvulling op de specialiteiten van de D'66 Tweede Kamerleden.

Loopbaan

1940-1947 boer.
1947-1958 ambtenaar buitenlandse dienst Ministerie van Landbouw; landbouwwattaché voor het Midden-Oosten, standplaats te Beyrouth. Terug naar Nederland, schoolgaande kinderen.
1958-1974 boer. 1958-1966 in stille tijd van bedrijf raadgevend landbouwkundige, vooral voor ontwikkelingsprojecten in Azië en in Afrika. Verder onder meer voor de Nederlandse regering studies verricht omtrent landbouw in de EG, landbouw in de gehele EG ter plaatse bekeken.
Van 1966 slokte het bedrijf mij op. 1974 boer-af, daar het door mij gepachte landbouwbedrijf ten offer viel aan woningbouw.
1974-1977 medewerker Tweede Kamerfractie D'66.
1978-heden raadgevend landbouwkundige.
Bekleedde functies in maatschappelijke organisaties. Bestuurslid algemene landbouworganisatie, landbouwcoöperaties (industrie, karton, papier), waterschapswezen.

1. **VIS, Jacob Jan**
2. Wormerveer, 30-10-1933.
3. Eext, 9463 TD (Drenthe)
4. Het Wit 6.
5. 05922-1672.
6. Doc. examen Nederlands recht.
7. Lector Staatsrecht Rijksuniversiteit Groningen.
8. Geen.
9. HB-lid 1975-1977.
10. Dekaan Juridische Faculteit Groningen.
11. Ja.
- 11a. Friesland, Groningen, Drenthe.
- 11b. Noord-Oost.
12. O. en W., C.R.M., V. en W., Justitie, Alg. Zaken, Energie.
13. Hoewel ik, evenals mijn partij, gekant ben tegen het voortbestaan van de Eerste Kamer, lijkt het mij van groot belang dat de „vierde stroming” ook in de Eerste Kamer zichtbaar wordt. D'66 heeft behoefte aan nog een parlementair forum om zijn ideeën en opvattingen over het

voetlicht te brengen. Van een interessant politiek verschijnsel heeft de partij zich ontwikkeld tot een onmisbaar instrument voor de toekomstige vormgeving van de samenleving: vooruitstrevend zonder fanatisme, democratisch, tolerant en bereid tot zelfonderzoek. En bovendien – naar gebleken is – voorzien van een flinke dosis geestelijke veerkracht.
D'66 zal zich moeten inspannen om die samenlevingsvormen te ontwikkelen waarin persoonlijke ontwikkelingsmogelijkheden even goed gegarandeerd zijn als maatschappelijke verantwoordelijkheid.
Voor mij betekent dat dat de partij bereid moet zijn traditionele posities aan te pakken en minder populaire issues aan te snijden – daarbij niet primair strevend naar behoud of uitbouw van de bestaande plaats in het politieke krachtenveld, maar de moed opbrengend om de maatschappelijke eisen van de toekomst zwaarder te laten wegen dan de tactische eisen van het moment.
Mijn kandidatuur komt voort uit een mengsel van:
– respect vóór en vertrouwen in de democratie;
– ambitie om politiek en maatschappelijke belangstelling met elkaar te verbinden;
– behoefte om de visie van D'66 uit te dragen, te actualiseren en te accentueren.
Een Eerste Kamerlid moet niet proberen het werk van zijn collega's in de Tweede Kamer nog eens dunnetjes over te doen. Wel biedt de Eerste Kamer de mogelijkheid om bepaalde accenten aan te brengen. Daarnaast geeft het Eerste Kamerlidmaatschap een goede gelegenheid om opvattingen te verwoorden, die sterk leven in bepaalde regio's van de partij. Als voormalig randstedeling, maar sinds 1973 werkend in het Noorden, ben ik daarvan de betekenis gaan inzien.
Door een 17-jarige periode als parlementair journalist ben ik goed op de hoogte van de moeilijkheden en mogelijkheden van het parlementair bedrijf. Mijn ervaring binnen de partij heb ik opgedaan als lid sinds 1967 en als HB-lid in de spannende periode van de „wedergeboorte”.

1. **BAKKER, Hendrik Gerrit**
2. Kantens, 12-5-1931.
3. Groningen, 9715 PD.
4. Oosterhamriklaan 205.
5. 050-732963.
6. MULO-A; Stuurman GHV; Acte NI Wis- en Natuurkunde; Atheneum mei 1980.
7. Leraar wis- en natuurkunde.
8. Geen.
9. Geen.
10. Geen.
11. Ja.
- 11a. Groningen.
- 11b. Noord-Oost.
12. Oplossen werkloosheid.
13. Ik ben de enige Nederlander die de werkloosheid kan en wil oplossen. De meesten kunnen de werkloosheid wel oplossen, maar willen niet.
1. **BOOMSMA, Frederik**
2. Blaricum, 17-1-1916.
3. Den Haag, 2555 CS.
4. Laan van Meerdervoort 1646.
5. 070-683388.
6. 5-jarige HBS-A.

7. Chef de Bureau Exportafdeling.
8. Wijkcontactpersoon.
9. -
10. Momenteel niet.
11. Ja.
- 11a. Friesland.
- 11b. Noord-Oost.
12. -
1. **EISMA, Doeke**
2. Den Haag, 30-12-1939.
3. Den Haag 2597 EN.
4. Ruychrocklaan 36.
5. 070-241543.
6. Doctoraal Sociologie.
7. Medewerker Harmonisatieraad Welzijnsbeleid.
8. Lid Geschillencommissie;
9. Lid Eerste Kamer 1971-1977; Lid Provinciale Staten Gelderland 1970-1971; Lid Europees Parlement 1973-1974.
10. Voorzitter bestuur Ned. Instituut v. Maatsch. Werk Onderzoek; Bestuurslid Volkshogeschool.
11. Ja.
- 11a. Gelderland.
- 11b. Noord-Oost.
12. Binnenlandse Zaken, Welzijn, Ruimtelijke Ordening.

1. **TER HORST, Jan Hendrik**
2. Enschede, 11 oktober 1926.
3. 1082 CS Amsterdam.
4. Duinbeek 11'.
5. 020-420580.
6. MULO A en B, Hogere Textielschool te Enschede, Personeelbeheer en bedr. maatsch. werk, Efficiency, financiën, verzekeringen (van personen).
7. Hoofd bureau personeelsverzekeringen VNU.
8. Nr. 18 kandidatenlijst gemeenteraadsverkiezingen 1978, verkiezingskrantenbezorger.
9. Geen.
10. Bestuurslid Ver. tot Steun a/d. Nierstichting in Nederland, afd. Amsterdam; plv. lid Raad van Beroep Amsterdam en Haarlem.
11. Ja.
- 11a. Overijssel en Gelderland.
- 11b. Noord-Oost.
12. Pas me aan aan de kwaliteit in de fractie.
Als het kan Verkeer en Waterstaat en Sociale Verzekeringen.
13. Ik geloof in de zin van het bestaan van de Eerste Kamer. De wetgeving komt in de Tweede Kamer vaak in een sfeer van grote spanningen tot stand, met alle gevolgen van dien en alle verschijnselen daaraan verbonden (onvolkomen of soms slordige wetgeving).
De Eerste Kamer kan door een wet af te wijzen het land voor erger behoeden. Zij heeft daarom de plicht die consequenties te trekken, los van de gevolgen.
Ik wil vrij staan van de fractie in de Tweede Kamer, in die zin dat ik een eigen oordeel wil hebben.
Ik zal de partij-inzichten uiteraard respecteren, ingeval van grote tegenstellingen overleg plegen, maar ik wil wel mijn persoonlijke verantwoordelijkheid dragen. Dat kan inhouden dat ik niet altijd met de fractie mee ga.

1. **MAAS, Ernst Franciscus**
2. Utrecht, 09 december 1929.
3. Arnhem 6814 KH.
4. Van Heemstralaan 4.

5. 085-420815.
6. Montessorilyceum Zeist; HTS Bouwkunde Utrecht; Academie van Bouwkunst Amsterdam.
7. Directeur Vereniging Het Gelders Genootschap enz. te Arnhem.
8. Voorzitter Financiële Commissie D'66; Voorzitter Regio Gelderland D'66; Lid Werkgroep SWB D'66 Kunsten en Media.
9. Lid Dagelijks Bestuur D'66 (penningmeester); Bestuurslid Politiek Scholings- en Vormingsinstituut D'66.
10. Lid Commissie van Toezicht Gem. Museum Arnhem; Voorzitter Instituut voor Vrije Grafiek Arnhem; Voorzitter Ver. van Vrienden Gem. Museum. Arnhem; Secretaris Land. Federatie Welstandstoezicht.
11. Ja.
- 11a. Gelderland, Overijssel.
- 11b. Noord-Oost.
12. Cultuur van CRM, Financiën.
13. Hoofd en hart inzetten om uitvoering en verrijking van ons beleidsprogramma te bewerkstelligen.
1. **MULDER, Jan Pieter Fokke**
2. Meppel, 29 juni 1934.
3. 9321 GB Peize.
4. Eikenlaan 23.
5. 05908-33014.
6. HBS-B; Dr. Natuurkunde.
7. Beheerder Research Instituut.
8. Lid Hoofdbestuur voor Drenthe.
9. 1976-1977 Regiocontactpersoon; 1977-1979 Lid (Voorlopige) Adviesraad.
10. Commissaris Lode's Instrumenten b.v.
11. Ja.
- 11a. Noorden van het land.
- 11b. Noord-Oost.
12. In overleg.

Kieskringgroep II – Zuid

1. **BECKER, Anthonius Lambertus.**
2. Winterswijk, 11-6-1944.
3. 's-Hertogenbosch, 5215 GB.
4. Amstellaan 28.
5. 073 - 147703 (kantoor 073 - 145829).
6. HBS-B, TH Delft, afdeling Bouwkunde.
7. Architect.
8. Gemeenteraadslid te 's-Hertogenbosch.
9. Voorzitter afdeling 's-Hertogenbosch e.o.
10. –
11. Neen.
- 11a. Brabant.
- 11b. Zuid.
12. R.O.
1. **BOOGERD-QUAAK, Johanna Levina Adriana.**
2. Axel, 1-3-1944.
3. Zaamslag 4543 RD.
4. Koning Willem III weg 4.
5. 01153 - 1618.
6. MMS (4 jr.), MBO, HBO.

7. Gew. functionaris samenlevingsopbouw (Humanitas).
8. Lid landbouwwerkgroep.
9. Regiovoorzitter Zeeland, diverse werkgroepen.
10. Coördinatrice initiatiefgroep kinderdagverblijf; voorzitter D'66 statenfractie Zeeland.
11. Ja.
- 11a. West- en Zuid-Nederland.
- 11b. Zuid.
12. Uitwerking wettelijke maatregelen in niet-randstedelijke gebieden, midden- en kleinbedrijf, landbouw, sociale zaken, cultuur, emancipatiezaken, CRM.

Als lid van Provinciale Staten van Zeeland word ik voortdurend geconfronteerd met landelijke beleidstukken zoals structuurschema's, nota's en kaderwetgeving, die een sterke regionale uitwerking hebben. Deze problematiek speelt op het gebied van milieuwetgeving, ruimtelijke ordening, onderwijs, sociaal-cultureel werk, vorming, emancipatie enz. Daarnaast zijn er regionale problemen, zoals de kerncentrales te Borssele en het Belgisch Doel, grensoverschrijdende milieuvervuiling en werkgelegenheid. Vraagstukken die nauwelijks regionaal aan te pakken zijn en een sterk nationale of zelfs Europese bemoeienis vragen. Vanuit mijn ervaring met de specifieke problemen van de sterk landelijke gebieden en de kleine kernen, wil ik het Eerste Kamerlidmaatschap gebruiken om een meer samenhangend beleid in de zin van afstemming op de praktijk te stimuleren. Gedurende de eerste periode ben ik bereid me in te zetten op een breed terrein. Zodra D'66 meer Eerste Kamerleden heeft wil ik me specialiseren op landbouw en midden- en kleinbedrijf. Dit in verband met de relatie tot landinrichting en kleine kernenproblematiek. Bij een eventuele verkiezing ben ik voornemens mijn werk op te geven.

1. **VAN DEDEM-VAN DER DOES, Martina Aletta.**
2. Arnhem, 10-6-1938.
3. Drimmelen.
4. Herengracht 13.
5. 01626 - 2720.
6. Gymnasium-A; Cand. Geschiedenis RU Leiden.
7. Radiojournaliste.
8. Voorzitter PSVI; lid PEAC.
9. –
10. –
11. Ja.
- 11a. Brabant, Zeeland.
- 11b. Zuid.
12. Buitenlandse zaken, werkgelegenheid, geïntegreerd emancipatiebeleid en direct emancipatiebeleid, onderwijs.
1. **DIK, Wim.**
2. Rotterdam, 11 januari 1939.
3. 5268 BP Helvoirt.
4. Lage Driesstraat 23.
5. 04118 - 2282.
6. 5 jaar HBS-B te Gouda; TH Delft, electrotechnisch ingenieur; Economische Hogeschool Rotterdam, kandidaat.
7. Directeur Vleeswarenbedrijf.
8. Voorzitter van het bestuur van de Stichting Wetenschappelijk

- Bureau D'66.
9. Voorzitter afdeling Oss (1966 t/m 1969); CCRSF (1970 t/m 1972); Vice-voorzitter politiek HB (1975 t/m 1979); Bestuur SWB (1976 tot heden).
10. Lid Brabants-Zeeuwse Werkgeversvereniging (NCW); Lid Bestuur „Omroep Brabant” regio N.O.
11. Ja.
- 11a. Zuiden des lands.
- 11b. Zuid.
12. Economische Zaken, Technologie, Industriebeleid, Binnenlandse Zaken, Financiën.
13. Ik ben van mening, dat het ook (misschien zelfs wel: vooral) in de Eerste Kamer nodig is dat het Redelijk Alternatief slagvaardige en ervaren vertegenwoordigers krijgt. De combinatie van mijn staat van (actieve) dienst binnen de partij D'66 en mijn rol in het bedrijfsleven maakt het mogelijk op diverse terreinen een originele inbreng te leveren.

1. **VAN EMPEL, Martijn.**
2. Semarang, 29-8-1941.
3. 5582 EA Waalre.
4. Juliana de Lannoylaan 37.
5. 04904 - 4607.
6. Jurist.
7. – Bedrijfsjurist n.v. Philips, – Rechter-plaatsvervanger Rechtbank Den Bosch.
8. – Lid Adviesraad; – Lid SWB-bestuur; – redactie SWB-blad-in-oprichting)
9. Lid Adviesraad.
10. –
11. Ja.
- 11a. Zeeland, Noord-Brabant, Limburg.
- 11b. Zuid.
12. Justitie, Economische Zaken, Buitenlandse Zaken, Defensie.
13. Ik stel mij kandidaat, omdat ik overtuigd ben van het belang van een goed onderling contact – en daardoor wederzijds begrip – tussen politiek en bedrijfsleven.

1. **FONTIJNE, Johan.**
2. Dordrecht, 20 april 1934.
3. Geldrop, 5662 TT.
4. Nieuw Erfseweg 27.
5. 040 - 863844.
6. Sociale pedagogiek, organisatiekunde.
7. Adviseur personeel & organisatie.
8. Lid bestuur regio Noord-Brabant; Voorzitter afdeling Geldrop en Voorzitter subregio Zuid-Oost-Brabant.
9. –
10. Voorzitter van een plaatselijke vereniging voor bijzonder basis-onderwijs op algemene grondslag.
11. Ja.
- 11a. Zuidelijke provincies.
- 11b. Zuid.
12. Sociale Zaken, Onderwijs, Binnenlandse Zaken.
13. De Eerste Kamer zou eigenlijk moeten verdwijnen, maar zolang het ding bestaat moeten er Democraten (–'66) in, om de verhoudingen in de Tweede Kamer zo dicht mogelijk te benaderen. De Eerste Kamer wordt wel behoudzucht toegeschreven. Democraten in de Eerste Kamer mag het slechts

gaan om het behouden van onze lijn van vernieuwing. Dus géén controle en correctie op onze Tweede Kamerfractie, maar D'66-senatoren die de vernieuwingslijn dóórtrekken. Wij Democraten blijven „groot groeien”, met alle gevaren van dien. Maar de Eerste Kamer wordt verkozen op grond van de verhoudingen in de Provinciale Staten sinds 1978, en toen hield het voor ons nog niet over. De Eerste Kamer zal dus klein beginnen, met weinig Kamer-ervaring op de onderscheiden gebieden. Zonder ervaring in Raad, Staten, Kamer, stel ik mij beschikbaar als kandidaat, met bestuurlijke ervaring binnen en buiten de politiek, en met mijn dagelijkse ervaring als organisatie-adviseur binnen een industriële onderneming.

1. **HOEFNAGELS, Gerard Peter.**
2. Bithoven, 26-10-1927.
3. Maasland ZH.
4. Burgemeester van der Lelykade 14.
5. 01899 - 12391.
6. Rechtsgeleerdheid.
7. Hoogleraar criminologie, penitentiair recht en kinderrecht aan de Erasmusuniversiteit te Rotterdam.
8. Lid van de Commissie „Symposium De Volgende Generatie”.
9. Adviezen inzake strafrecht, kinderrecht, familierecht en privacy-wetgeving; Commissie Vrijheidsrechten (in de jaren 1967 en volgende; er was toen nog geen formele wetenschappelijke stichting met formele commissies e.d.).
10. Bestuurslid van de Vereniging voor Familie- en Jeugdrecht, Voorzitter Stichting Interuniversitaire Criminologische Instituten; Adviseur van de Belangenvereniging Minderjarigen; Redactie Tijdschrift voor Familie- en Jeugdrecht; Lid Algemeen Bestuur Nederland Institute for Advanced Studies.
11. Ja.
- 11a. Brabant.
- 11b. Zuid.
12. Justitie, CRM en Volksgezondheid.
13. Ik ben bereid vanuit mijn praktische en theoretische kennis enige invloed uit te oefenen. Mij intrigeert daarbij de ideologische kant van de politiek; ik wil weten wat partijpolitiek ideologisch waard is. Ik toets overheidsgedrag aan de feitelijke betekenissen voor mensen. Justitie en politiek zijn daarvoor zeer geschikte terreinen.

Kieskringgroep III – Holland-Zuid

1. **RANG, Hendrik Johan.**
2. Amsterdam, 4 augustus 1931.
3. 3054 LK Rotterdam.
4. Plasoord 24.
5. 010 - 183646.
6. – Doctoraal Chemie ('55, UvA) – Bedrijfseconomie ('72, ISW) – Kand.-I rechten ('79, EUR)
7. Directeur Bouwcentrum.
8. Fractievoorzitter Rijnmond-raad.
9. – Voorzitter Afdeling West. Mijnstreek

- Lid Provinciale Staten van Limburg
- Lid Eerste Kamer (Lid Raad van Europa)
- Voorzitter Regiobestuur Rijnmond.
- 10. Geen
- 11. Ja.
- 11a. Zuid-Holland, Limburg, Noord-Brabant, Utrecht, Zeeland.
- 11b. Holland-Zuid.
- 12. Europese aangelegenheden, Justitie, Binnenlandse Zaken, Financiën, Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Economische Zaken, Milieuhygiëne.
- 13. *Motivering:*

Hoewel D'66 zich de laatste jaren niet meer heeft uigelaten over het bestaansrecht van de Eerste Kamer, denk ik dat men binnen D'66 over het algemeen nog steeds van mening is dat de Eerste Kamer moet worden opgeheven, mits de werkwijze en de toerusting van de Tweede Kamer zodanig worden gewijzigd, dat een aantal voordelen dat nu nog kan worden toegeschreven aan het functioneren van het tweekamerstelsel in het algemeen, en aan het functioneren van de Eerste Kamer in het bijzonder, voldoende zijn gecompenseerd, en men, door opheffing alsdan van de Eerste Kamer, het voorstel overhoudt van een eenvoudiger en efficiënter stelsel.

Zolang die situatie nog niet is gerealiseerd - en daar zou D'66 opnieuw een punt van kunnen maken - heeft de Eerste Kamer naar mijn mening nog een nuttige functie. Afgezien van haar aandeel in de wetgevende taak weet ik uit ervaring dat, met name waar het gaat om de kritische beoordeling en vernieuwende beïnvloeding van het beleid vanuit een praktisch-maatschappelijke opstelling, de bijdragen uit de Eerste Kamer niet alleen zeer serieus worden genomen, maar ook - op termijn effect sorteren. Zolang de Eerste Kamer daarom nog een zinvolle functie heeft, dient D'66 ook in de Eerste Kamer vertegenwoordigd te zijn, om ook hier de gelegenheid te hebben om vanuit zijn eigen optiek inhoud te geven aan het proces van beleidsbeïnvloeding over een zo breed mogelijk front. Met in de eerstkomende drie jaar zeker niet meer dan twee D'66-vertegenwoordigers in de Eerste Kamer zal dat een niet geringe taak zijn. Ik acht mijzelf tot die taak in staat, en ben bereid mij ten volle in te zetten om die te vervullen.

1. **GLASTRA VAN LOON, Jan Frederik.**
2. Jakarta, 16-3-1920.
3. 1528 AE Den Haag.
4. Bazarstraat 15.
5. 070 - 463105.
6. Gymnasium-B; universiteit.
7. Hoogleraar.
8. Lid Programmacommissie.
9. Vice-voorzitter; voorzitter.
10. Voorzitter Stichting Ombudsman.
11. Ja.
- 11a. Zuid-Holland.
- 11b. Holland-Zuid.
12. Justitie, Ontwikkelingssamenwerking, Defensie.
13. Ik hoop ertoe te kunnen bijdragen, dat meer burgers zich interesseren in de politiek en natuurlijk in de standpunten van D'66 in het bijzonder, en daaraan naar maatstaven van

redelijkheid kritisch deelnemen.

1. **JANSSEN, Johan Jacobus Alex.**
2. Den Haag, 11-4-1940.
3. Wassenaar, 2242 JC
4. Storm van 's-Gravesandeweg 51.
5. 01751 - 19209.
6. Doctoraal Economie, kandidaats rechten.
7. Ambtenaar Ministerie van Onderwijs.
8. Coördinator Subgroep SWB-werkgroep Sociale en Economische Zaken.
9. Coördinator SWB-werkgroep Sociale en Economische Zaken.
10. Geen
11. Ja.
- 11a. Noord- en Zuid-Holland.
- 11b. Holland-Zuid.
12. Sociale en Economische Zaken, Financiën.
13. Ik stel mij kandidaat voor de Eerste Kamer, ofschoon ik van mening ben dat dit college geen onmisbare schakel in ons staatsrechtelijk bestel vormt. Daarom zal ik pogingen om de Eerste Kamer op te heffen steunen. „Het waken tegen de waan van de dag”, de functie die bij uitstek aan deze Kamer wordt toegedacht, wordt in voldoende mate vervuld door colleges als de Raad van State. Ondanks dat men ik dat D'66 voorshands in dit lichaam vertegenwoordigd dient te zijn.

1. **KORTZ, Franz Albert.**
2. Ngandjoek (voorm. Ned. Indië), 17 april 1928.
3. 3053 WP Rotterdam.
4. Ahornlaan 6.
5. 010 - 181450
6. HBS-B en Algemeen Vormend Onderwijs, Erasmus Universiteit i.c. W. Sociologie.
7. Particulier.
8. Geen.
9. - Regiocontactpersoon Rijnmond/Rotterdam 1976/1977.
- 1ste secretaris Rijnmond en Rotterdam 1976/1977.
- VAR-lid voor Zuidholland (Rijnmond) 1977.
10. Geen.
11. Ja.
- 11a. Rotterdam-Rijnmond.
- 11b. Holland-Zuid.
12. Defensie, buitenland en onderwijs.

1. **VAN LOOKEREN CAMPAGNE, Helenus Johannes**
2. Heilo (N.H.), 10 mei 1927.
3. Noordwijk, 2202 CC
4. Erasmusweg 20.
5. 01719 - 13300.
6. Einddiploma gymnasium B, Kon. Instituut voor de Marine, Den Helder.
7. Doctoraal examen Nederlands Recht.
8. Zonder.
9. Voorzitter Hoofdbestuur 1967-'68.
10. Lid dagelijks bestuur Koningin Wilhelmina Fonds.
11. Ja.
- 11a. Randstad Holland.
- 11b. Holland Zuid.
12. Economische politiek, industriële innovatie, exportbevordering.
13. Gedurende bijna 20 jaar ben ik betrokken geweest bij de leiding van ondernemingen van verschillende aard en omvang (industrie, dienst-

verlening, aannemerij).

Die ervaring heb ik niet alleen in Nederland opgedaan, maar ook internationaal. Ik geloof dat ik als lid van de Eerste Kamer voor D'66 niet alleen een goede bijdrage zal kunnen leveren aan het realiseren van onze beleidsplannen, maar ook aan de voorbereiding en de ontwikkeling van die plannen. Ik denk daarbij vooral aan het gebied van de economische politiek, de industriële innovatie en de exportbevordering.

Kieskringgroep IV - Holland-Noord

1. **SCHOUTSEN, Ila.**
2. Medemblik, 14 april 1939.
3. Amsterdam 1019 AB.
4. Zeeburgerpad t/o 46, a/b woon-schip Baart.
5. 020-949500.
6. Universitair G.U. te Amsterdam.
7. Sociaal-pedagoog.
8. -
9. Campagnes, afdelingsbestuur Amsterdam, HB-DB, penningmeester; bestuur SWB, Gemeenteraadslid Amsterdam.
10. Hoofd van dienst kadervorming binnen Humanistisch Verbond.
11. Ja.
- 11a. Noord-Holland.
- 11b. Holland-Noord.
12. Welzijn, Economie.
13. Politiek is geen geintje. Ook geen vrijplaats voor hobby's. En zeker geen schreeuwerigheid zonder kern, je democraat noemen en ratenmacht uitvoeren, dat stinkt. Politiek is - met moed - een zaak - dienen. Daarbij keuzen laten; respect als doel. Respect in jezelf met anderen. Een poging daartoe is o.a. mijn nota „Bevrijdend besturen”, april 1978 aan de Gemeenteraad Amsterdam. In de Eerste Kamer wil ik verder komen.

1. **TIESINGA-AUTSEMA, Marie-Louise.**
2. Rozenburg (Z.H.) 19 mei 1945.
3. Zaandijk, 1544 XN.
4. Bazuinhof 2.
5. 075-286966.
6. HBS-A. MO-A-Nederlands, management/Instituut voor Sociale Wetenschappen, direct marketing, rechten/notariaat.
7. Manager Plusprojecten b.v. (dochter Nederlandse Dagblad-unie, uitgever van NRC Handelsblad en Algemeen Dagblad).
8. Lid van de Adviesraad; Lid Redactieraad van De Democraat; Lid Steunfractie D'66 Gemeente Zaanstad; Begeleider kadercursus PSVI 1979.
9. Voorzitter/secretaris Werkgroep Zaanstad 1977-'78; Lid Verkiezingscommissie Afdeling Zaanstreek-Waterland 1978; Lid van de Adviesraad 1978-'79.
10. Lid van de Commissie van NRC Handelsblad-Lezers; Lid van de Redactiecommissie van het orgaan van de Vrienden van het Zaanse Huis.
11. Ja.
- 11a. Noord- en Zuid-Holland.
- 11b. Holland-Noord.
12. Cultuur, Recreatie en Maat-

schappelijk Werk (incl. emancipatiebeleid, jeugdzaken, culturele minderheden), Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, Sociale Zaken, Justitie (m.n. abortus- en vreemdelingenbeleid).

13. Bij de mededeling dat je je kandidaat hebt gesteld voor de Eerste Kamer kijkt men je in negen van de tien gevallen enigszins glazig aan. De Eerste Kamer, aanvankelijk ingesteld als „bolwerk van de troon” - ze werd wel de „menagerie du roi” genoemd - is nog steeds een eerbiedwaardig college, maar wel eentje waar je zelden iets van hoort. In de ogen van velen is het een soort erebaantje voor mensen die hun politieke sporen hebben verdiend, maar wat de actieve politiek betreft een „tweederangs” vertegenwoordiging. Immers, de parlementair die daar heeft slechts beknotten bevoegdheden. Toch wil ik graag kandideren voor de Eerste Kamer en mensen die mij kennen, zullen weten dat ik me daar beslist niet oerbollig of sloom zal opstellen!

In de eerste plaats omdat het werk als volksvertegenwoordiger me aanspreekt. Ik heb me daarop de laatste jaren goed trachten voor te bereiden. In de tweede plaats omdat het een functie is die ik - naast andere D'66-bezigheden samen met mijn echtgenoot - ook qua tijd kan waarmaken. Ik kan nu eenmaal geen half werk doen.

Me verder in de materie verdiepend, is het EK-lidmaatschap nog op een andere manier voor me gaan leven en daardoor nog begerenswaardiger geworden. Tijdens mijn studie heb ik steeds belangstelling gehad voor parlementaire hervormingen. Binnenkort komt er een Grondwetswijziging, waarbij ook de positie van de EK in discussie zal komen. Er zijn zwaarwegende argumenten voor en tegen het voortbestaan van de EK in haar huidige vorm. Voorstanders roemen o.a. de mogelijkheid van „heroverweging” (wist u dat de WP-encyclopedie de functie van de EK betitelt als het kunnen tegenhouden van in de TK onder invloed van de „waan van de dag” genomen besluiten?) en verder vinden zij van belang dat bij het landsbestuur personen worden betrokken die in hoofdzaak op andere wijze aan het maatschappelijk leven deelnemen. De argumenten van tegenstanders richten zich bijv. op het tijdsverlies dat de EK bij de wetgevende taak meebrengt, de kosten van de EK en de mogelijkheid van een significant verschil in politieke samenstelling der beide kamers, vooral in tijden dat in het Nederlandse volk snelle politieke ontwikkelingen plaatsgrijpen (hetgeen zeker waar is als je kijkt naar de razendsnelle groei van D'66!). Het voert te ver op deze plaats op alle argumenten in te gaan. Ook aan die discussie zou ik t.a.t. graag deelnemen. In ieder geval heeft D'66, zolang de EK bestaat, ook daar goede vertegenwoordigers nodig!

Ik ben bereid me op basis van ons beleidsprogramma op die plaats in te zetten en mee te werken aan bestuurlijke hervormingen die erop gericht zijn een menswaardig en gelijkwaardig bestaan voor een ieder te bevorderen.

1. **GANS, Marcus Paul.**
2. Arnhem, 13-08-1923.
3. 2060 AA Bloemendaal, Postbus 45.
4. Vijverweg 39, Bloemendaal.
5. 023-272442.
6. Economie.
7. a. Buitengewoon hoogleraar bedrijfseconomie.
b. Directeur Adviesbureau (Bureau Gans B.V.).
8. Bestuurslid SWB D'66; Lid Redactie SWB-blad in oprichting.
9. Oud-voorzitter afdeling Breda (1967, 1968).
10. -
11. Ja.
- 11a. Noord-Holland.
- 11b. Holland-Noord.
12. Financieel, economisch, sociaal.
13. De Eerste Kamer is een merkwaardig instituut. Wie er lid van wordt is hierdoor part-time politicus. Het part-time karakter van de functie trekt mij juist wel aan. Ik ben ook part-time hoogleraar, terwijl ik als adviseur gewend ben part-time bij situaties betrokken te worden. Mocht ik in de Eerste Kamer komen, dan zou ik mij bij voorkeur bezighouden met financiële en economische problemen, maar ook met bepaalde sociale kwesties, die nauw met het functioneren van de economie te maken hebben, zoals het arbeidsmarktbeleid. Als SWB-bestuurslid is het coördineren van de werkgroepen op deze gebieden eveneens mijn taak. Een specifiek probleem van het Eerste Kamerlidmaatschap, niet alleen voor mij maar voor alle leden, lijkt mij de kwestie van de compatibiliteiten: een part-time politicus verricht in hoofdzaak andere werkzaamheden en dit kan een belangenconflict opleveren met te behandelen wetsontwerpen en nota's.

1. **GROOT, Willem.**
2. Andijk, 13-5-1942.
3. Enkhuizen, 1602 TJ.
4. Dirk Wierengstraat 6.
5. 02280-2927.
6. Technische opleiding, gericht op de metaalindustrie.
7. Onderhoudstechnicus.
8. Lid schaduwfractie gemeenteraad, lid van de Adviesraad D'66.
9. -
10. -
11. Ja.
- 11a. Noord-Holland.
- 11b. Holland-Noord.
12. Milieu, openbare veiligheid, arbeid - sociale aangelegenheden, technologie, energie.
13. Om juist nu - en in de komende jaren - als vertegenwoordiger van D'66 te fungeren, in het spanningsveld van alle problemen waarmee we nationaal als internationaal betrokken zijn, zie ik zelf als een uitdaging. Vanuit dit gezichtspunt kan een D'66-er(ster) er niet omheen, om mee te denken en te beslissen, juist op die plaatsen, waaruit een beleid tot stand komt. Vooral nu de plaats van D'66 in de politiek, als partij een vooraanstaande plaats kan gaan innemen, in de wat onzekere verhoudingen t.a.v. andere partijen.

Kieskringgroep V - midden

1. **ROGIER, Frans, Karel, Lode-wijk**
2. Rotterdam, 28 januari 1938
3. 2811 VA Reeuwijk
4. Kennedysingel 11
5. 01829-3564
6. HBS-A HBO (AMBI)
7. Beleidsadviseur automatisering bij het Ministerie van Defensie.
8. Vice-voorzitter organisatie Dagelijks Bestuur, lid gemeenteraad Reeuwijk.
9. 1976-1978 secretaris-organisatie dagelijks bestuur, 1974-1976 penningmeester bestuur SWB D'66.
10. - Docent en examinator avond-onderwijs informatica, - ex-penningmeester landelijk bestuur Man-Vrouw-Maatschappij, - voormalig voorzitter Aktiegroep Reeuwijk.
11. Ja.
- 11a. Zuid-Holland en Utrecht.
- 11b. Kieskringgroep Midden
12. Binnenlandse Zaken, Financiën, Algemene Zaken, Ruimtelijke Ordening, en eventueel Economische Zaken.
13. Hoewel ik het nut van een Eerste Kamer naast een Raad van State en naast een Tweede Kamer betwijfel en van mening ben, dat de taken van deze colleges moeten worden herzien, meen ik dat D'66 in de gegeven situatie sterk vertegenwoordigd dient te zijn in de Eerste Kamer. In dit vertegenwoordigende lichaam hebben wij de mentaliteit en wijze van politiek handelen die D'66 eigen is, node gemist. Een minder vaktechnische maar meer politieke afweging van wetsvoorstellen is in de Eerste Kamer gewenst. De D'66-fractie in de Eerste Kamer zal zich sterk moeten maken om de vernieuwingsgezinde politiek van de vierde stroming gestalte te geven. Zowel mijn politieke ervaring, opgedaan in het Hoofdbestuur en in het SWB-bestuur als in de gemeentepolitiek van een kleinere gemeente zal mij hierbij van pas komen. Wanneer ik gekozen word zal ik, enige maanden voordat mijn tweede termijn als DB-lid afloopt, aftreden als vice-voorzitter. Na ruim 3½ jaar heropbouwwerk in de partijorganisatie zal dit vertrek mij moeilijk vallen, maar een eventuele verkiezing als Eerste Kamerlid zal mij de mogelijkheid bieden op een andere golfengte voor D'66 actief te blijven.
1. **SCHWARZ, Norbert F.I.**
2. Antwerpen (B), 18 december 1917.
3. 2596 SJ Den Haag.
4. Schoutenstraat 9
5. 070-245189 (k. 015-783786)
6. Natuurkundig ir.
7. Kroonlid college van bestuur TH Delft.
8. Vice-voorzitter Adviesraad; lid bestuur Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66.
9. Lid Dagelijks Bestuur; voorzitter Programmacommissie; fractievoorzitter Provinciale Staten Zuid-Holland; fractievoorzitter Eerste Kamer.

DE EERSTE KAMER EN DE ECONOMIE

Ook in de Eerste Kamer-fractie dient deskundigheid op sociaal- en financieel-economisch gebied aanwezig te zijn. Wat vindt u van de volgende feiten:

- Wij hebben honderdduizenden werklozen en er ligt minstens f. 50 miljard aan goud bij de Nederlandsche Bank. Wij hebben dus mensen en geld, maar er zijn zeker 100.000 woningen tekort.
- De arbeidsmarkt functioneert slecht, maar de regering vervreemdt zich van de vakvereniging door alleen over loonmatiging te praten en niet over andere inkomens, vermogenswinstbelasting, e.d.
- De regering zegt de investeringen te willen bevorderen, maar de rentestand is zo hoog dat de investeringen juist onmogelijk worden gemaakt.
- Het bedrijfsleven is niet meer te financieren, maar de miljarden die aan pensioenpremies worden uitbetaald worden door de pensioenfondsen e.d. niet naar het bedrijfsleven teruggesluisd. Zij lopen liever risico bij buitenlandse winkelcentra en recreatieoordan dan bij Nederlandse bedrijven.
- De regering stelt dat meer winst zal leiden tot meer werk, maar vergeet dat het bedrijfsleven al jaren miljarden kapitaal exporteert naar het buitenland om daar te investeren. Meer winst in Nederland kan aldus leiden tot meer werk in het buitenland, en bepaald niet speciaal in de ontwikkelingslanden: Nederland is de grootste buitenlandse investeerder in de Verenigde Staten.

Als de enige wijsheid van het beleid bestaat uit het matigen van de binnenlandse bestedingen in de hoop meer te kunnen exporteren, zullen wij niet ver komen met het oplossen van onze problemen. Vooral niet, als het buitenland precies zo'n beleid van matiging voert. Wij helpen elkaar dan alleen maar steeds dieper de put in.

Als u het belangrijk vindt dat ook vanuit de Eerste Kamer het sociaal- en financieel-economisch beleid kritisch wordt beoordeeld en beïnvloed, kunt u dit laten meewegen bij het invullen van uw stembiljet voor de lijst van Eerste Kamer-kandidaten. Gaarne ben ik tot kennismaking en gedachtenwisseling bereid.

Sectie-coördinator sociale, financiële en economische werkgroepen Bestuur SWB D'66.
Marco P. Gans (56) Vijverweg 39 2061 GV Bloemendaal Tel. 023 - 27 24 42

** elke Eerste Kamer kandidaat is door de redactie de mogelijkheid geboden in de Democraat te adverteren (red)*

10. Lid Ledenraad VPRO; vice-voorzitter Humanistisch Verbond.
11. Ja.
- 11a. Utrecht, Noord-Holland, Zuid-Holland.
- 11b. Midden.
12. Onderwijs en Wetenschappen, Volksgezondheid, Justitie, Sociale Zaken, Consumentenbeleid, Emancipatie, Omroepzaken, andere niet-materiële zaken.

13. Twee vragen: „Waarom moet hij zo nodig?” en „Waarom zou hij het zo goed doen?”

De eerste: ik heb het werk zes jaar met plezier gedaan. Ik vind het fijn de ideeën van D'66 uit te dragen en te verdedigen. Waarschijnlijk krijg ik in september 1981 veel meer vrije tijd die ik graag aan het Eerste Kamerlidmaatschap wil besteden.

De tweede: of ik het ook redelijk goed gedaan heb, kunnen anderen die me in die tijd (1971-'77) hebben meegemaakt, beter beoordelen. Ik heb de toenmalige Minister van Justitie Van Agt gedurende twee kabinetten (zeer) hinderlijk gevolgd. Tal van zaken door (o.a.) mij gevraagd en door hem bestreden worden nu uitgevoerd. Van tal van andere zaken waar ik voor gevochten heb, is nog weinig terecht gekomen.

Maar dan zeg ik met Willem de Zwijger (?):

„Het is niet nodig te hopen om te ondernemen, noch te slagen om te overharden.”

Veel goede wetgeving is door het CDA tegengehouden. Daarom moet m.i. het CDA zo snel mogelijk in de oppositie. De laatste opiniepeiling geeft hoop op een linkse meerderheidscoalitie. Ik zou dat van harte toejuichen. Als tweede keus zie ik een PvdA-VVD-D'66-combinatie. Ik ben ouder dan de meesten van u. Eén oudere in een fractie, mits voorzien van ervaring en enthousiasme, zou van nut kunnen zijn, dacht ik. Wie meer over me wil weten, zie De Democraat 1/78, blz. 7.

1. **BESTMAN, Ad**
2. Dirksland, 02-02-'44.
3. Baarn 3742 XC.
4. Roerdompstraat 17.
5. 02154-15994.
6. MULO, Gymnasium A, Nederlands Recht (staats- en administratief).
7. RU, Utrecht.
8. Lid Provinciale Staten Utrecht; Voorzitter Werkgroep Gehandicapten-beleid; Lid Werkgroep Binnenlandse Zaken.
9. Raadslid, fractievoorzitter gemeente Baarn ('70-'78)
10. DB-lid Nederlands Studenten Sanatorium; DB-lid Coördinatiecentr. (Wetensch. Lekt. Blinden); Bestuurslid Fed. Sport Gehandicapten; Bestuursfuncties (voorz.) in de nationale en internationale schaakorganisaties.

11. Ja.
- 11a. Regio Utrecht e.o.
- 11b. Midden.
12. Binnenlandse Zaken, Welzijn, Gehandicaptenbeleid.
13. Vanaf 1966 ben ik reeds lid van D'66 en sedert 1970 vertegenwoordig ik onze partij in de volksvertegen-

woordiging, te weten 8 jaar op lokaal niveau en sinds 1978 op provinciaal gebied. Thans zou ik graag op nationaal niveau de D'66-gedachte uit willen dragen en vertolken in beleidskeuzen.

Hoewel ik dit het liefst in het kader van de Tweede Kamer zou willen doen, kan een lidmaatschap van de Eerste Kamer dit ook reeds enigszins bewerkstelligen! Bovendien denk ik dat, gezien het karakter van de Eerste Kamer, daarin vooral mensen nodig zullen zijn die over de nodige politieke en bestuurlijke ervaring beschikken, waaraan ik meen te kunnen voldoen.

Werkend binnen het huidige staatkundige bestel vind ik dat ook de Eerste Kamer politieke keuzen behoort te maken gebaseerd op terzake doende argumenten. Nieuwe ideeën behoeven een eerlijke kans in de discussie te krijgen en niet bij voorbaat te worden afgewezen met niet relevante argumenten. Omdat de Eerste Kamer uiteindelijk in veel opzichten het werk van de Tweede Kamer doubleert, vind ik dat de Eerste Kamer zich juist in de beleidsvraagstukken meer moet richten op de problematiek op langere termijn en daarvoor de problemstellingen kan formuleren. Aan een dergelijke ontwikkeling zou ik graag mijn D'66-steentje willen bijdragen en in deze zin lijkt mij dat de toekomstige Eerste Kamerfractie van D'66 zou kunnen opereren, één en ander natuurlijk in nauw overleg met de achterban en de Tweede Kamerfractie. Gezien het voorgaande ben ik zo vrij uw aandacht op mijn kandidatuur te vestigen in de hoop dat ik daardoor door u op een verkiesbare plaats mag worden geplaatst!

1. **VAN GEEST, Adriaan**
2. Utrecht, 29 mei 1954.
3. 2406 BC Alphen aan den Rijn.
4. Van Boetzelaerstraat 84.
5. 01720-94314
6. Frederik Muller Akademie (HBO)
7. Boekverkoper.
8. Fractievoorzitter P.C.A. (Progr. Comb. Alphen) Lid werkgroep Volksgezondheid.
9. Secretaris Afdeling Alphen aan den Rijn.
10. Lid Humanistisch Verbond.
11. Ja.
- 11a. Provincies Zuid-Holland en Utrecht.
- 11b. Midden.
12. Volksgezondheid.
13. Volksvertegenwoordigers zijn te vaak specialisten op een specifiek terrein. Daarom dit keer de kandidatuur van deze niet-gespecialiseerde actieve D'66'er. ■

KANDIDATEN VOOR DE ADVIESRAAD VAN D'66

Legenda

1. Naam en voornamen voluit
2. Geboorteplaats en -datum
3. Adres en telefoonnummer (ook kantoonnummer)
4. Opleiding
5. Beroep
6. Beklede functies binnen D'66
7. Functies in andere maatschappelijke organisaties.

Alle kandidaten hebben de volgens de Statuten en het Huishoudelijk Reglement vereiste verklaringen afgelegd.

In alfabetische volgorde (beginnende met de letter T) per regio.

Regio Groningen – 1

1. **WILPSTRA, Bote Sietse**
2. Grijpskerk, 20 juni 1946
3. Rubensstraat 88, 9718 MG Groningen
050 - 13 42 05 (thuis),
050 - 11 75 02 (kantoor)
4. Doct. economie/econometrie
5. Wetenschappelijk medewerker RUG
6. – plv. lid VAR en AR 1977–1979, lid AR sinds december 1979 – voorzitter afdeling Groningestad 1977–1979 – kandidaat Prov. Statenverkiezingen 1978 – lid steunfractie Prov. Staten
7. – – –

1. **APOTHEKER, Jan Hendrik**
2. Zwolle, 20-11-1950
3. Framahaerd 53, Groningen, 050 - 41 12 99 (thuis), 050 - 12 05 59 (kantoor)
4. Drs. Biochemie
5. Leraar Scheikunde
6. Penningmeester afdeling Groningen, Voorzitter afdeling Groningen
7. – – –

1. **BETH, Leonardus Albertus**
2. St. Anna Parochie, 29-1-1953
3. Stoeldraaierstraat 32, 9712 BW Groningen 050 - 12 67 91
4. Gymnasium B, vierdejaars geneeskunde
5. Geen
6. Geen
7. Geen

1. **HOEKENDIJK, Gerdjan Peter**
2. Tandjong Morawa (Ind.), 14-7-1956
3. Ged. Kattendiep 38, Groningen 050 - 13 79 13
4. VWO-B en kandidaats Bedrijfskunde (propedeuse Scheikunde)
5. Doctoraal student Bedrijfskunde plv. lid van VAR en AR, lid van de AR, lid van de subwerkgroep Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek

7. oud-voorzitter studentenvakbond, bestuurslid Groningen Universiteitskrant, ex-bestuurslid kraakorganisatie en woning-beheerstichting, voorzitter adviseurscollege van het Gron. Studenten Corps.

1. **MENS, Johan Hendrik**
2. Borne (Ov.), 4-6-1953
3. Graauwedijk 35, Overschild 05966 - 324 (thuis), 050 - 26 26 60 (kantoor)
4. Fiskale Economie (RU Groningen)
5. Rijksambtenaar
6. Afdelingsvoorzitter Slochteren (1/2 jaar)
7. Geen

Regio Friesland – II

1. **BURGGRAAF, Adriana Hendrika**
2. Rotterdam, 20-2-1946
3. Straatweg 12, 9035 VM Dronrijp 051732 - 17 64 (thuis), 05100 - 3 11 25 (kantoor)
4. HBO tot bibliothecaresse
5. Bibliothecaresse
6. Regiobestuurslid Friesland, lid secretaris organisatie
7. Geen.

1. **KLANKER, Theodorus Nicolaas Petrus**
2. Koedijk, 28 mei 1947
3. Jhr. A. F. de Savornin Lohmanstraat 42, Franeker 05170 - 4160
4. Middelbare school en div. studies
5. Inspecteur levensverzekering
6. Lid RB en Adviesraad
7. Schoolraad, VOO-bestuur.

Regio Drenthe – III

1. **WALINGA-POSTMA, Sietske**
2. 12-1-1933
3. Ekehaar 21, Ekehaar 05920 - 79370 (thuis), 's-maandags 05921 - 1841 (kantoor). De rest van de week op huisbezoek.
4. Kinderverzorgster; Maatschappelijk Werk
5. Maatschappelijk werkster: kindbescherming 1955-1961 meervoudig gehandicapten vanaf 1971
6. Plv. Adviesraadslid
7. a. ROA, Roldes overleggroep Atoom
b. Stuurgroep Maatschappelijk Werkenden zintuiglijk gehandicapten.

1. **SLOTTJE, Cornelis**
2. Surabaja (Indonesië), 26-5-1938
3. De Wulp 33, 7905 CN Hogeveen 05280 - 62098 (thuis), 05219 - 7244 (kantoor)
4. Natuurkundig Ingenieur

5. Radio-astronoom
6. Lid Adviesraad en plv. lid
7. Bestuur sportvereniging.

Regio Overijssel – IV

1. **BEUMER-ERKELENS, Edith Elena**
2. Den Haag, 22-9-1944
3. Van Hille Gaerthestraat 13, Zwolle 05200 - 34202 (thuis)
4. Mulo-B, Havo, Atheneum-B
5. Secretaresse (part-time)
6. Voorzitter subregio IJsselmond
7. Geen
1. **BOEKELMAN, Jasper Ignatius**
2. De Bilt, 2 augustus 1935
3. Zandkreek 19, 8032 JL Zwolle 05200 - 41449 (thuis), 05200 - 77611 (kantoor)
4. Dكتورaal sociologie
5. Sociaal en personeelsbeleid bedrijfsleven
6. Voorzitter steunfractie Zwolle, Plv. lid van de Adviesraad
7. Geen.
1. **FOKKINK, Pieter Frederik**
2. Amsterdam, 13 juni 1939
3. Klompmakersweg 9, 7475 PE Markelo 05737 - 384 (thuis)
4. Politieke & Sociale Wetenschappen
5. Wetenschappelijk Hoofdmedewerker
6. thans: lid Adviesraad, Regio-voorzitter Overijssel, sekretaris Gewestraadsfractie Twenthe, lid SWB-werkgroepen Achtergronden D'66, Parlement & Democratie, Buitenland (Vrede & Veiligheid/Defensie)
7. Ledenraadslid Omroepvereniging, en Oudercommissielid VWO-Scholengemeenschap.

1. **JOELE-LENTZ, Dineke**
2. Groningen, 23-6-1947
3. Graaf van Burenstraat 38, 7411 RX Deventer 05709 - 19156 (thuis), 053 - 84 08 40 (kantoor)
4. Slavische Talen
5. Leerplanontwikkelaar
6. Geen
7. Geen.

1. **SCHAAP, Johannes Casparus Maria (Hans)**
2. Nijmegen, 5 juni 1944
3. Burg. A. Bontekoelaan 17, Bathmen 05704 - 2380 (thuis), 055 - 79 25 79 (kantoor)
4. Middelbaar, aangevuld met SRM-opleiding Marketing en Reklame
5. Verantwoordelijk voor reclame en verkoopbevordering van een computerserviceburo
6. Voorzitter afdeling Bathmen, lid Subregio bestuur Salland
7. Voorzitter Deventer Sportraad.

1. **MIJNHEER, Hendrik**
2. Staphorst, 26-5-1949
3. Evert Reddersland 53, 7951 GR Staphorst 05225 - 2603 (thuis), 05200 - 20800 (kantoor)
4. MBO
5. Binnenhuisadviseur
6. Lid Subregio bestuur
7. Geen.

Regio Gelderland – V

1. **Traag, Johannes Theodorus Maria**

2. Zevenaar, 10-6-1942
3. Zuiderlaan 41, Zevenaar 08360 - 24019
4. Avond-Atheneum; thans 3e jaars MO-Geschiedenis
5. Bibliotheekaris
6. Vele, thans 1e regiosekretaris
7. Lid Adviesgroep KABO-KEMA, Redakteur bedrijfsblad

1. **VERDEGAAL, Babelle C.A.**
2. Sassenheim, 3 augustus 1947
3. Pr. Bernhardlaan 17, 7204 AK Zutphen 05750 - 13491 (thuis), 055 - 79 23 70 (kantoor)
4. Middelbare School (MMS), lerares opleiding, Nijverheidsonderwijs, Sociale Akademie
5. Personeelsconsulente
6. Landelijke WG Emancipatie: sekretaris kerngroep RB-lid 2e sekretaris
7. Geen.

1. **BAKKER, Arie**
2. Schiedam, 9-2-1929
3. Nieuweweg 25, Renkum 08373 - 2895 (thuis), 030 - 33 14 41 (kantoor)
4. Wageningen LH
5. Ondervoorzitter adviescie Natuurbeschermingsraad
6. Voorzitter afdeling gemeente Renkum
7. Geen.

1. **BEEK, Johan René Simon**
2. Oss, 15-2-1930
3. Graaf van Lyndenlaan 55, Barneveld 03420 - 5118 en 020 - 23 79 62
4. MHS
5. Antiquair
6. Plv. AR-lid, Werkgroep Welzijn, Werkgroep Emancipatie Gelderland
7. Nat. Raad Maatsch. Welzijn sectie samenlevingsopbouw, Alg. Vereniging v. Democratie, Alenhuis Barneveld

1. **BRUINSMA, Pieter**
2. Oude Bildtzijl (Fr.), 9 maart 1930
3. Paulus Potterweg 32, Groesbeek 08891 - 2336 (thuis), 080 - 51 30 62 (kantoor)
4. Sociale Geografie (doctoraal) 1968
5. Wetenschappelijk medewerker Derde Wereld Centrum (KU)
6. Voorzitter afdeling Groesbeek, (vanaf oprichting 1976-1978), Lijsttrekker Gemeenteraadsverkiezing 1977, lid Adviesraad (vanaf 1979), plv. lid Adviesraad 1978, lid mediawerkgroep SWB.
7. Secretaris ABVA groep K.U. Nijmegen

1. **BRUMMER, Gerard-Jan Maria**
2. Amersfoort, 27-2-1953
3. Heelsumseweg 38, 6721 GT Bennekom 08389 - 5881 (thuis)
4. 3 jaar HEAO (ec. jur. richting) prop. politicologie
5. Student politicologie
6. Voorzitter steunfractie Ede, lid Gelderse Adviesraad, lid SWB-werkgroep Parlement en Democratie
7. Geen.

1. **OLDENZIEL-POSTMA, Johanna (Joos)**
2. 's-Gravenhage, 6-2-1942
3. Brullenweide 74, 6931 VP Westervoort 08303 - 2220 (thuis), 085 - 454991 (kantoor)
4. Gymnasium A, 1 jaar Rechten, 2

- jaar Politieke en Sociale faculteit Amsterdam, MBO arbeids-marktpolitiek/personeelsbeleid
5. Arbeidsbemiddelaar
6. Penningmeester subregio Midden-Gelderland, lid Adviesraad 1978 - 1980
7. Geen.

Regio Utrecht – VI

1. **WENDE, Hendrik Leendert van der**
2. Nieuwe-Tonge, 2-12-1939
3. Gezichtsland 4, Doorn 03430 - 5204 (thuis), 030 - 331121 (kantoor)
4. HBS., kandidaats sociologie
5. Stafmedewerker Nederlandse Vereniging voor Revalidatie
6. Voorzitter afdeling Utrechtse Heuvelrug, Voorzitter regio Utrecht, lid Adviesraad, gemeenteraadslid Doorn
7. Geen.

1. **WERF, Jan Antonius van der**
2. Ede, 19-4-1959
3. Johan de Wittstraat 2, 3581 XX Utrecht 030 - 315420 (thuis)
4. Gymnasium, studie klassieke talen en geschiedenis
5. Student assistent Archeologie
6. Secretaris afdeling Utrecht, plv. lid Adviesraad, lid Jongeren werkgroep
7. Lid vakgroepsraad Archeologie Universiteit van Utrecht.

1. **BAAN, Petrus Nicolaas Mathijs Andreas van der**
2. Venlo, 4-2-1947
3. Zuiderkruis 269, Veenendaal 08385 - 14627 (thuis) 035 - 44380 (kantoor)
4. Gymnasium a
5. Journalist
6. Bestuurslid afd. zuid-oost Utrecht
7. Lid Algemeen Bestuur Provinciale Jeugdraad Utrecht, bestuurslid van diverse verenigingen.

1. **BLAAUW, Willem G.**
2. Amsterdam, 11-1-1927
3. Bovenkamp 4, 3985 PG Werkhoven 030 - 328511 (kantoor)
4. Arbeidseconoom (drs), (res) officier KL/KNIL
5. Gemeente ambtenaar
6. Lid Adviesraad, plv. lid VAR, SWB werkgroep Binnenlandse Zaken/Staatsrecht, afdelingsbestuur, oud gemeenteraadslid.
7. Verscheidenheid.

1. **ELLERBROEK, George**
2. Utrecht, 2-8-1945
3. Pieter Bothlaan 5a, 3818 CA Amersfoort 033 - 34220 (thuis) 030 - 689111 (kantoor)
4. Gymnasium B, drs. chemie
5. medewerker DHV Raadgevend Ingenieursbureau, afd. milieutechnologie
6. Geen
7. Bestuurslid Maatsch. Advies & Informatiecentrum (MAIC), Haarlem, van november 1976 tot verhuizing naar Amersfoort in september 1978

1. **GEMUND, Johannes Frederik van**
2. Semarang, 7-11-1934
3. P. C. Hooftlaan 9, Amersfoort

- 033 - 16878 (thuis) 030 - 353119 (kantoor)
4. Sociologie
5. Bedrijfssocioloog N.S.
6. Voorzitter afdeling Amersfoort, lid Adviesraad
7. Geen.

1. **HOKSBERGEN, René, Aloysius, Cornelis**
2. Amsterdam, 21-9-1940
3. Hartmanlaan 20, Soest, 02155-18069, 070-742401 (alleen ma. en di.)
4. Sociale Wetenschappen, prop. economie
5. Docent aan Universiteit en pers. adv. Min. van O. en W.
6. Lid AR - 1978 - 1979
7. Bestuurslid 2 adoptie organisaties, voorheen verschillende besturen van organisaties en staatscommissies onderwijs en volwassenen-educatie.

1. **NIJENHUIS, Hendrik**
2. Heerenveen, 10 maart 1930
3. Maire Hofstedelaan 52, 3601 BS Maarssen, 03465 - 63058 (thuis) 030 - 885341 (kantoor)
4. Gymnasium B, doctoraal Rechten
5. Financieringsadviseur
6. Voorzitter afdeling Maarssen
7. Bestuurslid plaatselijke samenwerkingspartij, adviseur gezondheidscentrum

1. **RESINK-BOS, Renske Jantje**
2. Nieuwe Schans, 13-3-1944
3. Kerkplein 18, Abcoude 02946 - 1994 (thuis) 02946 - 1693 (kantoor)
4. HBS-A 3 jaar
5. Adviseur in- en verkoop moderne woninginrichting
6. Schaduw-fractielid
7. Momenteel geen.

1. **ROELE, Albertus**
2. Houten, 5-11-1958
3. Odijsseweg 23, 3994 AS Houten 03403 - 1264
4. Atheneum A, Kandidaats geschiedenis R.U. Utrecht
5. Student
6. Mede-oprichter werkgroep Houten '77, lid bestuur werkgroep Houten 1977-1979, lid regioraad 1977-1979, plaatselijke campagne coördinator 1977, 1978 en 1979, ex-lid SWB werkgroep Buitenland en Defensie en Achtergronden.
7. Geen.

1. **STRUYCKEN, Michiel J. M.**
2. Breda 1-2-1944
3. Noorderkroon 61, 3902 VB Veenendaal 08385 - 11438 (thuis) 030 - 933941 (kantoor)
4. HTS-w+w, N.O.I.B.
5. Ass. verkoopleider
6. Lid afd. bestuur Z.O. Utrecht, plv. lid Adviesraad
7. Geen.

Regio Noord-Holland – VII

1. **VRIES, Riekle Frederik de**
2. Probolinggo (Indonesië) 4-7-1933
3. Wezellaan 14, 1216, CZ Hilversum 035 - 46898 (thuis) 035 - 892725 (kantoor)
4. Doctoraal Natuurkunde (met

wiskunde en economie), Promotie aan de R.U. Utrecht

5. Groepsleider software Philips Telecommunicatie Industrie

6. Bestuurslid afdeling Hilversum, lid werkgroep Energie, lid regio-raad, lid steunfractie Hilversum

7. Lid college van beheer van het Philips Pensioenfonds, penningmeester van de federatie van Hoger Philips Personeel, voorzitter van de vereniging van Hoger Personeel P.T.I.

1. **WERTHEIM, Jaap**

2. Geldorp 1-8-1939

3. Kortenhoeftsedijk 153, 1241 LZ Kortenhoeft 035 - 61712

4. Doctoraal examen economie, NEH Rotterdam

5. Econoom/Directeur

6. geen

7. Bestuurslid van o.m. Stichting Vrienden Jeugdtheater Amsterdam, Joods Historisch Museum Amsterdam, Stichting Rotterdamse Studenten Sociëteit Rotterdam, Oudercommissie Kortenhoeft.

1. **BERG, Frank van den**

2. Boxmeer, 2-1-1955

3. Rode Kruislaan 1003, 1111 ZX Diemen 020 - 906367 (thuis)

4. Gymnasium B, doctoraal Economie, doctoraal Rechten

5. nog studerend (eind 1980 klaar)

6. AR-lid 1978/1979, plv. AR-lid 1979/1980, lid werkgroep Energie, vice-voorzitter afdeling Diemen

7. Penningmeester EHBO afdeling Diemen

1. **BRANDHOF, Peter Alexander van den**

2. Ede, 25-3-1948

3. Hofdijklaan 61, Driehuis-Velsen 02550 - 15493 (thuis) 010 - 176823 (kantoor)

4. Gymnasium A, Nederlands recht

5. Bedrijfsjurist

6. Voorzitter afdeling Velsen (sinds 1978), lid Adviesraad (1979-1980), lid werkgroep Energie (sinds 1978)

7. Geen

1. **LE COSQUINO DE BUSSY, Henriëtte Françoise**

2. Utrecht, 16-9-1923

3. Reguliersgracht 22, 1017 LR Amsterdam 020 - 242252 (thuis)

4. Gymnasium, Conservatorium piano

5. Telegrafiste PTT part-time

6. Wijkcontactpersoon Oude Stad Amsterdam, lid werkgroep Consumentenzaken, lid werkgroep Stadhuis/opera

7. Geen

1. **ELJKENAAR, Jacob Willem**

2. Apeldoorn, 28-5-1938

3. Oosteinde 84, Wormer 02982 - 1136 (thuis) 075 - 161854 (kantoor)

4. HBS-B, M.O. Lichamelijke Opvoeding, M.O. A. geografie Diploma Makelaar o.g.

5. Leraar Lich. Opvoeding

6. Geen

7. Gemeenteraadslid Vereniging Gemeentebelangen.

1. **FRANKFURTHER, P. Hans**

2. Amsterdam, 12 januari 1932

3. Sloterweg 1212, Amsterdam-Sloten 020 - 152080 (thuis)

4. Politieke en Sociale Wetenschappen, Univ. van Amsterdam Bankopleiding en filmcursus in de Verenigde Staten

5. Mediaspecialist

6. Coördinator SWB-werkgroep Kunsten en Media, Contactpersoon SWB-werkgroep Verre Oosten, lid permanente campagnegroep afd. Amsterdam, plv. lid Adviesraad.

7. Lid Programmaraad Televisie N.O.S., lid Federatieraad Kunstenaarsverenigingen, redactielid vakblad Film en TV Maker

1. **GROEN, Bettie Suze**

2. Zutphen 4-4-1948

3. Spaarndammerstraat 60-I, Amsterdam 020 - 862764 (thuis) 020 - 722808 (kantoor)

4. M.M.S.

5. Secretaresse

6. Adviesraadslid 1978/1979 - 1979/1980, redactrice afdelingsblad, coördinator werkgroep Midden-Oosten

7. Gemeentelijk 5 mei-komitè Amsterdam, wijkraad Spaarndammerbuurt

1. **GROOT, Willem**

2. Andijk, 13-5-1942

3. Dirk Wieringstraat 6, 1602 TJ Enkhuizen 02280 - 2927

4. Technische opleiding (Metaal)

5. Machine-bankwerker/monteur

6. Steunfractie gemeenteraad, lid van de huidige Adviesraad

7. Hulpverlenings organisaties, Brandweer, EHBO

1. **HOOGKAMER, Theodorus Petrus**

2. Schermerhorn, 27-4-1950

3. Melkweg 47, Hoorn 02290 - 19813 (thuis)

4. HBS-B, doctoraal experimentele natuurkunde, gepromoveerd in 1977

5. Docent natuurkunde, wiskunde, informatica aan Hogere Technische School

6. Vanaf jan. 1978 lid afdelingsbestuur Hoorn, na nov. 1978 voorzitter afdelingsbestuur

7. Geen

1. **HOORN, Jan Lucas Inayat van**

2. Amsterdam, 18-9-1951

3. Deurllostraat 58-II, 1078 JE Amsterdam 020 - 722350 (thuis) 020 - 731272 (kantoor)

4. Meester in de rechten

5. Advocaat

6. Coördinator werkgroep Midden-Oosten

7. Geen

1. **KLÖTERS, Paulus J. Th. J.**

2. Amsterdam, 11-9-1943

3. Schout 28, Hoorn 02290 - 32495 (thuis) 020 - 248942 (kantoor)

4. H.B.O.

5. Directeur Meubelfourniturenfabriek

6. Voorzitter steunfractie Hoorn

7. Geen

1. **KOPPEN, Charles Albert**

2. Amsterdam 19-9-1932

3. Nijenrode 14, 1121 HN Landsmeer 02908 - 3306 (thuis) 020 - 803803 (kantoor)

4. HBS-A

5. Adjunct-directeur

6. Penningmeester resp. vice-voorzitter afdeling Landsmeer

7. Secretaris Veteranen Commissie KNRB, wandel en fietsconsul ANWB.

1. **KOHNSTAMM, Jacob**

2. Wassenaar, 14-11-1949

3. Goudsbloemstraat 136, Amsterdam 020 - 262380 (thuis) 020 - 641311 (kantoor)

4. Rechten (U. v. Amsterdam)

5. Advocaat

6. Vice-voorzitter afdeling Amsterdam 1976-1978, vice-voorzitter VAR 1977-1978, voorzitter Adviesraad 1978 - heden, lid geschillencommissie 1977 - heden

7. lid rechtswinkel Weesp.

1. **KUIPER, Else Rose**

2. Den Haag, 26-3-1958

3. Haarlemmerdijk 149, Amsterdam 020 - 248640 (na 18.00 uur en in weekends)

4. Muziekstudente

5. Geen

6. Bestuurslid afdeling Zeist, Bestuurslid regio Utrecht, Campagnecoördinatrice regio Utrecht 1978, Coördinatrice Werkgroep Jongeren

Huidige functie(s): Coördinatrice Subwerkgroep Kunstonderwijs

7. Geen

1. **LIGTHART, Johannes Wilhemus Maria**

2. Hilversum, 22 september 1949

3. Anjelierstraat 20, 1214 CH Hilversum 035 - 48174

4. Pedagogische Academie

5. Leerkracht Buitengewoon Onderwijs

6. Voorzitter afdeling Hilversum

7. Bestuurslid Hilversums Informatie- en Communicatieblad (HIK)

1. **LODEWIJK-DE KRUIF, Maria Wilhelmina**

2. Amsterdam, 16-8-1926

3. Vondelstraat 106 bov, Amsterdam 020 - 169732 (thuis), 020 - 180466 (kantoor)

4. Middelbare School, Talen, Div. Curs.

5. Filiaal Beheerster Boek en Tijdschriften Onderneming

6. Wijkcontactpersoon D'66 Asd. Oudwest 1978, Plv. lid VAR 1977, Plv. lid AR 1978, lid AR 1979, Lid div. verkiez. camp. teams

7. Lid OC Lyceum Zuid, Lid Werkgroep Overtoom wijkcentrum Oud West

1. **VAN PINXTEREN, Franciscus Antonius Maria**

2. Amsterdam, 8 augustus 1953

3. Emmalaan 13, 2015 BS Haarlem 023 - 310444 (thuis), 020 - 5482637 (kantoor)

4. Doktoraal Bedrijfseconomie (VU)

5. Wetenschappelijk Medewerker VU Amsterdam

6. Lid (penningmeester) afdeling

Haarlem sedert oktober 1978, tot 1-1-1980 lid afdelingsbestuur Zuid-Kennemerland, lid plaatselijke werkgroep Volksgezondheid

7. Geen.

1. **VAN SITTEREN, Carel Egbertus**

2. Amsterdam, 10 februari 1911

3. O.Z. Achterburgwal 153hs, 1012 DH Amsterdam 020 - 241492

4. HBS

5. Ondernemer

6. Lid Adviesraad-Coördinator en voorzitter kern Landelijke Werkgroep Emancipatie - lid Politiek Emancipatie Aktiveringscentrum PEAC - lid Projektgroep Emancipatie en Werkgelegenheid, eerder Penningmeester afdeling Amsterdam

7. Geen

Regio Zuid-Holland - VII

1. **WISCHMANN, August Ferdinand**

2. Rotterdam, 27-11-1925

3. Waterman 15, 3204 BZ Spijkenisse 01880 - 13540

4. Mulo-B, HBS-B, HTS Wtb

5. Project Engineer

6. Geen

7. Lid ziekenhuiszie Spijkenisse

1. **VAN WOERDEN, Hendrikus Anthonius Cornelis**

2. Den Haag, 8 juni 1950

3. Paddestoelweg 66, Alphen aan den Rijn 01720 - 45066 (thuis), 070 - 716390

4. HBS-A, Bedrijfseconomie I en II, Belastingrecht en Algemene Organisatie bij het Ned. Inst. van Registeraccountants (NIVRA) Organisatievakopleiding

5. Organisatie-adviseur bij het Ministerie van Binnenlandse Zaken

6. huidige: voorzitter afdeling Alphen a/d Rijn en omstreken begeleider kadercursus (PSVI) lid Werkgroep Staatsrecht en Binnenlandse Zaken (SWB) vroegere: Lid Werkgroep Sport en Recreatie (SWB)

7. Lid Instituut voor Natuurbeschermingseducatie

1. **WUISMAN, Gerardus Pius Isidorus Maria**

2. Weert, 27-6-1951

3. Regentesselaan 6, Oegstgeest 071 - 153189 (thuis), 070 - 657947 (kantoor)

4. Doct. Notarieel-recht, Doct. Ned. Burgerlijk recht

5. Ambtenaar van Staat bij de Raad van State, Stafafdeling Wetgeving

6. Geen, wel incidenteel werkzaam t.b.v. de Tweede Kamerfractie van D'66

7. Lid van de Gemeenteraad van Oegstgeest, fractievoorzitter en daarmee samenhangende commissie- en bestuurslidmaatschappen

1. **ZEBREGS, Marijke Johanna Mathilde**

2. Heerlen, 4 november 1941

3. Graaf Florisstraat 102b, Rotterdam

- 010 - 764753 (thuis)
- 4. MMS, MO-A Engels
- 5. Lerares
- 6. Fraktie-assistente Rijnmondraad
- 7. Geen

- 1. **BARTH, Hans Peter**
- 2. Groningen, 17-5-1934
- 3. Mozartlaan 8, 2742 BN Waddinxveen
- 01828 - 2647 (thuis), 03480 - 19134 (kantoor)
- 4. HBS-B, HTS, Diverse cursussen
- 5. Direktiesecretaris bouwonderneming
- 6. Voorzitter afdeling. Voorzitter subregio, programmacommissie statenverkiezingen, thans: lid gemeenteraad, Lid Adviesraad, Kandidaat PS
- 7. Voorzitter Art. 61 Scholengemeenschap

- 1. **VAN DEN BOS, Bob Roland Claro**
- 2. Den Haag, 19-12-1947
- 3. Korte Poten 9A, Den Haag
- 070 - 648214 (thuis), 070 - 465926 (kantoor)
- 4. Gymnasium, Doctoraal Algemeene Politieke en Sociale Wetenschappen
- 5. Politicoloog
- 6. Wijkcontactpersoon, lid commissies gemeentepolitiek, lid werkgroepen Europa en Defensie, Voorzitter werkgroep Parlement en Democratie, rapporteur/spreker Europese verkiezingen, begeleider kadercursussen, lid PSVI-bestuur
- 7. Geen

- 1. **CAROL, Johanna Martina**
- 2. Den Haag, 10-10-1935
- 3. Schout van Eijklaan 73, 2262 XL Leidschendam
- 070 - 279734 (thuis), 070 - 645810 (kantoor)
- 4. Gymnasium B. Kweekschool (volledig bevoegd), Akte Pedagogiek MO-A
- 5. Pedagoog-didacticus (schoolbegeleiding)
- 6. Lid Onderwijszie. Lid Emancipatie, Lid Stuurgroep Regionale Emancipatie Zuid-Holland
- 7. In het verleden vele politieke functies in besturen en commissies, tevens lid hoofdbestuur Humanistisch Verbond geweest. Nu. lid Medezeggenschapszie H.C.O.

- 1. **COHEN JEHOORAM-VAN DER HORST, Marieke**
- 2. Voorschoten, 19-10-1928
- 3. Bachmanstraat 28, Den Haag
- 070 - 464131
- 4. HBS-B, Enige jaren Universitaire studie (med.)
- 5. Huisvrouw en part-timer secretariaat D'66
- 6. o.a. medeoprichtster WG Emancipatie, id. WG Abortus, plv. lid VAR, nu plv. lid AR
- 7. Lid Open WG Benoordenhout

- 1. **DEENIK, Jan**
- 2. Haarlem, 13 juli 1940
- 3. Gruttolaan 4, Leidschendam
- 070 - 275034 (thuis), 079 - 272289 (kantoor)
- 4. Bouwkundig Ingenieur
- 5. Rijksambtenaar
- 6. Plaats. Bestuur D'66 Leidschendam. AR: plv. lid, lid
- 7. Geen

- 1. **VAN DOOREN, Frank J. W. M.**
- 2. Roermond, 25-5-1949
- 3. S. de la Valléestraat 17, 3067 XR Rotterdam
- 010 - 215515 (thuis), 070 - 716148 (kantoor)
- 4. Doctoraal rechten
- 5. Wetgevingsmedewerker Directie Binnenlands Bestuur, Ministerie van Binnenlandse Zaken
- 6. Vice-voorzitter resp. voorzitter afdeling Rotterdam, Lid Adviesraad, Lid Geschillencommissie
- 7. Geen

- 1. **GOEDKOOP, Martinus Lambertus**
- 2. Amsterdam, 11-4-1911
- 3. Weresteijn 106, 3363 BR Sliebrecht
- 01840 - 15675
- 4. Chem. Ir. (ETH Zürich) Dr. es Sc. Univ. de Paris
- 5. Gep. Ingenieur DSM. Steenkool-research en -technologie Econ.-technologische doc. CI DSM
- 6. Adviesraad, Werkgroep Energie, Lid afdelingsbestuur
- 7. Oudercommissie Scholengemeenschap MAVO-HAVO-VWO, Schoolbibliotheek

- 1. **DE HAAN, Yeb Marten**
- 2. Arnhem, 17 januari 1934
- 3. Wolfertstraat 18, 2722 AG Zoetermeer
- 079 - 311834 (thuis), 015 - 786441 (kantoor)
- 4. TH-Delft
- 5. Hoogleraar, Lid College van Bestuur Th Delft
- 6. Voorzitter afdeling Voorburg en Zoetermeer, Lid Provinc. verkiezingscomm. ZH, Lid Adviesraad,
- 7. Oud-voorzitter Orgaan van Samenlevingsopbouw Zoetermeer, Oprichter en oud-voorzitter Creativiteitscentrum Zoetermeer

- 1. **KOOIMAN, Robert**
- 2. Den Haag, 26 maart 1947
- 3. Eikstraat 23, Den Haag
- 070 - 631225 (thuis), 070 - 814641 (kantoor)
- 4. Middelbare school en Beroepsopleiding Automatisering
- 5. Systeem-programmeur
- 6. Lid huidige Adviesraad, Lid Werkgroep Innovatie, 3 x lid van de verkiezingscampagnecommissie (Den Haag)
- 7. Geen

- 1. **MEERBURG, Arend Johannes**
- 2. Katwijk, 27 mei 1939
- 3. Ant. Duyckstraat 165, 2582 TJ Den Haag
- 070 - 544645 (thuis), 070 - 614941 (kantoor)
- 4. Natuurkundig Ingenieur
- 5. Hoofd Bureau Ontwapening & Internationale Vredesvraagstukken Ministerie van Buitenlandse Zaken
- 6. Regiosecretaris Utrecht, 3 jaar HB, waarvan 2 jaar DB, Rapportagecommissie
- 7. Geen

- 1. **MEINEN, Jan**
- 2. Purmerend, 10 februari 1944
- 3. Heliotroop 60, 's-Gravenzande
- 01748 - 6206 (thuis), 070 - 469524 (kantoor)
- 4. van LTS tot Atheneum
- 5. Inspecteur
- 6. Gemeenteraadslid en plv. Lid

- Adviesraad
- 7. Bestuurslid WSK-comité

- 1. **PEELS, Chris Jan**
- 2. Batavia (Ind.), 16-3-1948
- 3. Botaniestraat 5, 2628 ED Delft, 015 - 122860 (thuis), 015 - 783260 (kantoor)
- 4. Doc. examen Nederlands recht
- 5. (Bestuurs)ambtenaar
- 6. Voorzitter D'66-afdeling Delft en omstreken (tot 5-2-1980)
- 7. Bestuurslid Stichting Smør

- 1. **DE ROO, Paul Johan Hendrik**
- 2. 2-2-1950
- 3. Laan van Nieuw Oostindie 253, Den Haag
- 070 - 832806 (thuis)
- 4. Mulo/Meo/volgt Staatsinrichting MO (4e jaars)
- 5. Werkstudent Staatsinrichting MO
- 6. Ex-secr/penn. D'66 Voorschoten 70-73, lid DS'66 Staatsrecht-commissie
- 7. VPRO ledenraadslid

- 1. **SCHWARZ, Norbert F.I.**
- 2. Antwerpen (B), 18-12-1917
- 3. Schoutenstraat 9, Den Haag
- 070 - 245189 (thuis), 015 - 783786 (kantoor)
- 4. Nat. Ir.
- 5. Kroonlid College van Bestuur, TH Delft
- 6. Lid dagelijks Bestuur, Voorzitter Programmacommissie, Fraktie-voorzitter Prov. Staten en Eerste Kamer, thans vice-voorzitter Adviesraad, lid bestuur St. Wetensch. Bureau
- 7. Lid ledenraad VPRO, Vice-voorzitter Humanistisch Verbond

Regio Zeeland - IX

- 1. **DIJKWEL, Alexander Johan**
- 2. Yerseke, 13-7-1936
- 3. Siessingel 44, Middelburg
- 01180 - 14980 (thuis), 12264, 11559, 12517 (school)
- 4. NO akte + LO akte + appl.
- 5. Adjunkt directeur Scholengemeenschap voor LHNO, MHNO, LTS, ITO, IHNO
- 6. Lid Steunfractie gemeenteraad, Lid Werkgroep Onderwijs enz. prov.
- 7. Op dit moment geen

- 1. **OVAA, Willem**
- 2. Zoutelande, 18-10-1944
- 3. Walraven van Hullstraat 20, 4333 CM Middelburg
- 01180 - 16794 (thuis), 01180 - 28024 (kantoor)
- 4. Kweekschool, Westerse sociologie
- 5. Soc. Wet. onderzoeker
- 6. Lid Adviesraad (1978-1980), Lid Regionale Werkgroepen
- 7. Voorzitter cie basiscnderwijs Zeeland

- 1. **STAAL, Cornelis John Pieter**
- 2. 13 november 1945
- 3. Graaf Jansdijk A32, 4554 AE Westdorpe
- 01158 - 2019
- 4. LTS, SVS (ged.), Middenst. div. andere cursussen
- 5. Safety Technician
- 6. Plv. Adviesraadslid
- 7. Geen

Regio-Noord Brabant X

- 1. **VAN VELDHUIJZEN, Hermanus Jan**
- 2. Zeist, 18-12-1943
- 3. Vaanakker 25, Mierlo
- 04927 - 2875 (thuis), 040 - 433965 (kantoor)
- 4. Kweekschool
- 5. Pedagogisch Didactisch Medewerker Schoolbegeleidingsdienst
- 6. Secr. regiobestuur Nbr. tot 1979
- 7. Bestuurslid PCO sectie dienstverlening/inspectie Bestuurslid NFO verbond onderwijsverzorging

- 1. **VAN AKEN, Joan Ernst**
- 2. Den Haag, 15 juli 1942
- 3. Ketelbraken 2, Best
- 04998 - 3237 (thuis), 040 - 785088/785075 (kantoor)
- 4. Natuurkunde (Ir., Th Delft), Economie (Econ. cand. Rotterdam) Bedrijfskunde (Dr. TH Eindhoven)
- 5. Organisatie-adviseur
- 6. Geen
- 7. Lid geweest van Bestuur kleuteren basisschool

- 1. **DE BRUYN, René Roland**
- 2. Oostburg, 16-9-1951
- 3. Vriesdongen 12, 4819 EB Breda, 076 - 141139 (thuis), 078 - 141098 (school)
- 4. Pedagogische Academie
- 5. Onderwijzer
- 6. Secretaris afdeling Breda 1972 t/m 1974, lid bestuur afdeling Breda 1977 t/m 1979, plv. lid Adviesraad 78/79, lid Adviesraad 79/80
- 7. Geen

- 1. **VAN HEUSDEN, Johannes**
- 2. Utrecht, 15 januari 1927
- 3. Zwijsbergenstraat 160, Breda
- 076 - 653086 (thuis), 010 - 120240 (kantoor)
- 4. HBS-B 5j.
- 5. Schaderegelaar verzekeringsbedrijf
- 6. Afdelingssecretaris, afdelingsvoorzitter
- 7. Lid Bestuurscommissie Openbare Bibliotheek Breda

- 1. **PELKMAN, Christiaan Petrus Maria**
- 2. Gilze, 19 november 1953
- 3. Oranjestraat 47, 5126 BL Gilze
- 01615 - 2448 (thuis), 010 - 194100 (kantoor)
- 4. Doctoraal Bedrijfskunde
- 5. Directie-secretaris
- 6. o.a. Lid Campagne-team Kamer- verk. 1977, Lid Adviesraad
- 7. Geen

- 1. **SCHOONHOVEN, Pieter**
- 2. Utrecht, 8 april 1935
- 3. Fazantenveld 135, 5431 JG Cuijk
- 08850 - 16548 (thuis), 08860 - 2916 (Archiefdienst Grave)
- 4. Middelbaar, o.a. Gemeenteadministratie, Archiefopleiding e.d.
- 5. Streekregistrator/medewerker Archiefdienst Land van Cuijk
- 6. Secretaris afdeling Amersfoort e.o., voorzitter afdeling Amersfoort e.o., secretaris afdeling Cuijk, lid Adviesraad
- 7. Lid werkgroep Ontwikkelings-samenwerking Sri Lanka (Cey- ▶

1. **TOUSSAINT, Johan Frans Hubert (Jo)**
2. Heerlen, 18-12-1942
3. Burg. van Deelensingel 56, 5941 BD Velden
077 - 18959 (kantoor)
4. HBS-B, Electr. Heerlen + Eindhoven
5. Leraar HTS Venlo
6. Vice-voorzitter sub-regio Venray, voorzitter sub-regio Venlo, nu: voorzitter regio Limburg
7. Geen

1. **BEDAUX-BROKMEIER, Helene**
Jeanette Wilhelmina
2. Rotterdam, 22-12-1944
3. Plutohof 5, 6215 XH Maastricht
043 - 75731
4. RU Leiden, Klassieke Talen en
Archeologie, Doct.
5. Docent Volksuniversiteit
Maastricht, daarnaast huisvrouw
en moeder van 3 kinderen
6. Secr. afd. Maastricht
7. Secr. Bestuur Peuterspeelzaal
secr. Ned. Klassiek Verbond

1. **DE GIER-ARENDS, Catharina Johanna De Gier**
2. Venlo, 19-3-1945
3. Korhoenstraat 14, Gennep
4. MMS, EEG Laborante
5. EEG/ECG Laborante
6. Voorzitter sub-regio „Het Noorden van Noord-Limburg” Lid Adviesraad
7. Secr. Rechtswinkel Gennep en omstreken
Lid Oprichtingswerkgroep „Openbare School”

1. **KNOL, Hendrikus Jozef**
2. Zwaag, 3-1943
3. **Straat 3, Merselo-Venray**
04786 - 559 (thuis), 04920 - 40215
(kantoor)
4. **Gymnasium, Sociale Akademie**
afd. **Opbouwwerk Voortgezette**
Opleiding Opbouwwerk Nijmegen
5. **Koördinator Onderwijsstimuleringsproject**
6. **Voorzitter sub-regio Venray**
7. **Gemeentelijke onderwijscommissie, bestuur MLK-school,**
Voorzitter besturenoverleg
kleuter-basisonderwijs

1. **VAN REEN-KASDORP, Anna**
Maria Catharina (Annemie)

2. Roermond, 9 juli 1931
3. Brugstraat 13, 6131 AE Sittard
04490 - 16529 (thuis), dinsdags:
11448
4. Mulo, Kadercursussen voor lei-
dinggevend
5. Geen
6. lid van Bestuur Westelijke Mijn-
streek,
nu: secretaris regio Limburg
7. Hoofdleider van Welfare Rode
Kruis afd. Sittard e.o. Districts-
leider Welfare Rode Kruis
Lid Provinciaal bestuur VAC
(Vrouwen Adviescommissie in
woningbouw), Lid redaktieraad
v. landelijk Rkr. blad.

1. **SMIT, Wiel**
2. Heerlen, 4 november 1959
3. Montfortstraat 32, Schaesberg
tel. 045 - 313444
4. Middelbaar Technische School
5. Bouwkundige
6. Sekretaris Politiek sub-regio
Oost. Mijnstreek
Lid werkgroep Campagne en
Propaganda
Voorzitter werkgroep Jongeren-
op. D'66
7. Medewerker Stichting Welzijns-
werk Schaesberg
Bestuurslid Wijkraad Leenhof

1. **COPPENS, Albert Boudewijn**
2. Rotterdam, 22-6-1937
3. Schouw 49-15, Lelystad
03200 - 40367
4. HTS
5. Bouwkundige
6. Bestuurslid Afdeling + Regio,
Plv. Adviesraadslid
7. Bestuurslid Woningbouwver.

1. **LAGEWEG, Jan**
2. Amsterdam, 6 oktober 1926
3. Karveel 47-03, 8242 VJ Lelystad
03200 - 44296
4. Mulo, HBO - opleidingsfunctio-
naris
5. Hoofd opleidingen
6. SWB lid commissie Sport en Re-
creatie, Landelijk Adviesraadslid
voor IJsselmeerpolders
7. Vice-voorzitter Kon. Ned. Biljart
Bond (KNBB)
Bestuurslid Europese Biljart
Bond

1. **NAWIJN, Klaas Evert**
2. Amsterdam, 1 november 1942
3. Kerkgracht 40, 1354 AM Almere
03240 - 11825 (thuis),
03240 - 11224 (kantoor)
4. HBS-B, Universiteit (doktoraal)
5. Wetenschappelijk hoofdban-
te- naar (planoloog)
6. Secretaris afdeling Almere
7. Bestuurslid Stichting Filmliga
Lelystad.

De Noordhollandse kandidaten voor de Adviesraad zullen zich aan de leden presenteren op de ARV van 29 maart, in „Die Raeckse, Raaks, Haarlem, aanvang 10 uur. (Zie ook de DREVEL van 15 maart).

Bovendien is er een stencil beschikbaar waarin de kandidaten nadere informatie t.a.v. hun motivatie geven.

Dit stencil is op aanvraag verkrijgbaar bij:
Francoise Köhler, Vogelenzangstraat 10'', Amsterdam. Tel. 020 - 153961.

Voorzitter: Dhr. C. J. Weder, Jachtenlaan 76, 1503 HW Zaandam, tel. 075 - 164418.

Vice-voorzitter: mw. A. v. Broeck-
huijsen-de Groot, Lobeliuslaan 317.
1504 EE Zaandam. Tel.
075 - 168412.

Secretaris: mevr. J. B. Stuurman-Huitema. Grote Wetering 20. 1509 KH Zaandam.

Tel. 075 - 156138.

Penningmeester: mevr. A. Fortanier, Noordwachter 108, 1503 VM Zaandam. Tel. 075 - 172312.

De afdeling Wormer/Jisp:
Voorzitter: Dhr. J. de Boer, Orchis-
straat 1, 1531 TJ Wormer, tel.
02982 - 3358.

Secretaris: Mevr. W. Eijkenaar- van
Noorwegen, Oosteinde 84, 1531 KG
Wormer. Tel. 02982 - 1136.

Penningmeester: Dhr. J. Rot, Talingstraat 19, 1531 VH Wormer. Tel. 02982 - 3765.

Het afdelingsbestuur in *Haarlem*, dat bezig is met de opzet van een afdelingskrant, lanceerde bij de leden een 'tientsjesplan', wat inhoudt dat men via de toegezonden machtigingskaart zijn bank- of girokantoor opdracht kan geven tot het doen van periodieke betalingen (giften). Men is uiteraard vrij om de frequentie van betaling en de hoogte van het bedrag zelf te bepalen. De richtlijn is f 10,—. Een idee om na te volgen?

Op 14 februari werd tijdens een subregiovergadering in Steenwijk de afdeling Steenwijk/Brederwiede/IJsselham opgericht. Tijdens deze vergadering werd een politieke motie, met de strekking dat D'66 de morele aanspraken van de ex-KNIL militairen moet erkennen, aangenomen. Deze motie zal op het deelcongres te Zutphen landelijk worden ingediend. Het subregiobestuur IJsselmond nodigt haar leden uit tot het bijwonen van een subregiocongres.

Plaats: de Hanzestad, Oudestraat
135, Kampen

Tijd: Za. 12 april 1980, 14.00-17.00 u.
Op de agenda staat o.a.

– oprichting afdeling Kampen/IJsselmuideren

– lezingen (10 min.) over „D'66 en de emancipatie” en „democratisering ook voor u”.

- congresvoorbereiding

– presentatie kandidaten adviesraad.

Krakersoorlog Amsterdam

Naar aanleiding van de gebeurtenissen begin maart rond het kraakpand in de Amsterdamse Vondelstraat heeft het afdelingsbestuur van Amsterdam een persverklaring opgesteld op de middag na de actie van de Mobiele Eenheid. De letterlijke tekst is als volgt:

Het afdelingsbestuur van D'66 Amsterdam spreekt als haar mening uit dat de aktie van hedenochtend helaas onvermijdelijk was geworden. De creatie van een niemandsland en een daarmede gepaard gaand gezagsvacuüm is in onze vorm van democratie niet te rechtvaardigen.

Het afdelingsbestuur heeft grote waardering voor het gedrag van de krakers en de optredende politie. Rond het gekraakte pand aan de Vondelstraat kwam het niet tot incidenten. Echter wel in de aangrenzende straten en op andere plekken in de stad. Wij betwijfelen of deze wanordelijkheden veroorzaakt werden door de krakers. De krakers hadden echter een situatie in het leven geroepen die zichzelf niet konden beheersen. Het gevolg was een toeloop van mensen die met deze kraakactie nauwelijks iets van doen hadden. De ongeregelde heden binnen en rond het afgezet gebied vallen derhalve mede onder de verantwoordelijkheid van de krakers.

De gebeurtenissen roepen bij ons wel de nodige vraagtekens op! Wij vragen ons af waarom de inhoud van de brief inzake de plannen van de dienst Herhuisvesting m.b.t. het bewuste pand niet door de burgemeester ter kennis is gebracht aan de krakers

voordat vrijdagavond tot ontruiming werd overgegaan. Bovendien had de beheerder geen verzoek tot ontruiming gedaan. De late opheldering van de inhoud van de brief heeft niet bijgedragen tot goed overleg tussen krakers en stadsbestuur.

Na het uitwisselen van standpunten en eisen in de loop van zaterdag en zondag heeft het Afdelingsbestuur begrip voor de handelwijze van de burgemeester. Wij zijn van mening dat de krakers niet goed hebben ingezien dat het stadsbestuur in zijn „vijf punten” duidelijk aangaf dat dit de grenzen waren.

Dat de actie van hedenochtend zo kort na het verlopen van het te korte ultimatum (Ik verwacht vóór 03.30 uur vannacht de bevestiging dat u hiermee akkoord gaat) roept bij ons twijfels op. Het Afdelingsbestuur zal daarom bij de D'66 fractie aandringen op het stellen van vragen in de gemeenteraad. Was het inzetten van zoveel militair geweld noodzakelijk? Had de burgemeester het ultimatum niet kunnen verlengen?

De afdeling van D'66 zal tot definitieve toetsing van de gebeurtenissen overgaan nadat de burgemeester verantwoording heeft afgelegd in de gemeenteraadssitzing.

Dit alles laat onverlet dat het Afdelingsbestuur van D'66 begrip heeft voor de problemen van alle woningzoekenden in onze stad. 53.000 woningzoekenden is een enorm probleem. Amsterdam kent vele lege panden en kantoren, die geschikt zijn voor huisvesting. De jongste gebeurtenissen hebben, zij het op een te agressieve manier, opnieuw de ogen van velen geopend. Hoe ondemocratisch de jongste kraakacties ook geweest mogen zijn, zij hebben wel degelijk een signaalfunctie, ook naar het Rijk. Het parlement en de Ministeries als wel de gemeentelijke organen dienen met de grootste snelheid in te springen op de Amsterdamse woonproblematiek. Het vorderen van leegstaande panden, in het bezit van speculanten, verdient snelle bestudering, zodat daarmee

Bij het opruimen van de barricades.

op korte termijn een aanvang kan worden gemaakt.

Het afdelingsbestuur van D'66 Amsterdam.

3 maart 1980

Regio Gelderland

Regiokongres 12 april 1980.

Op zaterdag 12 april houdt D'66-Gelderland de voorjaars ARV. Ditmaal te Zutphen, in het splinternieuwe IBIS-hotel.

Aanvang 10.00 uur.

De belangrijkste agendapunten zijn: Toespraken van Aad Nuis (Statenfractie), Erno Maas (Regiobestuur) en Maarten Engwirda (2e Kamer). Presentatie kandidaten Landelijke Adviesraad.

Vorbereiding ALV (moties amendementen enz.).

Alle Gelderse leden hebben Regiokongres 6 per post ontvangen en worden door het RB van harte uitgenodigd met z'n allen naar Zutphen te komen.

Jan Traag

1e Regiosektaris

(Postbus 66 - Zevenaar)

Politieke Scholings- en Vormingsinstituut D'66

PSVI-NIEUWS

April

5 april en 18/19 april: 2 vrouwencursussen westen (vol)

Juni

cursus voor wijk- en deelgemeente raadsleden Rotterdam

Berichten uit de raadsfracties

Nota's:

Apeldoorn, doe je wat aan woningisolatie?

Ede-Wageningen, Nota Erfpacht Emmen, De Burgers bij het Bestuur, een nota over voorlichting Geldermalsen, Energienota - In-spraaknota

Gouda, In-spraakverordening Heerenveen, Beleidsnota Onderwijs Heiloo/Limmen, Energienota

Lelystad, De Markerwaard, een discussie meer dan waard

Naaldwijk, Sociaal-Cultureel Centrum Naaldwijk, de aanzet tot een sociaal-cultureel beleid

Poortugaal legt visie voor

Terneuzen, Nota Democratisering Contact- en Wijkraden

Voorburg, Notitie Volkshuisvesting Westland, Energiebesparing in de

Glastuinbouw, gedecentraliseerde energieopwekking

Wierden, Nota Woonwagengebeleid Zwijndrecht, LPG door Zwijndrecht: gas of tegengas?

Algemene beschouwingen:

Amsterdam, Apeldoorn, Barendrecht, Bergen op Zoom, Capelle aan den IJssel, Castricum, Cuijk, Emmeloord, Gouda, Leersum, Loosdrecht, Maarn, Oldenzaal, Oss, Poortugaal, Rhenen, Slidrecht, Smalingerland, Terneuzen, Tietjerksteradeel, Tilburg, Wassenaar en Zwolle.

Tegen copieerkosten en verzendkosten kunt u deze nota's en AB bestellen bij het PSVI D'66, Bezuidenhoutseweg 195, Den Haag, tel. 070 - 858303

Stichting Wetenschappelijk Bureau D'66

SWB-NIEUWS

Werkgroep Verre Oosten

Wanneer deze Democraat verschijnt is de oprichting van de werkgroep Verre Oosten net achter de rug. Vanuit de fractie zijn al meteen de nodige vragen op ons afgekomen. We noemen daarvan:

- Welk beleid t.o.v. Indonesië te voeren?
- Kan Nederland een rol spelen in het vraagstuk Cambodja/Vietnam/Thailand?
- Hoe kan de relatie met Japan worden uitgebouwd?
- Welke invloed heeft de nieuwe Chinees/Amerikaanse verhouding op de politieke balans van het West-

ten?

Ga er maar eens aan staan!

In ieder geval zal wel duidelijk zijn dat de werkgroep best enige versterking kan gebruiken. Inlichtingen bij P. Hans Frankfurth, Sloterveg 1212, 1066 CV Amsterdam. tel. 020 - 152080.

Werkgroep Europese minderheden.

De coördinator is: Henk Pijlman, Kraneweg 43A, Groningen, tel. 050 - 134056.

Een werkgroep Informatievoorziening

Informatie is een verzamelaar voor alle boodschappen die betekenis hebben en die overdraagbaar zijn. Er zijn soorten van informatie te onderscheiden: bestuurlijke informatie, technische en wetenschappelijke, algemeen vormende, literaire informatie, en zo verder. Informatie zou kunnen worden ingedeeld naar de grootte en samenstelling van het publiek waarvoor het is bedoeld; van het publiek waar het NOS-journaal zich op richt, tot de lezers van „Organist en Eredienst”, maandblad voor kerkmusici.

Informatie is in meerdere of mindere mate toegankelijk. De mate van toegankelijkheid van technische en wetenschappelijke informatie is een beslissende factor bij de economische ontwikkeling van een land; toegankelijkheid van bestuurlijke informatie is de ziel van een open, parlementaire democratie als de onze.

Informatie bereikt een mens via gebaren en gesprekken, door middel van de krant, een boek of tijdschrift, door opbellen, door radio- en T.V. uitzendingen, via straalzenders, kabels en geostationaire satellieten, na de tussenkomst van een bonte verzameling van instellingen en ondernemingen, onder de namen Viditel, Krantel of Teletekst, met behulp van een aan een beeldscherm of regeldrukker of facsimile-apparaat verbonden microcomputer, in de vorm van een micro fiche of fotokopie, en nog zo wat.

Een grote en zeer snel toenemende hoeveelheid informatie is in computergeheugen opgeslagen. Telecommunicatietechnieken maken het mogelijk die bestanden van grote afstand te raadplegen. In computergeheugen opgeslagen informatiebestanden kunnen ook aan elkaar worden gekoppeld; een mogelijkheid die aan de ene kant uiterst nuttig is, anderzijds een voortdurende wantrouwen aandacht vereist. De huidige ontwikkeling, zowel op het gebied van de toename van de hoeveelheid

MAATSCHAPPELIJKE DISCUSSIE

informatie, als op dat van de technieken om die te verwerken, op te slaan en over te dragen, is zeer indrukwekkend. Er is evenwel geen sprake van dat de Nederlandse regering een samenhangend beleid voert voor het geheel van de informatievoorziening.

Bij de Tweede Kamer verkiezingen van 1977 heeft ook geen enkele partij de informatievoorziening als een belangrijk onderwerp van politieke besluitvorming benadrukt. Desalniettemin wordt het gewicht ervan juist bij D'66 het meest onderkend (door Jan Terlouw, en Chel Mertens b.v.). Het ligt dan ook voor de hand dat een SWB werkgroep probeert de contouren van een integraal informatiebeleid te scheppen. De werkgroep INFORMATIEVOORZIE-NING HEEFT OP 3 april een eerste bijeenkomst. Er wordt gewerkt op basis van stukken. Zouden belangstellenden contact willen opnemen met Theo Timman, Middenweg 307, 1098 AT Amsterdam, tel. 020 - 930089.

S.W.B. Nieuws

Er zijn twee nieuwe rapporten verschenen bij de S.W.B.:

CRM 9: Landelijke en Regionale Omroep (f 3,-)

E 6: Commentarennota Herzi-
ningsontwerp Warenwet en de Le-
vensmiddelenwetgeving in Neder-
land f 4,50)

Bij event. bestellingen rekening af-
wachten.

Politiek Emancipatie
Aktiveringscentrum D'66

PEAC- NIEUWS IMPRESSIES van de landelijke Emancipatie- dag D'66 1 maart 1980

door Marie-Louise Tiesinga

Daar zat ik dan, op 1 maart j.l. in Krasnapolsky in Amsterdam, alles over me te laten komen van de door het PEAC georganiseerde landelijke emancipatiedag om daarover impressies te geven voor de Democraat. Wel democraten die er niet zijn geweest: u hebt wat gemist! Het was een echte D'66-dag vol stimulan-
sen en kleine ongemakken. Een prima dag! Er waren ongeveer 180 mensen aanwezig, waarvan ik zo'n 15 mannen heb geteld. Een pover resultaat als je rekent dat we 198 man-

nelijke gemeenteraadsleden hebben, 11 mannelijke wethouders en 16 mannelijke leden van provinciale staten. Van de mannelijke Tweede Kamerleden was niemand aanwezig, van de vrouwelijke leden eenje, een deel van de dag en ook Susanne Dekker van de Europese fractie was er gelukkig. Dat is eigenlijk te dol als je rekent dat ook deze mannelijke mensen, zoals Yvonne Wagensveld het zo typerend uitdrukt, hun belangstelling op z'n minst zouden moeten tonen voor zaken en beleid die emancipatie raken. Goed, ik ben meteen weer wat milder gestemd als ik bedenkt dat mijn eigen echtgenoot die dag ook voor D'66 op pad was en dat zal wellicht het geval geweest zijn met een aantal anderen, maar toch... Ik kan me nog steeds niet aan de indruk onttrekken dat emancipatie, ook binnen D'66, iets is dat móet, niet iets dat vanzelf spreekt; een weinig duurzaam en schokvrij vernisje.

Na deze constatering was de toespraak van Henk zeevalking een verademing. Want onze partijvoorzitter kwam met een gedegen verhaal waar niemand onderuit komt. Hij begon met een van de mooiste gedichten van Henriëtte Roland Holst, dat de positie van de vrouw aan het begin van deze eeuw weergeeft, ontroerend en tragisch, om vervolgens te benadrukken dat we ons binnen D'66 tot voor kort wel erg weinig met emancipatie hebben beziggehouden. De instantie die een en ander bij de wortel heeft aangepakt, is het Politiek Emancipatie Activerings Centrum D'66, de organisatie die de landelijke emancipatiedag organiseerde en daarmee voor het eerst naar buiten trad. Geen club van vrouwen, maar van vrouwen én mannen, want, zo zei Henk, „er mogen op korte termijn successen zijn te boeken door mannen en vrouwen die zich in aparte vrouwen- en mannenorganisaties terugtrekken, uiteindelijk wordt de strijd om de gelijkheid van man en vrouw, zoals de strijd om iedere gelijkheid, in de maatschappij beslist. Vrouwen kunnen net zo min als andere groepen de gelijkheid be-
vechten als ze onder elkaar blijven...”

We hebben besloten de rede van Henk Zeevalking in deze Democraat integraal over te nemen, want het was niet alleen een toespraak voor de mensen die de landelijke emancipatiedag bijwoonden, maar eenje waar de hele partij z'n voordeel mee kon doen!

Na Zeevalking gaf Yvonne van Wagensveld, lid van de provinciale statenfractie van Noord-Holland, een boeiend overzicht van emancipatoire aspecten van gemeentelijk en provinciaal beleid. Wat kunnen wij als vrouwen doen, vroeg ze zich af. Hoe kunnen wij bijvoorbeeld in gemeenten emancipatiebeleid voeren. Wij zijn tenslotte een bevoorrechte partij met zoveel (60%) vrouwen. Zijn we alleen maar lid geworden vanwege de mooie blauwe ogen van Jan Terlouw? Onzin, natuurlijk. Onnodige angst, onnodige bescheidenheid, intimidatie houden ons nog vaak tegen. Het zijn soms maar hele kleine dingen waarin we kunnen bijdragen, thuis, op de scholen van onze kinderen. Zelfs in ons taalgebruik. Yvonne illustreerde haar betoog met een

aantal aardige voorbeelden, waarin taalgebruik een stukje mentaliteit weergeeft. Mankracht kun je vervangen door menskracht. Iemand in haar omgeving zei treffend toen men sprak over een aan te trekken vrouwelijke arbeidskracht die een hoop moest kunnen: we zoeken eigenlijk een ooi met vijf poten. Vervolgens kwam Yvonne op een thema dat me bijzonder aanspreekt omdat het m.i. een van de overlevingskansen van de emancipatiebeweging is: solidariteit. Zó uitgewerkt dat we de vrouwen die zich voor functies binnen D'66 beschikbaar willen stellen, ons aller steun geven. Als ze er eenmaal zitten moeten zij op hun beurt zoveel mogelijk investeren aan solidariteit om de vrouwen die nog op weg zijn hoe dan ook, met hun steun over de drempel te trekken. Een simpele wisselwerking met maximaal resultaat. Elkaar stimuleren, eerlijk en open, zonder kinnesinne (!). Dat is ook gevolg geven aan de oproep van Henk Zeevalking die om de opgelopen achterstand in te lopen van de vrouwelijke D'66-leden vraagt zich meer dan voorheen beschikbaar te stellen voor taken in onze partij en in onze samenleving. Meer vrouwen in onze partijbesturen van laag tot hoog, meer vrouwen namens onze partij in vertegenwoordigende lichamen, meer vrouwen van onze politieke signatuur op belangrijke posten in de samenleving. Wat dat betreft vulden Yvonne en Henk elkaar prachtig aan, want Yvonne besloot haar betoog door te stellen dat we moeten streven naar zoveel mogelijk vrouwen op verkiesbare plaatsen op onze lijsten. Dat we elkaar werkelijk moeten oppeppen om op lijsten te gaan staan en dat we daarnaast alleen maar moeten stemmen op mannen die ons beleidsplan van harte onderschrijven. Zeevalking's verhaal praktisch vertaald, zou ik zeggen. De zaal was het zeer met haar eens. En terecht. Maar, denk ik dan gesteund door eigen ervaring, ben je wel bewust van de effecten! Goed, je bent vrouw en je stelt je beschikbaar en komt daar nog voor uit ook. Immers, mannen doen dat toch ook? Je voert 'campagne', maar o wee, dat mag van sommigen nu eigenlijk weer niet. Van sommige mannen en vrouwen niet. Dat je meedingt, okay, maar daarna dan wel in een hoekje blijven zitten en maar afwachten tot je gekozen wordt! Kijk, en dan hebben we Yvonne's solidariteit erg hard nodig. Dat is de manier en zo alleen zullen we het uiteindelijk redden. Wat me overigens opviel die dag, was de geweldige alertheid van de zaal. Dat was fantastisch. Een enkele inleider had overigens de neiging tot de zaal en niet mét de zaal te spreken. De betrokkenheid was navent.

Derde spreker was Joan Meijer, psychologe, verbonden aan de Universiteit van Amsterdam en auteur van o.a. de Sociale Atlas voor de Vrouw. Zij maakte, sprekend over het thema gezin en arbeid, onderscheid tussen drie soorten arbeid: het huishoudelijke, verzorgende werk, het vrijwilligerswerk en het betaalde werk. In alle soorten arbeid bestaat een ongelijke verdeling tussen vrouwen en mannen. Hierbij is het kenmerkend dat vrouwen veelal het onzichtbare

STUDIEDAG VREDE EN VEILIGHEID

Hierbij nodig ik U uit voor de Studiedag Vrede en Veiligheid op zaterdag 10 mei 1980 in Krasnapolski (Dam) te Amsterdam.

AGENDA

10.00 uur Ontvangst met koffie.

10.30 uur Inleiding op de problematiek door Hans van Mierlo.

11.30 uur Uiteengaan in secties en discussie.

Hierbij komen o.m. de volgende onderwerpen aan de orde:

1. Waarom is een veiligheidsbeleid noodzakelijk.
2. Moet Nederland lid zijn van de NAVO.
3. Zijn er reële vormen van niet militaire defensie.
4. De veiligheid in het licht van de Noord-Zuid verhoudingen.
5. De plaats van kernwapens in een beleid van Vrede en Veiligheid.

13.00 uur Lunch

14.00 uur Vervolg van de discussie.

15.00 uur Rapportage aan de plenaire vergadering.

15.30 uur Evaluatie en afsluiting.

Opgave bij S.W.B. D'66 vóór 2 mei a.s. Er zal een (vrijwillige) bijdrage in de organisatiekosten worden gevraagd van ca. f 10,-.

De stellingen worden U vooraf toegezonden.

Ruud Stam

Directeur S.W.B.

en weinig statusgevend werk doen. Zij pleitte ervoor op alle terreinen te komen tot een herverdeling van de arbeid. De integrale tekst van de inleiding van Joan zal worden opgenomen in nr. 2 van het PEAC Bulletin. Ook hierna volgde een interessante discussie met de zaal. Na de pauze vertolkte Suzanne Bischoff, lid van de Tweede Kamerfractie, het standpunt van de Tweede Kamerfractie inzake emancipatie. Daaruit is me vooral bijgebleven dat vrouwenbewegingen minder tijd moeten besteden aan het bestoken van elkaar. Dat zou inderdaad een hele vooruitgang betekenen! Daarna volgde een langdurige en op verschillende punten verrassende behandeling van de **resolutie**, opgesteld door het PEAC. Van deze eerste resolutie kan gezegd worden dat het een krachtig stuk is waarin krachtige maatregelen worden bepleit om de keuzemogelijkheden van vrouwen en mannen te verruimen. Het is ook een politiek stuk. Immers hetgeen hierin naar voren wordt gebracht, moet straks herkenbaar zijn in het beleid van D'66. Een aantal belangrijke punten – er waren er teveel om hier allemaal te noemen –: de **tijdelijke voorkeursbehandeling** van vrouwen bij werving en promotie, een **quoteringssysteem**, in te stellen voor alle branches en op alle niveaus, voorafgegaan door onderzoek naar percentages en de wijze waarop een en ander het best kan worden gerealiseerd. Verder pleitte de resolutie voor het zo spoedig mogelijk tot stand komen van een **anti-seksediscriminatie-wetgeving** en voor een commissie met vergaande controlerende en sanctionerende bevoegdheden. Ook werd ervoor gepleit dat Nederland op daarvoor in aanmerking komende internationale fora de verschillende vormen van **clitorisbesnijding** aan de orde moet stellen en zoveel mogelijk bestrijden; ook in eigen land moet onderzoek plaatsvinden om deze ernstige verminking van fysieke en geestelijke gezondheid te voorkomen.

Er waren tientallen amendementen op de resolutieteksten binnen gekomen, waardoor voorzitter Carien Evenhuis zich met de andere vergaderingsvoorzitter moedig en plezierig heenverstelde. De stemming zat er prima in, ook al ging er nu en dan van alles verkeerd. Op een bepaald moment vond iemand in de zaal zelfs de term 'stuntelvriendelijk' uit, daarmee aangevend dat je je niet uit het veld moet laten slaan, maar zeggen wat men denkt ook al ben je in het spreken in het openbaar nog niet zo geroutineerd. Als een soort „geweten“ van het PEAC“ fungeerde Nelleke Schoemaker. Zij verwoordde wat het PEAC dacht over voorliggende amendementen, het geen iemand in de zaal deed opmerken n.a.v. een bepaald amendement: „Mag het nu van Nelleke, of mag het niet?“ De tekst van de resolutie waarin de aangenomen amendementen zijn verwerkt wordt integraal afgedrukt in PEAC Bulletin nummer 2, dat rond half mei verschijnt. De sluitingsdatum voor kopij is 25 april a.s. Exemplaren van het PEAC Bulletin kunnen worden aangevraagd bij onze emancipatiewerkster Elske Schreuder op het landelijke secretariaat in Den Haag.

TOESPRAAK HENK ZEEVALKING

*Vrouw die niet waard wat g'uzelf
scheen te wezen
en van bevrediging 't zoet heb gemist
de zin die w'in uw taal verborgen
lezen
is dat ge in uw kracht u hebt vergist.*

*Toen de bergkammen lokkend voor u
rezen
van dat land waar ge den naam nauw
van wist
leek alle liefelijks voor u weg-
wischte
in 't heimlijk dal dat ge verliet voor
dezen.*

*Ge vloogt de steilte op, voelend als
bevederd
en daglang liept ge onverschrokken
voort
ringsom het rauwe en wilde halfge-
kende:*

*maar toen schemering viel, die 't
hart verteedert
laagt ge neer, weenend, met gebro-
ken leeden
van heimwee naar het land van uw
geboort.*

In ieder geval is in onze taal nooit indringender de tragiek, want zo mag men dat toch wel noemen, van de positie van de vrouw in onze samenleving weergegeven dan in dit gedicht van Henriëtte Roland Holst. Het gedicht mag dan in het begin van onze 20e eeuw geschreven zijn door een der markantste vrouwen die het land heeft voortgebracht, het heeft in zoverre helaas ook voor ons nog zijn waarde dat vele vrouwen van nu zich er nog in zullen herkennen al zal de berusting die ook uit het gedicht doorklinkt door velen, vooral in onze partij, niet meer worden onderschreven of gedeeld.

Want al mag dan in de eerste jaren van onze partij de emancipatiegedachte veel minder centraal hebben gestaan dan na de wedergeboorte een aantal jaren terug, na 1966 zijn begrippen als democratisering, ontvoogding, verdraagzaamheid en emancipatie veel meer gemeengoed geworden in de verschillende maatschappelijke stromingen en instellingen als daarvoor het geval was. Maar nogmaals die emancipatie kwam, of het nu om vrouwen en mannen dan wel om andere minderjarigen of gastarbeiders en andere vreemdelingen ging in D'66, de partij die toch symbool en belichaming beide is van de vernieuwingsdrang uit dat decennium van onze eeuw, maar moeizaam op gang.

Ik denk dat dit verklaarbaar is enerzijds uit het feit dat vanaf het eerste moment van zijn bestaan in D'66 geen onderscheid is geweest van wat voor aard ook tussen de partijleden – ik wijs met name op het feit dat 16-jarigen volledig lid waren, voor die tijd een niet eerder gekend feit in welke politieke partij dan ook – anderzijds uit de omstandigheid dat D'66 in die beginjaren ook wat de vrouwelijke leden betrof toch wel uit een enigermate select gezelschap bestond en die leden uit kringen recruteerde

waar de achterstand van de vrouw bij de man minder werd gevoeld dan elders het geval was. Wat natuurlijk toch niet weg nam dat ook toen in onze partij die achterstand zich uitend vooral in ondervetegenwoordigd zijn in de vertegenwoordigende lichamen er wel was en er nu nog steeds is met eigenlijk onze tweede kamerfractie als enige uitzondering hetgeen overigens ook weer niet niks is. Maar het zou toch tot 1979 duren voor de emancipatieproblematiek in D'66 bij de wortel werd aangepakt en dat gebeurde op de wijze onze partij eigen door de oprichting van het PEAC, het Politiek Emancipatie Aktiverings Centrum van D'66, de instelling die ook vandaag hier de landelijke emancipatiedag in Amsterdam organiseert. Precies op 1 maart, de dag waarop oudtijds het nieuwe jaar begon, treedt nu in 1980 dit centrum voor het eerst naar buiten.

Immiddels is ook het eerste bulletin van het PEAC verschenen bedoeld voor hen, vrouwen en mannen leden van D'66, die belangstelling hebben – wat zeg ik: moeten hebben – voor zaken en beleid die de emancipatie raken.

Met de steun van C.R.M. kon een emancipatiewerkster, Elske Schreuder, worden aangesteld en de opstelling van een nota Emancipatiebeleid met het oog op de verkiezingen in 1981 werd ter hand genomen en afgerond. Zo kan vandaag worden vastgesteld dat het PEAC er niet slechts is, zich aan de partij en de buitenwereld presenteert, maar ook reeds de eerste vruchten van haar arbeid kan tonen. Overigens is dit PEAC geen club van vrouwen maar van vrouwen en mannen. Zo heeft het hoofdbestuur het ook gewild en ik acht dat juist. Want er mogen op korte termijn successen zijn te boeken door vrouwen en mannen die zich in aparte vrouwen- en mannenorganisaties terugtrekken, uiteindelijk wordt de strijd om de gelijkheid van man en vrouw, zoals de strijd om iedere gelijkheid, in de maatschappij beslist.

Vrouwen kunnen net zo min als andere groepen de gelijkheid niet bevechten als ze onder elkaar blijven, dat moet samen met die mannen, die net als de vrouwen de ongelijkheid tussen man en vrouw in de samenleving als een onrecht ervaren, gebeuren en het PEAC kan daartoe mede door zijn pluriforme samenstelling een activerende en coördinerende rol vervullen. Vrouwen en mannen moeten nu eerst samen het gezicht van PEAC bepalen en straks als het PEAC overbodig is geworden het gezicht van D'66. Want aan een moderne vooruitstrevende partij waarin vrouwen en mannen niet op voet van gelijkheid deelnemen geloof ik als D'66 voorzitter niet. Ik hecht als D'66-voorzitter zowel als persoon erg veel waarde aan de gelijkheidsideologie, het zuurdezem van de politiek die men links noemt. Dit beginsel is ook fundamenteel van emancipatoire politiek, misschien in de harde praktijk van alle dag thans nog niet overal haalbaar, maar richtingbepalend voor ons doen en laten en voor ons partijprogramma dient het wel te zijn. Uitgangspunt voor een partij als D'66 dient met het vrijheidsbeginsel het gelijkheidsbeginsel te zijn der-

halve ook tussen mannen en vrouwen. Maar er is toch een verschil tussen een man en een vrouw zal men zeggen. Inderdaad er is een verschil, een biologisch, een natuurlijk verschil, het is de ene uitzondering die de regel bevestigt dat er verder geen verschillen meer zijn, althans niet behoren te zijn omdat we in een cultuur, in een beschaving, in een maatschappij met elkaar samenleven en niet meer in de natuurstaat. Die keus is nu eenmaal in het verleden gemaakt. De vrouw en de man zijn elkaars gelijken en dat uitgangspunt betekent dat er een gelijke verdeling van lusten en lasten tussen hen dient te komen in de samenleving van vandaag. Dat zal ingrijpende gevolgen hebben voor de huidige taakverdelingen in en organisatie van onze maatschappij.

Ik heb juist de gelijkheidsideologie het zuurdezem genoemd van linkse politiek dus ook voor D'66. Dat zo zijnde, roept het de wenselijkheid op dat emancipatiedeskundigheid wordt ingebouwd in al die groepen in D'66 die in het kader van bijvoorbeeld onze wetenschappelijke stichting en het PEAC zich bezig houden met ons partijprogramma en met de beleidsvoorbereiding.

De vrouwen zullen daar meer dan tot nu toe het geval was in grotere getallen bij betrokken moeten worden, maar dan moet ik van de andere kant als partijvoorzitter van onze vrouwelijke partijleden vragen zich bewust van de structurele oorzaken die tot hun maatschappelijke achterstanden hebben geleid en nog leiden, zich meer dan voorheen beschikbaar te stellen voor taken in onze partij en in onze samenleving.

Meer vrouwen in onze partijbesturen van laag tot hoog moeten er komen, meer vrouwen namens onze partij in vertegenwoordigende lichamen, meer vrouwen van onze politieke signatuur op belangrijke posten in onze samenleving.

Want als uw partijvoorzitter weet ik dat daar op dit moment meer vraag naar dan aanbod in is. En dat probleem kunnen alleen vrouwen zelf oplossen al is natuurlijk ook de houding van de mannen in deze niet geheel en al van belang ontbloeit. De mannen moeten namelijk een grotere inbreng in het maatschappelijk gebeuren van de kant van de vrouw niet als een bedreiging van hun positie en macht zien, maar als een overvloedige en noodzakelijke aanvulling van de vervolmaking van de samenleving die immers uit vrije en gelijke mensen dient te bestaan. En als er hier en daar belemmerende omstandigheden bestaan voor de vrouw om als gelijke van de man aan een bepaald arbeidsproces deel te nemen, dan dienen de omstandigheden te worden verbeterd. Daar profiteert dan uiteindelijk niet alleen de vrouw, maar evenzeer de man van. Emancipatie is een zaak die ieder lid van D'66 ter harte dient te gaan.

Daarom verheugt het hoofdbestuur zich over de organisatie van deze dag en over het bestaan van het Politiek Emancipatie Aktiverings Centrum, jongste loot aan de D'66-stam.

Moge die jonge loot straks de stam krachtig voeden, want zonder gelijkheid zijn vrouw en man weinig meer dan een karikatuur van de vrije mens.

DEMOCRATEN SCHRIJVEN

Bewerkt door Piet van Baarsel

VOORKEURSBEHANDELING

door Werner Uerz uit Zevenaar

In de Democraat van januari had Carien Evenhuis het over een tijdelijke voorkeursbehandeling voor vrouwen – ook in D'66. Haar argumenten voor opheffing van scheefgegroeide verhoudingen steun ik van harte. De door haar op een rijtje gezette cijfers tonen echter aan, dat een voorkeursbehandeling voor vrouwen – los van de ingebouwde discriminatie – overbodig is.

Wie in 1970 zou hebben voorspeld dat in het Nederland van 1980 een partij zou bestaan, waarin 22% van de vertegenwoordigende en bestuurlijke functies door een vrouw worden bezet, zou voor gek zijn verklaard. In een partij waarin dit percentage zonder voorkeursbehandeling tot stand is gekomen, lijkt een trendwijziging niet waarschijnlijk. Wat mij betreft mag best in de gaten gehouden worden, dat het percentage van vrouwen in voornoemde functies tussen de 25 en 75% blijft schommelen.

Wanneer wij in D'66 over deze problematiek nadenken, lijkt het mij niet overbodig, andere scheefgegroeide verhoudingen in de overwegingen mee te nemen. Om bij de vrouwen te beginnen zou het interessant zijn te onderzoeken, welke groepen voornoemde functies bezetten. Hierbij zou bijvoorbeeld onderscheid gemaakt kunnen worden tussen randstad en regio, inkomen boven en beneden modaal, afgestudeerd of niet, fulltime of parttime werkend c.q. ouderrol enz. enz. Het zou mij niet verbazen, wanneer daarbij andere scheefgegroeide verhoudingen zichtbaar zouden worden.

Meer in het algemeen zou studie nuttig kunnen zijn over de vraag, of het redelijk is, dat het inkomen vaak een barrière vormt om functies in de partij te kunnen aanvaarden of niet. De verhouding tussen ambtenaar en niet ambtenaar en de vraag of jeugdigen voldoende vertegenwoordigd zijn in de door Carien genoemde functies zou tevens bij deze studie meegenomen kunnen worden. Na dit graaf- en spitwerk zouden Carien en ondergetekende het misschien eens kunnen worden, dat nog heel wat hobbels in de maatschappij en ook in D'66 weggewerkt moeten worden, voordat wij de discriminatie als uitgebannen mogen beschouwen. Verondersteld dat wij electoraal in de lift blijven zitten of de situatie zich stabiliseert, hebben wij tot 1983 pakweg 3 à 4.000 functies – vertegenwoordigend, bestuurlijk en adviserend – te bezetten. Mijn grootste zorg is, dat het kader hiervoor voor-

alsnog ontbreekt. Als het lukt de leden voor dit werk te activeren is het mijns inziens minder belangrijk of daarvan 40 of 60% vrouwen zijn – ik zou beide percentages prachtig vinden.

Reeds nu is hier en daar in de partij enige onvrede te bespeuren over een stemgedrag dat een kennis omschreef als „Niet naar kwaliteit en ervaring kijken, oogkleppen op en op een vrouw gaan stemmen.” Wanneer dit een vast gebruik zou worden, komen wij op een hellend vlak terecht. Dan gaan wij met omgekeerde voortekenen opnieuw normen en rolpatronen steunen, die wij juist wilden wegwerken.

Het is m.i. beter al die leden te motiveren, die tot op heden ondervertegenwoordigd zijn in de genoemde functies, de drempels hiervoor weg te werken en zodoende binnen de partij een voorbeeld te stellen voor de maatschappij. Zolang er nog meer functies dan actieve leden zijn, lijkt mij dat een betere weg dan voorkeursbehandeling van welke sekse dan ook.

TEGEN EEN BOYCOT-AKTIE

door Wim Kool uit Den Haag

Het verontrust me in hoge mate, dat de houding van een groot aantal westerse landen tendeert in de richting van een boycot van de Olympische Spelen in Moskou.

Natuurlijk moeten we de Russische inval in Afghanistan ten zeerste afkeuren. Het is een buitenlandse inmenging in een binnenlandse affaire. Maar een boycot? Nou, nee. Voor een aantal grote politieke partijen in Nederland was de verbanning van Sacharov de druppel, die de emmer deed overlopen om ook tot boycot van de Spelen over te gaan. Zo eveneens voor D'66. Inderdaad, het is een grove schending van de akkoorden van Helsinki. Maar een boycot? Wederom zeg ik neen.

Want, waar leidt dit alles naar toe? Een hernieuwde koude oorlog, verhogingen van defensiebegrotingen, stopzetten van dialogen, het in de ijskast stoppen van de ontspanningspolitiek, vergroten van internationale spanning etc. Wij hopen in de westerse wereld, dat Rusland hierdoor van koers zal veranderen. Daar geloof ik echter niets van. Elke maatregel vraagt om een tegenmaatregel. Aktie vraagt reactie. Helaas vergeet men gemakshalve, dat niet wij, maar de Russische burgers de dupe worden en familieleden, die gescheiden van elkaar worden door het IJzeren Gordijn tussen oost en west.

Overigens vind ik een eenzijdige sportboycot, indien men wil boycotten veel te mager en te eenzijdig. Een algehele boycot van Rusland is dan meer op zijn plaats. De uitvoering hiervan zal wel tot de onmogelij-

kheden behoren. Het laatste in het oog houdend pleit ik inderdaad voor akties, zoals bv.: handtekeningenakties, protestdemonstraties, opzegging bepaalde verdragen, terugroepen ambassadeur etc. Laten wij in Nederland nooit de dialoog uit het oog verliezen. D.m.v. de dialoog is er in de wereld al heel wat meer bereikt, dan verbreking van banden, hoe beperkt ze ook zijn. Met vriendelijke democratische groeten, verblijf ik, hoogachtend, Wim Kool

NIEMAND MEER OVER?

door H. J. Molenaar uit Tilburg

Geachte heer Heijer, Met alle respect voor hetgeen u in uw brief schrijft, vind ik toch 'n slechte zaak dat leden hun lidmaatschap gaan opzeggen omdat ze het een keer niet eens zijn met 't gevoerde beleid. Mijns inziens word je lid van 'n bepaalde partij omdat je daar het meeste in terugvindt van jezelf, van je eigen opvattingen. Dat jouw mening een keer niet gelijk is aan die van anderen is heel begrijpelijk, maar daar zeg je toch je lidmaatschap niet voor op? Als dat iedereen ging doen, hielden we niemand meer over. Trouwens, in welke positie verkeert u dat u kunt veroordelen, dit doen rechters, geen gewone mensen.”

Geachte heer Molenaar: mag oordelen wel?

(Piet v. B.)

OMMEZWAAI?

door Stefan Langeveld uit Amsterdam

De motie van dhr. Tommel e.a., aangenomen tijdens de ALV op 1 december, verwoordde de mening „dat een mogelijke bewapeningsachterstand van de Navo (tengevolge van het afwijzen van het principe-besluit tot modernisering) moet worden geaccepteerd”. Het is een juiste gedachte, en er is lef voor nodig om hem uit te spreken. Terzijde: hij gaat te ver om in een motie verwoord te worden.

Ik vraag me af hoe die ALV zich zou hebben uitgesproken over een boycot van de Olympische Spelen in Moskou. Want het steunen van die boycot door Adviesraad en Tweede Kamerfractie lijkt mij in tegenspraak met de juiste houding van ALV en fractie ten aanzien van de produktie van nieuwe kernwapens.

Vanwaar toch die ommezwaai? Men noemt als motieven voor de boycot: „Afghanistan” en „de verbanning van Sacharov naar Gorki”. Met de nadruk op de laatste.

Dat is inderdaad afkeurenswaardig, vooral omdat het hier om een zeer invloedrijke dissident gaat. Maar alle dissidenten in de Sowjet-Unie worden altijd op meerdere manieren gehinderd en bedreigd. En Westerse protesten daartegen hebben nauwelijks tot verbetering van hun positie geleid – buiten de morele steun, let wel –.

Wat is er dan tegen een uitsluitend verbaal protest? Carter: ja, ik moet wel sanctie maatregelen aankondigen, omdat een flink deel van de Amerikaanse bevolking wil dat ik de Sowjet-Unie meteen met atoomraketten bestook. Van Agt: ja, ik zie mezelf graag als Gids van de Wester-

se Wereld. Daarbij moet ik ook aan de VVD denken.

Ik had gehoopt dat D'66 zou zeggen: daar is niets op tegen. Het protest dient namelijk twee doelen: a) duidelijk maken van je mening tegenover de wereld en b) steun voor de dissidenten. Boycot van de Spelen helpt de dissidenten **niets** (ook al is het tegenslag voor de Russische regering). In zekere zin is het een voordeel voor die regering, omdat ze zich minder zorgen hoeft te maken over de uitwisseling van ideeën. Maar helaas, ook D'66 wil een van de laatste evenementen tot wereldomvattend contact (om het woord verbodering dan niet te gebruiken) liever opofferen aan, ja, aan wat eigenlijk?

VEEL LEDEN ALSTUBLIEFT

door Harry van Woerden uit Alphen aan den Rijn

Geregeld vernem ik van Democraten dat zij een tegenstander zijn van een groot ledental bij D'66.

Een groot aantal leden zou naar hun mening verstarring, een ondemocratische besluitvorming, afstandelijkheid etc. in de hand werken.

Ik ben daarentegen echter wel een voorstander van een groot aantal leden (hoge organisatiegraad).

Het voordeel hiervan is onder andere dat meer kandidaten voor de verschillende politieke functies naar voren zullen komen. Bovendien zullen meer gelden binnenstromen, hetgeen nu eenmaal nodig is om het SWB, PSVI, PEAC etc. optimaal te kunnen laten functioneren.

Ik spreek dan ook graag mijn waardering uit voor geestverwant Hans Grinwis uit Goeree, die onlangs 66 leden heeft aangemeld.

Grote klasse!

VERBETER DE WERELD...

door M. Boerrigter uit De Bilt

Gisteravond bezocht mijn man een zeer interessante bijeenkomst van D'66. Toen hij daarna, thuisgekomen, de slaapkamer opkwam, kon ik ruiken, dat hij in milieu-bewust gezelschap vertoefd had.

Hij stonk n.l. „een uur in de wind” naar de rook!!! Ik vind het van het grootste belang te vechten voor een beter leefmilieu, maar dat moet men dan wel doen zonder „Boter op het hoofd”. Het lijkt mij nogal hypocriet te wijzen naar degenen die de wereld onleefbaar maken, terwijl men zelf de huiskamer verpest...

d66